

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПРВА СЕДНИЦА
ПРВОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Други дан рада
7. март 2018. године

(Седница је почела у 10.05 часова. Председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Прве седнице Првог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2018. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 86 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали молим да убаците своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 110 народних посланика и да имамо услов за данашњи рад.

Обавештавам вас да су спречени да седници присуствују следећи народни посланици: Ђорђе Вукадиновић и Момо Чолаковић.

Настављамо рад.

Прелазимо на тачке 1–18. дневног реда (заједнички начелни и јединствени претрес):

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СТРАНЦИМА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О АЗИЛУ И ПРИВРЕМЕНОЈ ЗАШТИТИ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ГРАНИЧНОЈ КОНТРОЛИ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЕВИДЕНЦИЈАМА И ОБРАДИ ПОДАТАКА У ОБЛАСТИ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О НАЦИОНАЛНОМ ДНК РЕГИСТРУ;

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ МАТИЧНОМ БРОЈУ ГРАЂАНА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЛИЦИЈИ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ЈАВНОМ РЕДУ И МИРУ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРАЉЕВИНЕ БЕЛГИЈЕ О ПОЛИЦИЈСКОЈ САРАДЊИ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ФЕДЕРАЛНЕ СЛУЖБЕ ОБЕЗБЕЂЕЊА РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ О САРАДЊИ И ЗАЈЕДНИЧКОМ ДЕЛОВАЊУ;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПРИРОДНИХ И ДРУГИХ КАТАСТРОФА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САВЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О САРАДЊИ У ЗАШТИТИ ОД ПРИРОДНИХ И ДРУГИХ КАТАСТРОФА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ИЗМЕНИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ ШПАНИЈЕ О РЕЦИПРОЧНОМ ПРИЗНАВАЊУ И ЗАМЕНИ НАЦИОНАЛНИХ ВОЗАЧКИХ ДОЗВОЛА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ГРЧКЕ О МЕЂУСОБНОМ ПРИЗНАВАЊУ ВОЗАЧКИХ ДОЗВОЛА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ ШВЕДСКЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ СПРОВОЂЕЊА ЗАКОНА;
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ РАДНОГ АРАНЖМАНА ИЗМЕЂУ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И АГЕНЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ЗА ОБУКУ ОРГАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА (*CEPOL*).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника, обавештавам вас да сам позвала да данашњој седници присуствују: потпредседник Владе Републике Србије и министар унутрашњих послова др Небојша Стефановић, као и помоћник министра унутрашњих послова Катарина Томашевић, секретар Министарства унутрашњих послова Милица Ћатић, директор Полиције Владимир Ребић, Милан Андрић из Дирекције полиције, Марко Миливојевић из Националног криминалистичко-техничког центра, Зорица Вулић, Емилија Јоксић и Зорана Весковић из Управе граничне полиције, Небојша Арсов, начелник Управе саобраћајне полиције, Зорица Лончар Касалица, начелник Управе за управне послове у Министарству унутрашњих послова, Наташа Ракетић и Милева Зеновић Карашићевић из Секретаријата Министарства унутрашњих послова и Јелена Пуача, правни саветник на нормативне послове у Секретаријату Министарства унутрашњих послова, што значи да се Закон о родној равноправности у Министарству унутрашњих послова апсолутно спроводи и поштује и хвала вам, очи Међународног дана жена, на томе, министре.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 157. став 2. и члану 180. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни и јединствени претрес о: Предлогу закона о странцима, Предлогу закона о азилу и привременој заштити, Предлогу закона о граничној контроли, Предлогу закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, Предлогу закона о националном ДНК регистру, Предлогу закона о јединственом матичном броју грађана, Предлогу закона о допунама Закона о држављанству Републике Србије, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о полицији, Предлогу закона о изменама Закона о јавном реду и миру, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Краљевине Белгије о полицијској сарадњи, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Федералне службе обезбеђења Руске Федерације о сарадњи и заједничком деловању, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о сарадњи у области заштите од природних и других катастрофа, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине о сарадњи у заштити од природних и других катастрофа, Предлогу закона о потврђивању Споразума о измени Споразума између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шпаније о реципрочном признавању и замени националних возачких дозвола,

Предлогу закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Грчке о међусобном признавању возачких дозвола, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Шведске о сарадњи у области спровођења закона и Предлогу закона о потврђивању Радног аранжмана између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Агенције Европске уније за обуку органа за спровођење закона (*CEPOL*).

Повреда Пословника, народни посланик Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо народни посланици, рекламирам повреду Пословника, двоструку повреду Пословника, прво на основу чињенице да ми још немамо пословник овога сазива а дубоко смо ушли у другу годину рада Народне скупштине и друго, ми пред собом имамо предлог по члану 92. да се споји расправа о 16 тачака дневног реда.

Члан 92, истина, предвиђа да се може поднети предлог за спајање расправе, али када погледамо раније пословнике, то је било више прецизирано него сада и речено је било да се може спојити расправа о сродним законима, па се највише спајала расправа о два-три закона.

Ми досада имамо преседане да се спаја расправа и по 30 закона. Данас се спаја расправа о 16 веома важних закона. Ја не могу за 20 минута да кажем шта све мислим о овим законима. Мени, можда сам ја глупљи од осталих, треба 320 минута и ја апелујем да се донесе хитно нови пословник, а да се тумачењем одредбе члана 92. одбаци предлог о спајању расправе зато што је неумесан, нелогичан, контрапродуктиван и представља антидемократску тенденцију. Те антидемократске тенденције све су чешће на делу. Морамо се забринути због тога и морамо им стати крај. Само ми за Закон о полицији треба најмање 20 минута...

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Ево, прошле су две минуте.

Значи, двострука повреда Пословника, то вам дође као двоструки аксел у клизању.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Шта дође?

ПРЕДСЕДНИК: Двоструки аксел у клизању.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Добро сад, Мајо, лако је теби.

ПРЕДСЕДНИК: Закаснили сте са повредама Пословника, јер ове које сте изнели требало је да се изнесу јуче пре гласања о спајању расправе.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: И ви бисте прихватили?

ПРЕДСЕДНИК: Дубоко бих размислила о вашим речима.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Да, знам. Верујем.

ПРЕДСЕДНИК: Моја је дужност само да, када неко од посланика предложи спајање дневног реда, то ставим на гласање. Већина у Парламенту је својим гласањем одлучила да се споји расправа...

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Постоји нешто што се у политичкој теорији зове тиранија већине над мањином.

ПРЕДСЕДНИК: ... Те ћемо приступити расправи о спојеним тачкама дневног реда данас.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: И не интересује нас политичка теорија.

ПРЕДСЕДНИК: А треба размислити... Данас на колегијуму није било представника ваше посланичке групе, било је разговора о евентуалном раду на новом предлогу пословника, што би нам свима помогло да овај парламент боље функционише него досада...

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Није могуће!

ПРЕДСЕДНИК: ... И молим да неко од посланика из ваше посланичке групе, а волела бих да то будете ви, дође на следећи колегијум.

Хвала вам пуно.

Не можемо да ставимо на гласање ове повреде Пословника, јер нисте навели тачно ни чланове, а сложили...

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Рекао сам члан 92.

ПРЕДСЕДНИК: Сложили сте се да члан 92. дозвољава овакво...

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Али не на овај начин. Ово је злоупотреба члана 92.

ПРЕДСЕДНИК: Добро. Слажем се, свакако, само не могу да вас искључим. Имамо нови екран, не знам како да искључујем.

Да ли представник предлагача, потпредседник Владе и министар унутрашњих послова др Небојша Стефановић жели реч да образлаже предлоге закона? (Да.)

Реч има Небојша Стефановић, министар унутрашњих послова.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Поштована председнице Народне скупштине, поштоване даме и господо народни посланици, на данашњој седници Народне скупштине задовољство ми је да вам представим сет закона из области унутрашњих послова. Ови закони су припремани један дужи временски период и видели сте да су неки у процедуру Народне скупштине доспели још средином прошле године. Дакле, имали смо довољно времена да их размотримо и драго ми је да су сви закони у редовној процедури.

Очување безбедности грађана Републике Србије и њихове имовине, подршка и унапређење у остваривању њихових Уставом гарантованих права и слобода био је и остао најважнији примарни циљ МУП-а и Владе Републике Србије. Услед опште геополитичке ситуације неопходно је ставити посебно фокус на подизање капацитета полиције за спречавање свих облика криминала, нарочито тероризма, организованог криминала,

трговине људима, као и сузбијање високотехнолошког криминала, који постају све већа претња у светским размерама.

С друге стране, смањење обавеза административних терета, као један од приоритета Владе, мора бити испуњено, како од стране МУП-а тако и од стране свих осталих органа државне управе и због тога један велики изазов представља увођење нових института у институције Владе Републике Србије, у наш правни систем.

Наравно, наспрам тога имамо очигледну потребу да заштитимо личне податке грађана, нарочито осетљиве податке грађана, податке о личности, као и, наравно, друштвено рањива лица, људска права и слободе свих грађана Републике Србије.

Наше министарство одговорно и отворено припрема ове законе и приступа свим изазовима са којима се суочава, рекао бих, темељно. Документи који су пред вама резултат су рада који има за циљ стварање услова за савремено, демократско и ефикасно институционално деловање полиције у заштити права и слобода свих грађана Републике Србије.

Желим да нагласим да предлози закона о којима ћемо разговарати представљају значајан искорак у свим процесима подизања стандарда у овој области у Републици Србији. Наравно, мислим да је веома важно обратити пажњу на област азила странаца, контролу државне границе, успостављање националног ДНК регистра и безбедности саобраћаја на путевима.

Усвајање предлога закона о азилу и привременој заштити о странцима и о граничној контроли од изузетне је важности за даљи процес приступања Европској унији, јер поред тога што се усвајањем ових закона испуњавају активности из Акционог плана, истовремено се стварају предуслови за предузимање даљих корака у погледу имплементације и спровођењу ових законских решења.

Пре свега, наравно, увек ми је важно да истакнем да, поред тога што ово заиста испуњава одређене критеријуме које имамо у приступању ЕУ, ми ово пре свега радимо због наших грађана. Ми доношењем ових закона повећавамо ефикасност полиције, штитимо боље права наших грађана, али исто тако и странаца који долазе на територију Републике Србије.

Посебно бих се осврнуо на значај одредаба које се односе на област заштите електронске размене података о личности, које су садржане у више законских решења. Пре свега, изменама и допунама Закона о полицији детаљније се уређује већ успостављен национални криминалистичко-обавештајни систем као електронска платформа за размену податка између органа укључених у борбу против најтежих облика криминала. На сличан начин, успостављање националног ДНК регистра значајно ће допринети ефикасности и економичности кривичног поступка, као и остваривању

безбедности међународне размене података приликом расветљавања кривичних дела.

У последње три или четири године остварили смо веома интензивну међународну сарадњу и формирање заједничких истражних тимова са тужилаштвом и полицијом не само у Европи већ и широм света. На овакав начин размена информација која је уређена законом штити грађане наше земље о којима се информације могу размењивати, али омогућава Републици Србији да размењује информације и о онима који могу бити потенцијално носиоци угрожавања не само за нашу земљу већ и за друге државе Европске уније, нашег региона, али наравно и шире од тога.

Дакле, имплементација овог решења свакако ће омогућити да на бољи начин сарађујемо и на бољи начин остварујемо безбедност и за наше грађане и за друге људе који живе широм света. Такође, овакве платформе омогућиће и обављање полицијских послова на савременији начин. Имплементација ових решења представља процес, тако да ће национални ДНК регистар у свом пуном капацитету, рецимо, бити успостављен у року од две године од ступања на снагу овог закона и по доношењу, наравно, подзаконских аката за његово потпуно спровођење.

Веома је значајан и закон о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова, који унапређује систем вођења и обраде података и евиденције и истовремено обезбеђује ефикасно вођење поступака у чију сврху се ови подаци обрађују.

Први пут се посебна пажња посвећује законском нормирању заштите података о личности и услова за њихову обраду, тако што ће на недвосмислен и јасан начин да одређују врсте података који се воде и обрађују, њихова сврха и рокови чувања. Примарни допринос који ће донети усвајање поменутог закона огледа се у ефикаснијој примени одредаба Кривичног законика и Закона о кривичном поступку, првенствено одредбама о кривичном гоњењу, како би кривична дела била брже расветљена а њихови починиоци приведени пред лице правде, чиме се остварује и сврха кривичне и казнене политике Републике Србије.

Што се тиче појединачних закона који су предложени, ја ћу се у кратким цртама осврнути на сваки од предложених закона.

Што се тиче Предлога закона о странцима, важећи Закон о странцима и подзаконски акти којима се разрађују и чине примењиве одредбе закона донети су током 2008. године и до данас прописи који уређују област кретања и боравка странаца у Републици Србији нису мењани. Приликом њихове примене уочени су одређени недостаци и непрецизности, а свакако ти који су изискивали потребу за доношењем новог закона како би се утврђене мањкавости отклониле. С друге стране, важећа регулатива у овој

области умногоме није одговарала и стандардима које су постигле много развијеније земље од наше.

Такође, сви процеси, миграторни процеси који су се дешавали у последње три године, указивали су на промену геостратешких ситуација у читавом свету и утицали на то да наравно и ми новим законским решењима подижемо стандарде и омогућавамо нашој земљи да буде боље заштићена.

Током миграција уочена је и значајнија могућност терористичког угрожавања и деловања терористичких организација на територији Европе, те смо фактички и поред тога, наравно, покушавајући да обезбедимо досада највиши ниво поштовања људских права, исто тако тежили да обезбедимо највећи степен безбедности и правне сигурности како грађана Републике Србије тако и страних држављана који улазе на територију наше земље.

Приликом креирања законских решења брижљиво се водило рачуна о безбедности Републике Србије. Дефинисане су и околности које представљају неприхватљив ризик по безбедност наше земље и у околностима се активирају сви расположиви државни механизми како би се Република Србија заштитила од сценарија какве смо виђали у последњим годинама у европским државама.

Имајући у виду да одредбе Предлога закона о странцима детаљније и прецизније регулишу и област легалних миграција, услови и начин аплицирања за визу Републике Србије у иностранству, поступак провере по поднетом захтеву за визу, прописивање права на жалбу, на одбијање захтева за визу и одбијање улазака странаца у Републику Србију, те прописивање услова за одобрење привременог боравка страних држављана по различитим основама, посебно за научна истраживања, студирања, волонтирања, право на привремени боравак жртвама трговине људима, хуманитарног боравка, прописивање самосталног привременог боравка, те прописивање одредби о заједничким стандардима и поступцима држава чланица Европске уније за враћање држављана трећих земаља са незаконитим боравком, а што се у многим сегментима не поклапа са нашом правном регулативом, овај закон представља суштински системско решење за сва ова питања која су се указала у претходним годинама.

Први пут се у одредбе Закона о странцима уводи БИА, која као државни орган у чијој су надлежности послови наше безбедносне заштите Републике Србије врши безбедносну проверу странаца кроз њихову евиденцију у сврху утврђивања непостојања или постојања неприхватљивог ризика по безбедност Републике Србије и њених грађана у случају уласка и боравка странаца на територији Републике Србије.

Прописани су разлози за одбијање уласка странаца, као и одлука на стандардизованом обрасцу одбијања уласка, којима се наводе тачни разлози

одбијања уласка и временски рокови. Обезбеђена је и двостепеност у одлучивању увођењем института жалбе, чиме је појачана правна сигурност, што је значајна новина.

Одбијање уласка према важећем законском решењу саопштава се странцу усмено, уз утискивање одбијања уласка у путну исправу.

Домаће законодавство је хармонизовано са визним кодом ЕУ. Уведени су нови институти који се односе на проверу услова за издавање визе странцу и процене ризика, где три органа, Министарство спољних послова, Министарство унутрашњих послова и БИА, врше теренске и безбедносне провере по поднетом захтеву за издавање виза страном држављанину, поготово када су у питању захтеви за издавање виза држављанима који долазе са миграционо високоризичних подручја.

Такође, странцима се може омогућити, уз испуњење одређених услова, привремени боравак из хуманитарног разлога. Омогућили смо да се жртвама породичног насиља може одобрити самостални привремени боравак у Републици Србији. На захтев странца мора се обезбедити превод диспозитива и правног лека, решења о враћању, на језик који странац разуме или за који се оправдано може претпоставити да може да га разуме.

Током поступка враћања странаца надлежни орган мора водити рачуна о специфичној ситуацији посебно угрожених лица, породичном и здравственом стању лица према коме је мера враћања усмерена, као и најбољем интересу малолетника. Имајући у виду значај овог закона, посматрано са аспекта свега што се дешава, дакле и миграционих токова, нашег приступања ЕУ, али наравно и заштите грађана Републике Србије, предлажем да народни посланици прихвате овај закон.

Што се тиче Предлога закона о азилу и привременој заштити, наша земља је преузела обавезе које проистичу из даље хармонизације прописа Републике Србије са прописима ЕУ. У том смислу решења и институти садржани у Предлогу закона представљају прву фазу хармонизације са инструментима ЕУ, док ће потпуно усклађивање уследити у другој фази, најкасније две године пре приступања ЕУ.

Усклађивање домаћег законодавства са прописима ЕУ у овим областима посебно је значајно када се посматра у контексту тренутне миграторне ситуације, са којом је суочена већина држава чланица ЕУ, јер ће омогућити да Република Србија задржи висок ниво у поштовању међународно прихваћених стандарда у области људских права и права тражилаца азила, уз истовремено одржавање високог степена безбедности свих грађана Републике Србије и поштовања Устава и закона.

У периоду од 2014. до 2016. године, нарочито отварањем западнобалканске руте, вишеструко су увећане ирегуларне миграције на

територијама земаља Западног Балкана, ЕУ. Специфичан географски положај Републике Србије, као земље транзита великог броја миграната на њиховом путу према земљама Западне Европе, суочио је нашу земљу са новим изазовима и ту имамо тренд великог броја изражених намера за тражење азила, које се реално никада не остваре већ сви они који су изразили намеру да затраже азил обично то право искористе да би искористили време легалног боравака на територији Републике Србије и да би то затим искористили за покушај илегалног преласка неке од граница нана суседних држава.

Такође, имајући у виду да смо се определили за заштиту људских права миграната, као и толерисање њиховог ирегуларног боравака на нашој територији, јер смо сматрали да је то најхуманији приступ, док се са земљама које имају више могућности од нас не договори њихов повратак у земље порекла или на други начин реши њихово питање, да ли процесом реадмисије или процесима сарадње кроз међународне институције и организације као што је ИОМ, да покушамо да их вратимо у земље одакле долазе, у том периоду, док се то не реши, ми смо одлучили да будемо добри домаћини и да покажемо највиши могући ниво поштовања људских права.

Такође, започет је и процес примања захтева за азил и формалног отпочињања азилног подручја будући да сви азиланти на територији наше земље могу сачекати испуњење услова за напуштање наше територије без бојазни да ће бити кажњени због илегалног уласка или боравака.

Видећете шта смо све предвидели. Дакле, азил као право на боравак и заштиту коју Република Србија гарантује странцу под условима прописаним овим законом може се остварити кроз два облика заштите – право на уточиште које се пружа избеглици, лицу које је због основаног страха од прогона напустило државу свог порекла или уобичајеног боравишта и супсидијарну заштиту која се пружа странцу који државу свог порекла није напустио због страха од прогона већ из других разлога али који би у случају повратка у земљу порекла био изложен трпљењу озбиљне неправде.

Посебно желим да нагласим да је приликом примене Предлога закона остварена интензивна и конструктивна сарадња са свим државним органима који имају своју улогу у спровођењу закона, али и међународним и хуманитарним организацијама које пружају помоћ тражиоцима азила, избеглим и расељеним лицима, представницима стручне јавности, невладиних организација, који су дали свој допринос приликом дефинисања ових решења.

Што се тиче Предлога закона о граничној контроли, од момента настанка Република Србија је представљала раскрсницу различитих токова

– мултикултуралних, мултинационалних, религијских, цивилизацијских. Значајан елемент у очувању наше унутрашње безбедности представља ефикасан систем управљања границом, заснован на концепту интегрисаног управљања границом који је Република Србија прихватила као општеприхваћени модел за ефикасно управљање границама.

Органи из система интегрисаног управљања границом предузимају мере и активности којима се реализује заједничко управљање границом у складу са важећим законима, стратегијама и другим актима. У оквирима овог система МУП као орган државне управе надлежан за послове безбедности државне границе и контролу њеног преласка врши надзор државне границе, граничне провере и анализе ризика угрожености и безбедности граница.

Доношење овог закона, заједно са Предлогом закона о странцима и Предлогом закона о азилу и привременој заштити, које смо припремили, створиће услове за унапређење борбе против прекограничног криминала, заштите јавног поретка и постизање високог степена безбедности Републике Србије. Приликом доношења поменутих закона предвиђено је једно од кључних поглавља за пријем Републике Србије у ЕУ – Поглавље 24. Ово представља значајан сегмент за побољшање безбедности наше границе и усвајање озбиљно високих стандарда који постоје у земљама које су развијеније од наше.

Овим законом уређују се даље гранична контрола, полицијска овлашћења граничне полиције, питања у вези са државном границом и граничном линијом, обележавање граничне линије и државне границе, прелазак државне границе и гранични прелази, гранична провера, основна и детаљна, пренос оружја и муниције преко државне границе, послови граничне полиције ван подручја граничних прелаза, међународна гранична полицијска сарадња, као и сарадња између државних органа и система интегрисаног управљања границом.

Главни изазови пред државним органима који се налазе на подручју границе састоје се у потреби дефинисања јасних надлежности за планирање, изградњу или модернизацију граничних прелаза, као и организацију послова везаних за нормално функционисање граничних прелаза. Због свега тога, одредбама овог предлога закона одређене надлежности из области управљања граничних прелазима установљавају се као надлежности Републичке дирекције за имовину, односно то су изградња, опремање, текуће инвестиционо одржавање граничних прелаза, односно државног органа који је у Републици Србији надлежан за управљање и располагање стварима у јавној својини.

Значајну новину коју доноси овај предлог закона представља и правни основ за успостављање информатичког система граничне контроле у смислу ефикаснијег обављања граничне контроле, односно олакшаног кретања лица и роба преко државне границе уз истовремено омогућавање ефикаснијих граничних провера и обезбеђења државне границе у борби против прекограничног криминала и регуларних миграција.

Што се тиче Предлога закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, ово је свакако неопходан услов у складу са стандардима савременог обављања полицијских послова, дакле адекватно нормирање обраде личних података грађана. Министарство унутрашњих послова обављањем послова из утврђене надлежности врши обраду података о личности свих грађана, како држављана Републике Србије тако и странаца, те и оно што руковалац највећег, где смо ми, дакле као министарство, броја збирки података и евиденција које садрже податке о личности у Републици Србији.

Разлог за усвајање предложеног закона су и обавезе које Република Србија има и које је преузела пред међународним институцијама, односно којима се обавезала да усклади своје законодавство са обавезујућим европским, у овом случају у области заштите података о личности и са извесним специфичностима које се односе на сектор безбедности.

Највећи део предложеног закона односи се на садржину свих евиденција Министарства унутрашњих послова у којима су побројани подаци о личности. Садржина сваке од тих евиденција има предвиђени рок чувања података, након чијег се протока подаци по службеној дужности бришу.

Предложеним законским решењима предвиђена је заштита личних података који се обрађују у евиденцијама Министарства, односно техничке, кадровске и организационе мере заштите података који се аутоматски обрађују, сагласно усвојеним стандардима и сразмерно ризицима који произлазе из обраде и природе података који се штите.

Такође су прописане безбедносне мере у циљу заштите података од незаконитог уништења или губитка, мењања, неовлашћеног обелодањивања или приступа у случају када се обрада података врши употребом информационо-комуникационих технологија.

Што се тиче Предлога закона о националном ДНК регистру, усвајањем предложеног закона о националном ДНК регистру предвиђено је успостављање националног ДНК регистра за потребе вођења кривичног поступка и расветљавање кривичних дела, утврђивања идентитета несталих или непознатих лица и лешева и делова тела.

Успостављање јединственог националног ДНК регистра обавеза је која проистиче из обавеза које смо преузели у погледу европских интеграција, али много значајније од тога је обавеза, односно нешто што дугујемо грађанима Републике Србије у смислу ефикаснијег вођења кривичног поступка и лакше идентификације свих људи који се могу водити као нестали а да су у међувремену пронађени њихови делови тела.

Идентификација особа по основу ДНК вештачења сматра се најефикаснијом техником идентификације особе, односно осумњичених, на основу биолошког материјала који је остао на месту извршења кривичног дела и незамењива је при расветљавању и доказивању насилничких кривичних дела.

Као што не постоје две особе које имају исти отисак прста, тако не постоје ни две особе које имају исти генетски профил, сем у случају једнојајчаних близанаца. Метода је апсолутно поуздана при елиминацији невиних особа и веома сигурна при позитивној идентификацији извршилаца.

Увођењем у криминалистичку праксу електронских база ДНК профила регистрованих и непознатих учинилаца кривичних дела, могућност повезивања једног лица са извршењем већег броја кривичних дела вишеструко је увећана и то је, наравно, Република Србија и користила у претходним годинама, што је помогло да дође до расветљавања већег броја кривичних дела из прошлости.

Према важећем законском оквиру, орган поступка, односно суд или тужилаштво могу дати наредбу за ДНК вештачење, како државном органу тако и другим установама, правним и физичким лицима која врше ДНК вештачење за потребе кривичног поступка. У том смислу, до сада извршене ДНК анализе и њихови резултати нису груписани и систематизовани на једном месту.

Такође, било је случајева да су резултати извршене ДНК анализе били непоуздани или нетачни, што је последица примене различитих стандарда током рада. Такве грешке изискују понављање одређених ДНК вештачења, а самим тим и веће трошкове и мању поузданост у прибављању доказа у кривичном поступку.

Систематизација ДНК података, законски прописана процедура прибављања и чувања ових података на једном месту, као и контрола обраде од стране надлежног државног органа довешће до решавања ових проблема које смо већ приметили.

С друге стране, друга функција националног ДНК регистра је међународна размена података ДНК профила у исте сврхе, расветљавање

кривичних дела и кажњавање учинилаца кривичних дела, са циљем сузбијања свих облика криминала.

Од значаја је поменути да се међународна размена ДНК података одвија путем заштићених канала комуникације између надлежних контакт тачака и међународних организација – Интерпола, Европола и сл.

Илустративно, у оквиру ДНК лабораторије Министарства унутрашњих послова у 2016. години број завршених предмета који су садржали ДНК вештачење износио је 530, а у 2017. години већ је било преко 1.000 неспорних узорака за утврђивање ДНК профила. Дакле, показује се да унапређење овакве методологије рада доводи до значајног повећања у броју већег откривања кривичних дела и обезбеђивање квалитетнијих доказа у кривичном поступку пред судом.

Пред нама је и Предлог закона о јединственом матичном броју грађана. Овај закон је усвојен 1978. године и први пут је увео матични број као јединствену и непоновљиву индивидуалну ознаку идентификације података о грађанима. Дугогодишњу примену важећег закона није пратила примена одговарајућих техничких могућности, што је у одређеном броју случајева доводило до грешака, као што је одређивање дуплих или логички неисправних матичних бројева.

Такође, грађани који су долазили из бивших република СФРЈ често нису имали доказе о одређеном јединственом матичном броју, те им се одређивао матични број по месту пријављеног пребивалишта у Републици Србији. Иста лица су касније од иностраних органа достављала изводе из матичне књиге рођених са уписаним матичним бројем одређеним у републикама бивше СФРЈ, што је доводило до дуплих уноса лица и различитих матичних бројева у електронским евиденцијама.

Дакле, када је у матичну књигу рођених уписан матични број одређен у некој од бивших република СФРЈ од стране надлежног државног органа а постоји већ одређени матични број, надлежни орган управе који води матичне књиге дужан је да упише матични број одређен од надлежних органа у Републици Србији. Видели сте какве је то могло да створи проблеме. Ми смо применом нових одредби омогућили и правни континуитет идентитета лица којима је одређен матични број у бившим републикама СФРЈ, а такође спречавамо да у Републици Србији лица имају два или више матичних бројева одређених у бившим републикама СФРЈ.

Усвајањем овог закона омогућиће се пуна реализација пројеката који имају за циљ да олакшају административне процедуре и терете и грађанима омогуће лакше остварење њихових права на територији Републике Србије.

Што се тиче Предлога закона о допунама Закона о држављанству Републике Србије, ове допуне за циљ имају да допринесу решавању две групе проблема с којима се грађани Републике Србије сусрећу.

Прво, Предлогом закона поједностављују се и скраћују административне процедуре са којима се грађани сусрећу приликом остваривања својих права пред органима државне управе, док се друга група одредби односи на ужи круг грађана који су се, услед специфичности друштвених и личних околности, затекли у ситуацији да им је стицање држављанства Републике Србије несразмерно отежано иако је ово држава у којој живе дужи временски период.

Предложена решења су део активности које Влада Републике Србије предузима у циљу смањења административних терета и представља основу за ефикаснију државну управу у смислу коришћења података о личностима. Грађани више неће морати да шетају од институције до институције, од шалтера до шалтера, већ ће моћи да, фактички за потребе управе, на једном месту прибаве све оне информације, односно сва документа која су им потребна за упис у ове евиденције. Такође, припрема ових одредби омогућиће грађанима да прибављају уверење о држављанству било где на територији Републике Србије, без обзира на то где су уписани у евиденцију држављана, што представља резултат који се дуго очекивао.

Поред тога, настала је потреба да се у важећем закону о држављанству ускладе и уреде друга питања у складу са насталим променама. Наиме, сагласно изменама и допунама Закона о личној карти из 2011. године, личним картама издатим на старом обрасцу истекао је рок за важење 31. децембра 2016. године.

У овом поступку замене личних карата утврђено је да одређени број грађана, који је цео свој живот провео у Републици Србији, има пријављено пребивалиште на територији Републике Србије и личне карте на старом обрасцу, није искористио могућност да под олакшаним условима стекне држављанство Републике Србије тако што би им МУП донело налог за упис у евиденцију држављана Републике Србије. Углавном се ради о старијим грађанима који су сматрали да није потребно да подносе захтеве за издавање биометријске личне карте, а због поседовања личних карата са трајним важењем. Међутим, како је услов за издавање биометријске личне карте поседовање држављанства наше земље, ови грађани нису благовремено поднели захтев за стицање држављанства под олакшаним условима и принуђени су да отпочну редовну процедуру за стицање држављанства Републике Србије.

Узевши у обзир да су то грађани који више деценија живе у нашој земљи, да су имали пријављено пребивалиште, да су личне карте њима

издате у Републици Србији, као и да се ради углавном о нашим најстаријим суграђанима, о старијим, удовицама, удовцима који чак нису живели у бившим републикама СФРЈ из чијег држављанства би требало да траже отпуст, сматрамо да је оправдано омогућити им да држављанство Републике Србије стекну под олакшаним условима, те су ове процедуре сведене на апсолутни минимум и олакшано је да ови људи остваре своја права на територији наше земље.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима је закон који се дуго чекао и ми смо са групом стручњака, и у нашој земљи и у иностранству, дуго радили на томе. Поред тога, наравно, усаглашавали смо га са свим најбољим стандардима који постоје у развијенијим државама од наше и желели смо да отклонимо све оне недостатке које је претходни Закон о безбедности саобраћаја на путевима имао.

Тај претходни закон је такође допринео побољшању ситуације у безбедности саобраћаја и допринео је очувању живота. Ми смо желели да смањимо толеранцију, оно што су најважније одредбе, на количину алкохола у криви возача са 0,3 на два промила. Повећане су санкције за прекорачење брзине у већој мери и дуплирана је казна за невезивање појаса. Такође, строже су казне за насилничку вожњу, претицање колоне преко пуне линије, два или више пролазака на светлосни саобраћајни знак којим је забрањен пролаз за мање од 10 минута, прекорачење брзине за више од 90 километара на сат у насељу или за више од 100 километара на сат ван насеља, као и вожња са више од два промила алкохола у крви за коју је предвиђен обавезан затвор 30–60 дана или казна рада у јавном интересу 240–360 сати, 14–16 казних поена и девет месеци забране управљања моторним возилом.

Појачана одговорност возача који превозе децу један је од приоритета у саобраћају на путевима па је намера да се малишани могу превозити само у одговарајућем безбедносном седишту односно на подметачу за седење, у зависности од узраста и висине. На такав начин смо то уврстили чак и за она возила где није предвиђено обавезно постојање сигурносних појасева, односно прикључака за сигурносне појасе због чега није била могућа ни употреба ових подметача, те су животи пре свега деце били угрожени.

За рањиве категорије, младих и неискусних возача поштрени су услови под којима они могу да дођу до возачке дозволе, али и услови у погледу возила којима могу управљати. Само возила снаге мотора до 80 киловата, што је био предмет дуготрајне анализе са различитим факторима, односно различитим институцијама које су нам давале различите предлоге,

све док, према процени стручњака, не стекну одређену зрелост и искуство за самостално управљање осталим категоријама возила. За ове возаче је предвиђена нулта толеранција на алкохол и телефонирање током вожње, чак и када су им руке слободне. Дакле, забрана вожења између 23 и 06 часова и могу да превозе максимално три лица, укључујући и лице под чијим надзором возе.

Како би се утицало на повећање правне сигурности и квалитет обуке кандидата за возаче, уводе се нове мере контроле субјеката који се баве оспособљавањем кандидата за возаче кроз јединствени информациони систем, кроз који ће се сливати сви подаци везани за оспособљавање кандидата, у комбинацији са аудио и видео записом полагања испита који ће бити део поменутог система. На овај начин треба да се спречи манипулативно понашање било ког учесника у обуци, односно да су резултати који су постигнути током обуке јасно видљиви и мерљиви, те да добар возач, квалитетан возач буде нешто што смо заиста заједнички постигли.

Слично се жели постићи и новинама у области техничког прегледа возила. Колико је битно да возач буде способан и квалитетан, толико је битно и да возило буде безбедно за саобраћај. Важеће одредбе нису у довољној мери могле да спрече манипулативна понашања у овој области па је предвиђено обавезно успостављање видео-надзора приликом вршења техничког прегледа, који ће посебним програмом бити повезан са МУП-ом. Посебно се прописују услови који морају да испуне контролори техничког прегледа, њихов број, радни статус, њихово обучавање, али и неспојиви послови, дакле они не могу да се у току радног времена баве одржавањем, поправком, осигурањем и регистрацијом возила.

У погледу казнене политике у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја водило се рачуна о разумној мери, тако да су санкције повишене тамо где је изостао резултат према важећим казним основама. За поједине прекршаје су снижене; рецимо, за вожњу зауставном траком. За истек возачке дозволе за више од шест месеци избацили смо одузимање казних поена јер сматрамо да су то административни пропусти које возач потенцијално може да направи и немају никакве везе са његовим возачким знањем и способностима, такође ако власник не пријави изгубљене таблице, док се одређене радње више не сматрају прекршајем – претицање бицикала, радне машине, трактора, мотокултиватора, односно запрежног возила преко пуне линије, под условима који су наравно прописани законом, јер смо уочили да током летњих месеци то ствара колоне које онда још више утичу на небезбедност на путевима.

Имајући у виду да је припрема овог предлога закона трајала готово три године, сматрамо да су ова решења одраз темељне анализе коју су, наравно, могли да и у више наврата провере сви експерти у нашој држави, али такође сматрамо да је ово ствар која је жива и која ће се и у будућности мењати, те је у том смислу добродошла и свака сугестија народних посланика на изради неког потенцијално новог закона о безбедности саобраћаја, јер нам је крајњи циљ да безбедност свих грађана наше земље буде максимално заштићена.

Што се тиче Предлога измена и допуна Закона о полицији, пре свега желим да се осврнем на предложене измене и допуне закона с обзиром на то да су законом из 2016. године уведене значајне новине које су допринеле у реформском правцу у даљем развоју полиције и унапређењу рада полицијских службеника и побољшању квалитета обављања полицијских послова, као и осталих послова из делокруга Министарства унутрашњих послова.

Нова законска решења су наметнула потребу за прецизирањем постојећих решења у закону, којима би се отклонили одређени недостаци уочени у досадашњој примени у смислу побољшања и даљих унапређења квалитетног рада полицијских службеника.

Законом се уводи платформа за безбедну електронску комуникацију, размену података и информација између државних органа и институција која ће унапредити рад полицијских службеника и сарадњу полиције са другим државним органима, посебним организационим јединицама државних органа и институција са циљем спречавања организованог криминала и других облика тешког криминала а која представља основ за успостављање национално-криминалистичко-обавештајног система.

Прецизирањем послова који се обављају у МУП-у и полицијских послова доприноси се њиховој већој транспарентности али и информисаности грађана, односно шире јавности, о томе које све битне задатке обављају запослени у Министарству како би свакодневни живот грађана Републике Србије нормално и безбедно функционисао.

Разрађивањем одредби којима се регулишу безбедносне провере доприноси се јачању поверења грађана у рад полиције, а посебно дефинисањем чињеница које представљају безбедносну сметњу имајући у виду да се садржина безбедносне сметње први пут уводи у правни систем, односно национално законодавство Републике Србије, што на изванредан начин представља преседан у нашем праву с обзиром на чињеницу да вршење безбедносних провера покрива веома битан домен рада Министарства, као и других служби безбедности у Републици Србији.

Посебно бих нагласио да су овим предлогом закона прецизиране и одредбе које се односе на превентивне мере Сектора унутрашње контроле разрађивањем постојећих инструмената у циљу сузбијања корупције у Министарству, а прецизирањем постојеће могућности снимања поступања полицијских службеника у смислу да се може вршити и аудио и видео снимање њихових поступака и тако ће се унапредити улога овог сектора на откривању незаконитости и неправилности у раду полицијских службеника и других запослених у Министарству.

Детаљном разрадом одредаба о Фонду солидарности са помоћи, одређивања категорија лица која могу остварити права на ову помоћ, као и случајева у којима се она може доделити наглашава се подршка и брига Министарства о својим запосленима, односно члановима породица запослених, нарочито оних лица која су дала своје животе за безбедност Републике Србије док су били радници МУП-а.

Није потребно посебно наглашавати специфичности рада полиције као службе, нити високу ризичност послова коју полицајци обављају. У периоду који је за нама различити су изазови који су постављени пред наше полицијске службенике, на које су они спремно и пожртвовано одговарали свакодневно доводећи себе у непосредну животну и здравствену опасност.

Одређени послови у Министарству након навршења одређених година живота не могу се обављати на начин и по стандардима захтеваним за ту професионалну делатност. Посебно мислим на послове које обављају припадници специјалних и посебних јединица полиције.

Уважавајући ове специфичности послова као изузетан допринос који су полицијски службеници на овим пословима дали очувању безбедности Републике Србије и њених грађана у свим претходним годинама испуњавајући све задатке које је Република Србија ставила пред њих, ми смо ставили као предлог у овом закону могућност њиховог ранијег пензионисања под условима другачијим у односу на општи режим.

Ова одредба је темпоралног карактера, са роком важења до краја наредне године. Истовремено, на овај начин стварају се услови за подмлађивање ових специјалних јединица и одржавање нивоа квалитета њиховог рада.

На крају да додам још и то да се одредбама овог предлога закона доприноси очувању и унапређењу радне способности припадника Министарства. Извршавање захтевнијих полицијских послова стављено је у контекст подизања одређених стандарда у њиховом обављању, али и контекст социјалне димензије Министарства које се континуирано труди да створи такво окружење и услове који ће допринети успешном и квалитетном обављању полицијских послова.

Што се тиче Предлога закона о изменама Закона о јавном реду и миру, ви знате да смо се трудили да ову област уредимо са посебном пажњом, посвећујући изузетну пажњу квалитетном и свеобухватном уређењу кроз важећи Закон о јавном реду и миру. Измене које се данас разматрају односе се на прекршаје јавног реда и мира извршене паљењем различитих врста пиротехничких производа, пуцањем из ватреног или другог оружја или имитација оружја.

Савремена технологија у производњи пиротехничких средстава и имитација оружја може довести до значајнијег узнемирења грађана и нарушавања јавног реда и мира, јер се ради о производима са унапређеним ефектима на околину, повећаним нивоом буке и могућности наношења телесних повреда присутним грађанима.

Пратећи стање у овој области учили смо изванредан степен повећања друштвене опасности услед традиционалног коришћења савремених пиротехничких производа и оружја, као и имитација оружја приликом обележавања свечаности и других прослава. Иако постоји низ других начина да се свечаност увелича а да се на такав начин не угрози безбедност лица, један број наших грађана који нису одговорни и даље посеже за употребом ових опасних производа.

Због тога смо се одлучили на пооштравање казнене политике за ове прекршаје како бисмо убудуће обезбедили максималан степен безбедности, нарочито најмлађих грађана, који су, нажалост, у претходним годинама имали тешке последице по своје здравље, имали сте фотографије да видите разнесених екстремитета, тешких повреда очију, тешких повреда тела, дакле за све оне који су неодговорно, мислећи да је то готово безопасно, употребљавали различита пиротехничка средства.

Чланом 17. Закона о јавном реду и миру прописана је прекршајна одговорност лица које паљењем пиротехничког производа, као и пуцањем из ватреног или другог оружја или имитације оружја нарушава јавни ред и мир и за извршење ових прекршаја прописане су различите санкције – новчана казна, казна рада у јавном интересу, али и казна затвора.

Како би се постигло максимално сузбијање овог нежељеног понашања, Предлогом закона се предвиђа строже кажњавање. Сматрамо да ће повећање износа запређених казни, уз истовремену активност на сузбијању ове врсте прекршаја директно допринети сузбијању ове појаве, а самим тим осигурати већи степен безбедности и сигурности свих грађана Републике Србије.

Уважени народни посланици, надам се да ћете подржати законе који се налазе пред вама, а поред закона које сам предложио, односно које смо представили Народној скупштини, на данашњем дневном реду седнице

Народне скупштине су и предлози закона о потврђивању међународних споразума из области унутрашњих послова.

Да не бих читао све текстове закона, можете да их погледате све. Углавном се ради о споразумима између Србије и држава које су овде наведене који фактички треба да допринесу већем осећају сигурности грађана због смањења броја кривичних дела у области тероризма, организованог и тешког криминала, као и кривичних дела везаних за опојне дроге, размену информација између нашег министарства и респективних министарстава ових држава, али наравно и побољшање комуникације у области ванредних ситуација, омогућавање бржег и ефикаснијег деловања како Сектора за ванредне ситуације МУП-а Републике Србије тако и комуникације са цивилним механизмом ЕУ, али кроз билатералну сарадњу у овим државама, и другим механизмима на располагању у циљу заштите живота грађана.

Такође, питање стицања возачких дозвола и међусобно признање возачких дозвола са земљама где смо приметили да постоји већи број наших држављана ће се олакшати, поготово онима који имају пребивалиште у наведеним земљама, и за професионалне возаче, али наравно и оне којима је у току обављања професије важно управљање моторним возилом.

Такође, омогућиће јаснију процедуру за обуку органа за спровођење закона и учвршћивање сарадње са ЦЕПОЛ-ом, односно кроз учешће службеника органа за спровођење закона Републике Србије у различитим обукама, као и учешће службеника органа за спровођење закона ЕУ који раде у области правосуђа и унутрашњих послова, обукама које организује МУП Републике Србије.

Потврђивање ових билатералних споразума ће такође утицати на унапређење и остваривање сарадње снажнијих пријатељских односа са земљама које представљају другу страну у наведеним споразумима.

Хвала вам на могућности да представимо ове законе. Надам се да ће Народна скупштина у дану за гласање подржати предложене законе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, потпредседниче Владе, господине Стефановићу.

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч? (Не.)

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

Реч има проф. др Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господа народни посланици, тужно је добити овако мало времена за овако импресивне законске текстове. Кажем импресивне у погледу броја страна материјала који смо добили и

једноставно не може човек да говори о свему о чему би хтео да говори, али зато ћу своје излагање да сведем на најосновније примедбе.

Прво, што се тиче закона о полицији, мислим да имамо неке новине у њему које су прилично значајне, на пример тест интегритета и спровођење анализе ризика од корупције, те провера пријаве и промене имовног стања запослених. Мене живо интересује како ће ово бити спроведено, посебно овај тест интегритета, и који ће људи то спроводити, са којим квалификацијама и каква ће бити последица тог спровођења. Наравно, било би идеално да се све то може спровести на овај начин како је овде наведено, али искрено сумњам да је то могуће спровести, бар у наредних неколико година, и мислим да ћемо се суочавати са проблемима погрешне примене овог члана закона.

Шта је нама сада потребно? Имамо два министарства силе – министарство војске и министарство полиције. Она могу сигурно имати судбоносну улогу у наредним годинама по опстанак државе. Сећате се 5. октобра, нама су Американци покуповали скоро све полицијске генерале, буквално покуповали за новац, неке на сам дан 5. октобра чак, милионски су били износи. Да бисмо то спречили, заиста морамо имати полицију која ће одисати духом патриотизма, која ће бити непоколебљива и неподмитљива, полицију која ће бити одана народу и држави. Како се то постиже, ниједна држава на свету није овладавала у потпуности методом постизања, али на томе треба радити.

Пре свега треба побољшати социјални статус и Полиције и Војске. Морамо им увести платне разреде. Ово потписивање колективних уговора, полицијски и војни синдикат, по мом мишљењу су глупости. Запрепастио сам се када сам чуо да поред полицијског постоји и војни синдикат. То је једноставно код органа који примењују непосредно физичко насиље у складу са законом неодрживо. Од вас то тражи ЕУ, а ви се приклањате ЕУ иако сте свесни да њене намере нису чисте.

Дакле, треба хитно увести платне разреде у Полицију и онда да сваки полицајац зна ком платном разреду припада, да то зависи и од положаја и од чина. Полицији треба редовно обезбеђивати униформе, треба бринути о њиховим другим социјалним потребама као што су станови, то исто треба и за војску и то је изузетак у односу на остатак државне управе, осим цариника којима такође то треба јер и по потреби службе и по задатку морају да се пресељавају из једног у други део Србије.

Ако имамо солидно материјално ситуираног полицајца, онда ће се он посветити одржавању реда и мира, заштити поретка и борби против криминала. Ако имамо човека који једва саставља крај са крајем, он је

склонији да буде подмићен и да уђе у неке послове попут приватне заштите криминалаца, подмићивања у одређеним случајевима итд.

Живо сам заинтересован да видим прве резултате тог теста интегритета.

Друго о чему бих говорио су полицијски чиновни. Наша држава се више пута колебала око увођења војних чиновна у полицију. Имамо искуство Кнежевине Србије и Краљевине Југославије. У комунистичком периоду, одмах после Другог светског рата, полиција је имала исте чиновне као војска. То је 60-их година укинута, чиновни су били у складу са рангом полицајца, и 90-их година социјалистичка власт је вратила чиновне који су били у потпуности одговарајући војним чиновима. То је у пракси доводило до извесних проблема. Не смемо заборавити да се до војних чиновна теже долази него до полицијских и зато би овде требало интервенисати мало у овај члан 166.

У реду је кад се каже са средњом стручном спремом млађи водник полиције, водник полиције и водник прве класе полиције. Овде је сад смањен број чиновна. Свега су три подофицирска чина. Имамо после и код више стручне спреме – заставник полиције, заставник прве класе полиције и потпоручник полиције. Хајде, то некако може, али морамо поделити ове категорије од поручника до генерала полиције. Поручник полиције и капетан морају имати високу стручну спрему. За мајора полиције је неопходан степен мастер или озбиљан специјалистички студиј; не онај од три месеца, од шест месеци, него озбиљан специјалистички студиј. То се односи на потпуковника и пуковника полиције. Код генерала полиције ствари су другачије. Генерал полиције мора бити доктор наука или мора завршити ратну школу.

Што се тиче мајора, потпуковника и пуковника, рачуна се да мастер студијем или специјалистичком обуком постижу оно што се постиже на Командно-штабној академији у Војсци. Ратна војна школа би могла да прими у свакој генерацији једног, двојицу или тројицу најистакнутијих кандидата из полиције да прођу онај смер ратне школе који се тиче безбедности. Наравно, то не значи да бисмо сада неке отимали чиновне, стечени чиновни остају, али се мора заштити питање тог генералског чина.

Лично не знам колико сада има генерала у полицији, али било их је превише. Сад су тројица? Не бих ја њима сад одузимао никако чиновне, али за све следеће случајеве ово се питање мора заштити, да бисмо имали полицију компатибилну у овом погледу са стањем у војсци, јер пазите, ми ћемо можда опет имати случај да се полиција употребљава на начин на који се користе оружане снаге, не само на онај начин који то захтева класична борба против криминала или очувања јавног реда и мира, бићемо у стању

да специјалне јединице полиције користимо као војску, па чак и обичне полицајце.

Зато им треба створити услове да буду задовољни, колико је то могуће у садашњој економској кризи, својим социјалним положајем, да им деца нису гладна. Јер сутра ће бити у прилици да жртвују живот и не смемо их довести у ситуацију да се питају зашто и за кога да жртвују живот. То је оно што је у овом случају веома важно и ту се држава мора благовремено постарати.

Пошто ми не дате да говорим о свим овим законским пројектима, који су веома инспиративни за дужу расправу, ограничићу се на још неколико.

Имамо овде закон о допунама Закона о држављанству Републике Србије. Ово је једно питање коме Влада досад није поклањала одговарајућу пажњу и у пракси имамо много проблема а видим да још нисте склони да те проблеме решавате.

Имамо много мешовитих српско-руских бракова. Из Русије долазе и младићи и девојке и склапају брак са нашим држављанима. Многи од њих још нису стекли наше држављанство иако су у тим браковима изродили децу. Мислим да Закон о држављанству треба поправити тако да свако ко проведе две-три године у том браку, поготово онај ко у браку добије дете, да има право на држављанство и дете и отац, односно мајка Русиња.

Имамо случајеве у многим селима у Србији, која су полупуста, да се наши младићи већ у поодмаклим годинама жене Албанкама. Те Албанке муку муче са добијањем држављанства. Деси се да муж и погине или умре, Албанка остаје са двоје-троје деце и не може да добије држављанство. Гледали смо на неким од телевизија такве случајеве. Све те Албанке које су дошле у Србију показале су се као савесне супруге, као добре мајке и добре домаћице. Нама је интерес да и даље постоји добра воља код Албанки, поготово са севера Албаније, које су практично српског порекла а натеране, асимиловане да буду Албанке, и које желе да дођу у Србију, да дођу, да се удају и да им се са првим рођеним дететом призна држављанство.

Има приличан број Кинескиња. Зачудо, Кинези су редак случај кад је реч о мушкарцима, али има Кинескиња које се удају за наше држављане и ти бракови су редом успешни. Треба и њима олакшати стицање српског држављанства, јер су се и те Кинескиње, удате за Србе, показале као одане супруге, добре мајке и домаћице.

Ово је ургентно, ово треба што пре решавати, јер та лица се суочавају са читавим низом проблема због нерегулисаног држављанства по питању њиховог социјалног, професионалног положаја итд. Ми више штитимо ове

азиланте који долазе из далеких земаља, који беже од тога да бране своју земљу и дајемо им...

(Маријан Ристичевић: Прича о Албанкама.)

Ово што сте сада тријумфовали на овим изборима не значи да ћете на следећим. Видите на примеру социјалиста да је могуће да ко је сада горе врло брзо буде доле.

Добацују ми нешто несувисло па сам морао да интервенишем.

(Председавајући: Добро, само наставите.

Молим народне посланике за мир, да саслушамо господина Шешеља.)

Не морам да вас убеђујем колико је то било несувисло.

(Жарко Обрадовић: ... Овај пример.)

Који пример?

(Жарко Обрадовић: Овај који сте узели.)

Је л' то несувисли пример?

(Жарко Обрадовић: Јесте.)

Јој, срећа ваша па је Дачић био одликован, иначе бисте имали још мање.

(Жарко Обрадовић: Нека, нека, и ово је доста у односу на оно што сте ви постигли.)

Добро, добро, постићи ћете ви ускоро.

Да сад започнем да говорим што имам, ако имам времена, о закону о азилу и привременој заштити. Овде сте стварно били издашни и ово сте опет радили да бисте удовољили ЕУ а не да бисте ускладили са интересима нашег народа и државе. Зато овај законски пројекат треба одбацити.

Шта сте предвидели овде да тражилац права на азил има? Прво, ако илегално дође у нашу земљу а поднесе захтев за азил, ви га одмах ослобађате гоњења. То је још увек прекршај, је л' тако? Није још кривично дело? Могле би ове лепотице да ми помогну, пошто сам дуго био на службеном путу па нисам све пратио. Неће, оне се спремају, изгледа, да ме туку.

Дакле, напише у две реченице „тражим азил“ и одмах је ослобођен гоњења. Лепо штитите наше државне границе. Тражилац азила има право на боравак и слободу кретања у Републици Србији. Зашто? С којом провером? Ви сте овде увели читав низ безбедносних провера за оне који су запослени у полицији па треба да напредују у служби, па чак и код комшија да се распитујете какав је ко, што је мало дегутантно. А овде је довољно да неко поднесе право на азил и може по целој Србији да шета.

Онда има право на материјалне услове прихвата. Ово се мора свести на минимум. Дакле, одредити једну или две касарне које се сада не користе,

имамо ваљда још вишак касарни, па их тамо сместити у касарнски смештај па обавестити УН, па нек УН, односно ова њихова секција која се бави избеглицама, пре свега о њима води бригу, о материјалним условима смештаја.

Па онда има право и на социјалну помоћ. Па уместо да се каже да има право на здравствену заштиту у хитним случајевима, ако су тешка обољења, ако је инфаркт, ако је саобраћајна несрећа, они имају право на све облике здравствене заштите. Значи имају право и да поправљају зубе на рачун нашег Фонда здравственог осигурања.

Имају право и на основно и средње образовање док чекају да им држава одлучи о захтеву за азил.

Хајде добро слободу вероисповести, али нећемо ваљда онима чије вере нису распрострањене у Србији да зидамо храмове зато што имају слободу вероисповести, јер ту долазе са подручја веома разноврсних религиозних праваца.

Приступ тржишту рада. Колико у Србији има незапослених? Иако сте ту бројку вештачки смањивали скидајући са ње све оне који се нису уредно и на време пријављивали да обнове статус незапосленог, ту сте били врло брзи. Тражиоци азила имају приступ тржишту рада и равноправни да буду са нашим држављанима.

А видите сада, када се одобри право на азил, шта све имају. Боравак. Где је боравак? Смештај. Где је смештај? Хоћете ли им станове обезбеђивати? Па можете и станове, ево, ове куле у „Београду на води“, могли би да одређен број станова азилантима поделите. Слободу кретања. Хајде, може слобода кретања ако је добио азил. Али из којих разлога се добија азил? Пазите, нама долазе пре свега они који неће да се боре за своју земљу. Уместо да се пријаве у војску, ако су из Сирије или Ирака, да се боре против Исламске државе, њима је лако да дигну сидро и иду тамо где има хлеба и без погаче.

(Ненад Чанак: Без мотике.)

Без мотике, у праву си; један једини пут у животу да ти морам рећи да си у праву, Чанак.

Где има хлеба без мотике. Ево, у праву је Чанак, једном му се десило случајно.

(Ненад Чанак: Теби још није.)

Мени још није, добро.

Дакле, уместо да се бори за слободу Сирије, он напушта Сирију и долази овде. Могао би волу реп да ишчупа, али неће у рату да учествује. Ако неће да учествује у рату за своју отаџбину, неће сутра хтети да учествује ни у рату за Србију. И чак постоји опасност да учествује, али на

страни оних којих су против Србије, који нападну Србију. Сад су и Сирија и Ирак скоро ослобођени од Исламске државе и време је да се врате да изграђују своју земљу, да поправљају порушено, а у Авганистану такође да се изборе против талибана, ако желе да живе у слободнијој држави, у некој врсти демократије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Јесам ли већ завршио? Имам још неколико ствари да кажем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ако можете у једној минути само, пошто сте били ометани, може.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Били сте довољно вешти да ме спречите. Мислио сам још на крају о сваком овом закону по једну реченицу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ево, хоће министар да вам одговори, биће онда прилике. Хвала вам.

Министар Небојша Стефановић има реч.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала вам.

Што се тиче Закона о полицији, пре свега хоћу да кажем, због грађана Републике Србије, да је полиција, и упознао сам много ових људи у последње четири године, ово су искрене патриоте, људи који су одани, у највећем броју, Републици Србији, одани својим грађанима.

Што се тиче овог што сте ви рекли, слажем се. Ми смо и кроз овај закон и претходни предвидели другачије вредновање њиховог чина и положаја. Ми ћемо у наредних 30 дана завршити уредбу о платним разредима, којом ће, када ступи, баш овако како сте ви предложили, дакле оно што смо ми предвидели законом на исти начин, бити дефинисан њихов статус, и чин, и звање, и положај на коме се налазе.

Што се тиче социјалног статуса, ми смо успели да, захваљујући повећањима која су припадници полиције добили, њихове плате су данас за просечно 6,1% веће у односу на период пре смањења плате, дакле за све полицијске послове, за све полицајце који раде, али и друге припаднике Министарства који не раде на полицијским пословима.

Што се тиче њиховог социјалног статуса, у току је план Владе Републике Србије и председника Републике за изградњу станова које ће добити припадници служби безбедности и то је веома важно за припаднике Полиције који нису имали у претходном периоду толико могућности као припадници Војске да дођу до стамбених јединица, те се надам да ће ово у једној великој мери релаксирати њихов социјални положај. По врло повољним условима, дакле по врло повољним ценама ће успети у различитим деловима Републике Србије да обезбеде себи стамбено

збрињавање, пре свега је то проблем у Београду за припаднике полиције, и то ће бити на врло пристојним локацијама, да би људи из полиције заиста били третирани као људи који дају велики допринос безбедности Републике Србије и у том смислу ризикују своје животе.

Што се тиче њихових чинова и положаја, њихови чиновници су усклађени са Законом о високом образовању, односно услови и начини стицања њихових чинова. Ја сам дао погрешну информацију, четири генерала је укупно у Министарству унутрашњих послова. Имали смо проблем пре неколико година да је веома висок број официра полиције, пре свега пуковника полиције, био присутан без потребе за таквим саставом Министарства и то је дефакто, утицало на то да имамо много руководилаца а онда врло мали број извршилаца на терену који треба да обаве те послове. То није нешто што је од користи за Републику Србију. Зато смо увели другачији систем каријерног напредовања кроз закон који је 2016. године дефинисан, као и сет подзаконских аката, и на такав начин дефинисали ко, како, на принципу чега, шта су конкретни услови у смислу образовања, у смислу стицања одређених вештина и знања, дужине стажа и свега онога што је потребно да би неко ступио у следећи чин.

Што се тиче овог што сте рекли везано за држављанства, ми имамо тренутно пропис који каже – да би неко остварио право да конкурише за наше држављанство, мора провести најмање три године на територији Републике Србије. Након тога он стиче право на стално настањење, а када стекне право на стално настањење, има право да затражи и држављанство. Оно што јесте наша обавеза је да убрзамо ове процесе. Дакле, слажем се да су можда процеси у одлучивању државних органа недовољно брзи и то мора да се убрза јер ми немамо уопште потребу да задржавамо те људе, поготово када се ради о томе да су брачни партнери, када имају децу, дакле немамо уопште потребу да им не одобримо држављанство Републике Србије када је више него јасно да се ради о некоме ко жели заиста да искрено буде држављанин наше земље.

Што се тиче азиланата, односно миграната, избеглица различитих категорија, имамо и прописе, односно Женевску конвенцију која прописује начело некажњавања. Ми се трудимо да све оне који уђу на територију Републике Србије и изразе намеру да затраже азил не кажњавамо, управо из разлога да кроз оперативне процедуре које су прописане прво утврдимо да ли су то лица из ратом захваћених подручја, да ли су та лица имала и какво учешће у ратом захваћеним подручјима, да пробамо да обезбедимо што више податка да бисмо утврдили да ли та лица уопште испуњавају било какав услов да би остварила азил у нашој земљи. Мада, највећи број њих

уопште не жели азил у нашој земљи. Они желе да изађу из наше земље и да оду према Западу и тако се то и дешава.

Данас на територији Србије нема више од 3.600 миграната, који се налазе у више кампова. Ми смо ишли политиком мањег броја миграната у већем броју кампова, због боље контроле и безбедности, да не бисмо имали, као у неким земљама, читаву црну берзу која се формирала у тим камповима, проституцију и сва остала кривична дела која су проистицала из тога, наравно и могућу трговину људима.

Мислим да смо успели у претходне три године озбиљним радом и полиције и других државних органа који су у томе учествовали да очувамо јавни ред и мир и заштитимо безбедност грађана Републике Србије, што је био заиста наш приоритет.

Ми ћемо се трудити да даље наставимо са политиком која ће чинити све за безбедност Србије а да фактички обезбедимо, с обзиром на то да садашњи пропис обезбеђује да ми годину дана пружимо смештај и заштиту за неког ко уђе у нашу земљу, да након те године морају сами себи да обезбеде услове смештаја и финансирања уколико успеју да се снађу или, наравно, уколико им азил буде одбијен, па након тога, наравно, буду враћени или покушамо да их вратимо у земље порекла.

То не иде лако. Нећу да било коме причам да је то лак процес. Многе од тих земаља не желе чак ни да прихвате своје држављане назад, а ми немамо толико финансијских услова да можемо, мада је дискутабилно да ли бисмо то и успели када бисмо их стављали у авионе и слали авионима назад. Било је случајева да су земље порекла, много моћније од нас, фактички одбијале да прихвате да авион слети на њихову територију носећи њихове држављане, што је био потпуни парадокс.

У овом тренутку не постоји значајнији број миграната који улазе у нашу земљу. Пратићемо како ће то ићи током пролећа и лета, то је ствар која може да се промени, о томе треба водити рачуна, али ћемо се трудити да те ствари мењамо.

Што се тиче запошљавања, смањивање броја смо радили тако што смо отворили фабрике. Отворимо фабрику у Обреновцу, запослимо осам стотина људи и смањимо 800 незапослених – Џонсон електрик, Сваровски, Цинси. Радили смо то током претходне четири године у целој Србији, и тако се ефикасно смањи број незапослених. У претходних годину дана, у 2017. години, примили смо нешто мање од 500 свршених студената Криминалистичко-полицијске академије и око 450 полазника Центра за основну полицијску обуку у МУП-у, те су и ти млади људи који су се школовали за ово добили прилику да раде у МУП-у. Мислим да смо на такав начин повећали и безбедност Републике Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Стефановићу.

Изволите, др Шешељ. Два минута.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Таман су ми та два минута.

Ви знате, министре, да постоји Конвенција УН о азилу, и по тој конвенцији Србија је дужна да као азиланте прими само оне који долазе из суседних држава, дакле који дођу у Србију директно из државе у којој су живели. То могу бити, дакле, људи из Хрватске, Мађарске, Румуније, Бугарске, Македоније, Албаније.

(Ненад Чанак: Босне.)

Никако да то преко језика, црногорску независност и босанску, превалим, Чанак, али теби је то лакше, изгледа. Добро, није битно.

Дакле, њима смо дужни, ако испуњавају услове, да дамо азил. Овима који долазе преко Грчке, преко Турске, преко Македоније, преко Бугарске нисмо дужни да дамо азил ни у једној варијанти, него да их третирамо као избеглице и што пре да их предамо УН. И када дођу на територију наше земље, да Комесаријат за избеглице УН о њима брине.

Једну ствар да вас подсетим, Француска пружи азил..., свега 4% подносилаца захтева добије то право, 96% она одбије. А ми као сад желимо да предњачимо у односу на ЕУ. Ми се некеме додворавамо. Ми 'оћемо да примимо све избеглице. Не може, људи. Нема где. Већ се дешавају тешки инциденти са избеглицама. Већ страда локално становништво где је њихова концентрација већа, а нисмо им скривили то њихово избеглиштво ничим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Шешељ.

Реч има народни посланик Арпад Фремонд, СВМ.

Изволите.

АРПАД ФРЕМОНД: Поштовани председавајући, поштовано председништво, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, дозволите ми да у име посланика СВМ изнесем наше ставове о предлозима закона који се налазе на дневном реду.

Тема која повезује сет предлога закона о странцима, о азилу и привременој заштити, о јединственом матичном броју грађана, о изменама Закона о јавном реду и миру, о допунама Закона о држављанству, као и изменама и допунама Закона о полицији и Закона о безбедности саобраћаја на путевима је управо заштита и унапређење људске безбедности. Разлози за доношење ових закона су, превасходно, усклађивање области личне сигурности и безбедности целог друштва са европским стандардима и корпусом правних тековина ЕУ, а други, не мање битан разлог је усклађивање одређених области не само са Уставом Србије из 2006. године, већ и са реалношћу. На пример, важећи Закон о јединственом матичном броју грађана је донет пре 40-ак година, 1978. године. Претходних деценија

се пуно тога променило, па је један број држава укинуо ЈМБГ и увео лични идентификациони број или су у истовременој употреби у неким државама јединствени матични и лични идентификациони број.

За посланике СВМ је важно да предлози закона које је припремило МУП прате и примедбе Европске комисије у реализацији Поглавља 24 – правда, слобода и безбедност.

Разлог због кога ће посланици СВМ подржати овај сет закона јесте чињеница да ће увођењем стандарда и усклађивањем са правним тековинама ЕУ у овој области безбедност грађана Србије бити већа, правна држава и владавина права ће бити заштићене, а Србија ће постати део једног великог система који све изазове решава разменом информација и блиском сарадњом са земљама чланицама ЕУ.

Сада ћу покушати да издвојим за нас најважније детаље предложених закона.

Посланици СВМ ће подржати Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима због тога што у једном делу представља резултат наших вишегодишњих залагања. Наиме, господине министре, ја сам још 2014. године поставио посланичко питање и залагали смо се да се изменама Закона о безбедности саобраћаја реши велики проблем наших пољопривредника, а то је питање обавезне регистрације прикључних пољопривредних машина које фабрички не могу испунити услове регистрације. Решавање овог проблема је наведено и у коалиционом споразуму СВМ и СНС и изузетно је добро да ћемо изменом закона испунити ово обећање дато пољопривредницима.

Иначе, ово је стално била тема на терену, на разним трибинама. Донето је и више хиљада потписа у Министарство пољопривреде, којима су пољопривредни произвођачи тражили да се мења закон, односно да се прикључне машине изузму из регистрације. То су растурачи стајњака, пресе, велике прскалице, које не могу да прођу технички преглед. Једноставно, фабрички нису испуниле неке критеријуме, на пример нису имале кочнице ни сигнализацију. Реч је о прикључним машинама, којима се ради искључиво на пољопривредном земљишту, и нигде у ЕУ их не региструју. Други део проблема смо решили још раније, то је била регистрација оних машина у пољопривреди које нису имале порекло, односно пољопривредници нису имали рачуне од пре 30-40 година о куповини. До краја 2015. године свако је могао да региструје та возила за која нису имала адекватну документацију.

Дакле, Предлогом закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима је прописано да се не морају регистровати прикључна возила за трактор намењена за обављање радова.

То је огроман успех за нас. Након више година то је решено и желим да вам се захвалим, господине министре, и овим путем.

Важна новина је да редовном шестомесечном техничком прегледу не подлежу трактори, прикључна возила за трактор, радне машине и мотокултиватори, остаје само годишњи технички преглед. Такође за радне машине се издају регистрационе налепнице у трајном важењу. Све ово ће донети уштеде, умањити издатке пољопривредницима с обзиром на то да по важећем закону подлежу годишњем и шестомесечном прегледу возила. Та одредба је од значаја имајући у виду да је, сходно подацима из пописа пољопривреде 2012. године, у Србији пописано скоро 600.000 трактора у власништву пољопривредних произвођача.

Још један детаљ везан за Предлог закона о безбедности саобраћаја. У обавези сам да јавност упознам да је у разговорима са људима на терену било примедби на висину новчаних казни за поједине прекршаје, али смо мишљења да би било добро видети резултате примене самог закона и сагледати ефекте па онда евентуално предложити да се казнена политика усклади са реалношћу.

Посланици Савеза војвођанских Мађара подржавају Предлог закона о изменама и допунама Закона о јавном реду и миру у делу поштравања новчане казне за паљење пиротехничких производа, најпре због тога што је то питање сигурности, најчешће деце и младих, али је то и питање одговорности и безбедности целог друштва.

Сведоци смо да неконтролисана продаја и неправилно руковање пиротехничким средствима производе последице које осећају породице и вршњаци, а у санирање последица су укључени и здравство, полиција, комуналне службе. Према овом предлогу закона за паљење пиротехничких производа којима се нарушава јавни ред и мир и угрожава сигурност грађана новчана казна се повећава са досадашње доње границе од 10.000 динара на 50.000 динара, а горња граница са 50.000 динара на 100.000 динара. Што се тиче пуцања из ватреног и другог оружја или имитација оружја којима се нарушава јавни ред и мир или угрожава сигурност грађана, повећава се доња граница новчане казне са 50.000 динара на 100.000, што исто, наравно, подржавамо.

Посланици Савеза војвођанских Мађара поздрављају чињеницу да Предлогом закона о изменама и допунама Закона о полицији нису мењане одредбе важећег закона. Наиме, у јануару 2016. године усвојени су амандмани Савеза војвођанских Мађара да приликом заснивања радног односа МУП води рачуна о националном саставу становништва, о одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању језика и писма у службеној употреби на територији јединице

локалне самоуправе за коју је образована организациона јединица у којој лице заснива радни однос ради постизања пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

Користим ову прилику да укажем на чињеницу да понекад није лако превести законске одредбе у стварност. Тако смо у августу прошле године сведочили чињеници да је расписан конкурс за сто ватрогасаца у 46 општина у Србији, међу којима су Нови Сад, Сента, Сечањ, Житиште, Чока, Нови Кнежевац, Ада, Кањижа, Бачка Топола, Бач, Ковачица итд. Будући да је саставни део важећег Закона о полицији прихваћен амандман Савеза војвођанских Мађара који се тиче посебних услова заснивања радног односа, да се само за поједина радна места која су утврђена актом о систематизацији може прописати да лице које заснива радни однос у МУП-у има искључиво држављанство Републике Србије, сведоци смо да је након 17 радних недеља, колико је трајала вишемесечна провера и оспособљавање, знатно већи број будућих ватрогасаца припадника националних мањина попунио редове ватрогасних бригада у целој Србији.

Поводом овог питања смо били у контакту са представницима МУП-а, са државним секретаром господином Миличковићем, и ми сами смо унутар наше заједнице радили на томе да се што више младих и способних људи пријави, учествује на овим конкурсима. Сарадња по овом питању је била одлична.

Господине министре, захваљујемо вам се на отворености. Сигуран сам да је по овом конкурс за ватрогасце примљено више припадника националних мањина него претходних 20 година укупно.

Пре пар дана је завршен још један важан конкурс. Министарство унутрашњих послова је 26. јануара расписало конкурс за упис 400 полазника у Центар за основну полицијску обуку у Сремској Каменици за потребе Полицијске управе за град Београд. Такође, истог дана расписан је и конкурс за упис 250 полазника у Центар за основну полицијску обуку и то за потребе, између осталих, и за нас јако важних полицијских управа, и то у Панчеву, Суботици, Кикинди, Сомбору, Зрењанину и Новом Саду.

Господине министре, надам се да ћемо заједнички урадити све како би што више припадника националних мањина успешно конкурисало за полицајце. То је изузетно значајно за мултиетничке средине.

Мада посланици Савеза војвођанских Мађара подржавају Предлог закона о јединственом матичном броју грађана, важно је да се након 40 година донесе закон усклађен са реалношћу, али указујемо на чињеницу да је вероватно већ време да се размисли и о усклађивању јединственог идентификационог броја са међународном и методологијом ЕУ. Наиме,

међународни прописи налажу да се заштите лични подаци грађана, као и да се уведе јединствена идентификација која броји цифре и у идентификационом броју ограничава на 12.

Велики број институција рукује личним подацима грађана, а процене су да су оне направиле милион база података. Предлог посланика Савеза војвођанских Мађара је да се у кривично законодавство уведе кривично дело крађе идентитета.

Такође, за посланике СВМ-а је од посебног значаја чињеница да се Предлогом закона о допунама Закона о држављанству Републике Србије олакшава нашим старим суграђанима који нису успели да у законом утврђеном року до 31. децембра 2016. године замене личне карте поступак замене трајно важеће личне карте биометријским личним картама.

Предлогом закона се предвиђа да у држављанство Републике Србије може бити примљен држављанин СФРЈ и држављанин друге републике, раније СФРЈ, односно држављанин друге државе настале на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, који на дан 31. децембра 2016. године и на дан подношења захтева има пријављено пребивалиште у Републици Србији како би се омогућило да под олакшаним условима стекну држављанство Републике Србије.

Посланици СВМ сматрају значајним и доношење закона о странцима, о азилу и привременој заштити, као и граничној контроли, посебно имајући у виду препоруке из Извештаја Европске комисије о реализацији Акционог плана за Поглавље 24.

Посланици СВМ ће подржати ове предлоге закона због тога што сматрамо да ће предложена решења омогућити да Република Србија задржи висок ниво у поштовању међународно прихваћених стандарда у области људских права, уз истовремено очување безбедности свих њених грађана.

Нема сумње да је у области миграција Србија, сходно својим могућностима, значајно допринела управљању приливом миграната, да је одиграла активну и конструктивну улогу и ефикасно сарађивала са суседним земљама и чланицама ЕУ.

Што се тиче мигрантске кризе, подсетио бих све вас да смо у овом високом дому ми из СВМ први указали на овај проблем када је шеф наше посланичке групе, господин Балинт Пастор, још пре две и по године говорио о томе да је потребно пре свих заштитити грађане Србије и њихову имовину. Због оне његове изјаве су нас тад назвали фашистима, а не мање негативну реакцију је изазвала и градња ограде на граници са Мађарском, што је, сложићете се са нама, на крају практично довело до затварања „балканске руте“ и чињенице да се драстично смањио прилив миграната и да су они почели да траже алтернативне путеве и да нас обилазе.

Сматрамо да је изузетно значајно спречавање илегалних миграција и кријумчарења људи. Поздрављамо и рад здружених снага Војске и полиције Србије. Дакле, ставови СВМ су од почетка мигрантске кризе познати и непромењени. Влади Републике Србије на првом месту треба да буде безбедност грађана. Не може се оспорити да се Влада Србије успешно бори и са тим глобалним проблемом. Упркос томе што је кроз нашу територију прошло око милион миграната у последње две и по године, није дошло до озбиљног нарушавања безбедности наших грађана. Савез војвођанских Мађара ће на томе инсистирати и у будућности.

Подсећам и да је СВМ од самог почетка мигрантске кризе са дозом резерве гледао на оснивање прихватних центара за мигранте у локалним самоуправама где припадници националних мањина живе у већем броју, јер је по Уставу Републике Србије забрањено предузимање мера које би проузроковале вештачко мењање националног састава становништва.

Савез војвођанских Мађара је става да мигрантска криза представља један од највећих изазова за ЕУ у њеној историји и да је стога неопходно дефинисати заједничку европску политику и пронаћи јединствено европско решење. Ово је питање које захтева озбиљан и координисан став свих чланица ЕУ. Сматрамо да је потребно да Србија учествује у разговорима на свим нивоима како би помогла у креирању регионалних механизма за управљање мигрантском кризом.

На крају желим још једном да поновим да ћемо подржати предлоге закона који се налазе на дневном реду. Сматрамо да ће измене и допуне сета предложених закона свакако побољшати питање очувања и унапређења људске безбедности. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Фремонд.

Реч има народни посланик Ненад Чанак.

Изволите.

НЕНАД ЧАНАК: Захваљујем.

Потпуно је јасно, даме и господо, другарице и другови, да је овде у питању једно пар екселанс политичко питање. Дакле, сам закон о коме водимо расправу тренутно, закон о изменама и допунама Закона о полицији, представља суштински огледало стања у друштву, огледало стања у држави и, са друге стране, огледало унутрашњег уређења Србије, које намеће само по себи низ питања. Та питања, с обзиром на то да их је много, мораћу да редукујем на само неколико.

Прво питање које бих поставио господину министру је питање које сам поставио пре пуно година, када је још на челу Министарства унутрашњих послова био Дачић Ивица, и када сам поставио јасно питање – како је могуће да у секуларној држави, у којој је црква одвојена од државе,

пар екселанс државни орган, као што је Министарство унутрашњих послова, може да има крсну славу, која представља верски празник породице код православних хришћана? Дакле, како је могуће да се једна таква друштвена аномалија догађа и како је могуће да се на то не одреагује? Нисам добио одговор. То је било пре једно три-четири владе. Нисам добио ниједан пут кад сам то питање поставио па, ево, постављам га и сада. Како ћемо то питање разрешити? То је питање. Да Уставни суд ради свој посао, он би морао да се позабави тиме, јер је то дубоко против Устава и дубоко против секуларног карактера државе какав је прописан тим највишим правним актом.

Међутим, око овог конкретног закона ја ћу се фокусирати само на две ствари. Ми смо као Лига социјалдемократа Војводине поднели 31 амандман, о којима ћемо, надам се, имати прилике да проговоримо, али о две ствари бих желео да проговорим у овом тренутку. Прва ствар је измештање Сектора за ванредне ситуације из Министарства унутрашњих послова. Разлог је врло једноставан. Ми сматрамо да би Нацртом закона о смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, о којем је у новембру завршена јавна расправа, Сектор за ванредне ситуације било потребно изместити из МУП-а и преименовати у дирекцију за смањење ризика и управљање ванредним ситуацијама, како је то у септембру 2015. године, отварајући научну конференцију „Управљање кризним и ванредним ситуацијама“ у Београду, изнео заменик начелника Сектора за ванредне ситуације Ђорђе Бабић.

За питања уређења превентивног деловања против елементарних непогода на локалном нивоу надлежно је Министарство животне средине и оно је у оквиру Преговарачког поглавља 27 – Животна средина препознато као најодговорније за мере и активности које се планирају и предузимају из области катастрофа.

Ово говорим због тога што је овај закон у овом сегменту изузетно везан и важан за даље европске интеграције Србије и због тога је битно држати се стриктно оваквих препорука Европске комисије да бисмо могли да без непотребних трзавица идемо даље у европске интеграције, о чему смо имали плодан разговор са представницима МУП-а пре неколико дана на седници Одбора за европске интеграције Народне скупштине Републике Србије.

Дакле, пошто је ова област сувише комплексна, говорим о менаџменту у кризама, и важна да би се могла у досадашњем облику остварити у оквиру МУП-а, можемо говорити о томе да МУП кроз мању организациону јединицу активно учествује али не и да обавља све послове и задатке из области ванредних ситуација.

У том светлу Лига социјалдемократа Војводине сматра да би измештањем Сектора за ванредне ситуације и управљање у ванредним ситуацијама са националним тренинг-центром за ванредне ситуације, којим би управљао професионални кризни менаџмент у систему заштите и спасавања, са оспособљеним људским ресурсима и снагама за заштиту и спасавање на локалу, уз адекватне материјално-техничке ресурсе распоређене према утврђеним мапама ризика, систем заштите и спасавања у Србији могао до времена одговарајућих уставних промена и системске хармонизације прописа постати добра база за функционалан и ефикасан систем заштите и спасавања.

Рецимо, то је један од проблема на који сам желео да вам овом приликом укажем и да ми дате, молим вас, одговор да ли је могуће одреаговати у том светлу, а у светлу, наравно, и Поглавља 27 преговора са Европском унијом.

Друга ствар о којој бих желео да говорим, или управо трећа овај пут, јесте питање унутрашње реконструкције или реорганизације Министарства унутрашњих послова. Ми смо поднели амандман који се односи на то, а то је стварање унутар МУП-а организационе јединице „директорат за АП Војводину“.

Полицијској служби у АП Војводини фактичким укидањем аутономије 1978. године одузета је свака локална функција и до данас јој се, под утицајем погрешне, проверено погрешне политике из 90-их година и даље не признаје важност иако је јасно да се из врха Министарства не може спровести јединствени свеобухватни систем праћења стања и организовање послова јавне безбедности за сваку локалну самоуправу.

Време је показало да централизовано и стереотипно планирање на основу статистичких показатеља о учињеним кривичним делима и прекршајима које евидентирају Министарство и тужилаштва ни из далека не одговара стварном стању безбедности у свакој локалној самоуправи, па се стога и не може извршити стварна процена угрожености нити се на основу ње могу планирати активности у интересу грађана и грађанки који се са овим проблемом свакодневно суочавају у местима у којима живе.

Из тог разлога директорат полиције, у односу на садашње уређење Министарства, имао би за циљ да грађанима у АП Војводини пружи нову перспективу у успостављању јавне безбедности у локалним самоуправама и скрене пажњу на њихову кључну улогу у креирању локалне безбедносне политике. Безбедносну политику локалне заједнице могуће је правилно креирати само ако се непосредно разумеју потребе грађана и ако грађанин постане полазна тачка сваког испитивања и решавања стања локалне безбедности.

У сваком случају, у времену када је постојао такав систем уређења, децентрализован, када је Војводина као АП имала своју полицију, када смо имали ситуацију да сваки град, то јест Град Нови Сад и општински секретаријати унутрашњих послова раде посао на локалу, имали смо много виши степен решавања свих криминалних дела која су се догађала на територији АП Војводине и имали смо много бољу безбедносну ситуацију него што је то сада случај.

Потпуно је јасно да с обзиром на специфичности Војводине, а ту говорим о вишејезичности и мултинационалности – ја ћу подсетити да Војводина има шест службених језика у употреби а да смо дошли у позицију да, рецимо, у Руском Крстур, у коме је већинско становништво русинско, нема ниједног полицајца који говори русински језик, а да не спомињем остала места у којима је у паралелној употреби и неки други језик осим српског – долазимо до једноставног закључка да би овакав начин организовања допринео не само враћању поверења у МУП и његове раднике у целини, него би у великој мери појачао безбедност свих грађана АП Војводине, а ширењем тог принципа на друге средине у Србији, децентрализацијом МУП-а по овом моделу подигла би се и укупна безбедност свих грађана Републике Србије.

Морам подсетити да је до оваквог централизованог модела дошло 90-их година као одговор режима Слободана Милошевића на тадашње потребе за пуном централизацијом у циљу остварења ратних циљева тадашње администрације. Такав облик директног командовања из једног центра свим оружаним снагама, чега је последица и увођење војних чинова у МУП-у, таква политика, која је, наравно, показала своје катастрофалне последице и која је од стране грађана одбачена 2000. године на изборима 24. септембра, јасно је показала да се њени реликти морају уклонити а наше друштво привести цивилном начину функционисања, цивилном у смислу децентрализованом, демократском, и вратити полицији могућност да функционише на локалном нивоу са локалним кадровима, који морају имати далеко већа овлашћења него што их имају данас.

Разлог је врло једноставан. Уколико локалне самоуправе буду могле да инвестирају у МУП, тј. секретаријате унутрашњих послова на свом терену, онда можемо очекивати не само подизање животног стандарда радника МУП-а који ту раде, него и њихово боље сналажење у свакодневном обављању послова, обезбеђивања безбедности грађана.

Ми смо били у ситуацији да због овако централизованог начина функционисања МУП-а Нови Сад и Ниш, рецимо, скоро четири године немају начелника полиције зато што није постигнут политички договор у Београду. Ми смо били дошли у ситуацију, то није било за време ове владе

али то не мења ствари јер говоримо о систему и начину на који су устројене ствари, да је отварање полицијске станице у Новом Саду, за коју је Град Нови Сад обезбедио и простор и сва неопходна средства, а господин министар је веома упознат са тим о чему говорим, било одлагано низ месеци због тога што није постојала воља из Београда да се тако шта уради.

Потпуно је јасно да оваквим начином функционисања постоји уско грло у функционисању МУП-а, да је МУП реликт у овом начину организовања једног централизованог пројекта који је био неопходан националносociјалистичком режиму Слободана Милошевића за обављање својих ратних активности и да је, једноставно, превођење у цивилне сфере оно што је неопходно учинити у наредном периоду.

Да то није немогуће говори и то да је господин министар имао разговоре и са људима из МУП-а Републике Српске, која је само ентитет суседне БиХ, схвативши да је такав тип уређења и организовања МУП-а у суседној БиХ могућ и очигледно прихватљив.

У Бриселском споразуму се јасно напомиње да четири општине на северу Косова са већинским српским становништвом треба да као заједница општина, тј. четири градоначелника у име заједнице општина, предлажу листу могућих кандидата за начелнике полиције на том простору и да ће из те листе кандидата централне власти одабрати кандидата који је најпогоднији.

Ништа од тога ни изблиза није у ингеренцијама АП Војводине, која се налази у Републици Србији, и због тога је моје питање – да ли је, пошто смо ми дали овде низ, као што сам рекао, амандмана, 31 да будем прецизан, могуће променити ствари, да ли је могуће модернизовати МУП у пуном смислу те речи, вратити га у цивилне оквире, тј. да се бави својим послом, а то је безбедност грађана, а не да буде стално паравојна јединица која би служила томе да брани режим од грађана, а то је била перцепција полиције 90-их година?

Да ли можемо локалне самоуправе довести у позицију да полицију схватају као органски део државе организоване, између осталог, и кроз локалне самоуправе, а не као наметнути, што би рекао Шешел др Војислав, инструмент силе, или министарство силе, како је он рекао служећи се руском терминологијом? Да ли је то могуће и да ли је могуће да се кроз све то повећа животни стандард свих запослених у МУП-у, повећа уколико је то потребно, тј. примери потребама број оперативаца на терену и да се на тај начин подигне безбедност свих грађана, укључујући и све проблеме које су колеге пре мене напоменуле? Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, господине Чанак.

Реч има др Небојша Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Ја увек имам инспирацију кад говори господин Чанак.

Морам да вам кажем што се тиче вашег првог питања, за славу, крсна слава јесте нешто што је традиција и ви сте у праву, то је породична слава. Ја некако своје колеге и припаднике Министарства доживљавам као чланове своје друге породице; ја их позовем на славу и они се одазову. И то просто тако некако доживљавам.

Што се тиче Сектора за ванредне ситуације, овај сектор има ове године убедљиво највећи буџет у последњих 30 година, и значајно ће кроз различита капитална издвајања успети да унапреди пре свега свој возни парк везано за набавку возила за гашење пожара, дакле навална возила која се користе на територији читаве Србије, али много више од тога, ми смо набавили комплетно нову униформу за ватрогасце-спасиоце, затим комплетну интервентну униформу за редован рад ватрогасаца, градимо неколико ватрогасних домова, радимо на унапређењу положаја ватрогасаца и њихове материјалне припремљености.

Такође смо то урадили, нисам рекао, и са полицијом. Набавили смо ове године комплетну униформу за жандармерију, комплетну униформу за граничну полицију, комплетну униформу за интервентне јединице полиције, дакле преко 10.000 комплет униформи, нове ципеле, током ове године ћемо имати још једну набавку обуће за читав састав полиције.

Набавили смо један део нових возила. Радимо на реконструкцији више зграда полиције које су биле... Неке су преузете још педесетих и шездесетих година и заиста су биле у лошем стању. Радимо на техничком и технолошком унапређивању полиције већим бројем рачунара, штампача, којим ћемо моћи да заменимо старе и дотрајале, на којима није било могуће да се ради.

Тако да, што се тиче Сектора за ванредне ситуације, постоји, наравно, увек могућност, као што сте ви рекли, то није нешто што је непознато, могуће је и тако одредити секторе да буде, рецимо, као издвојена организациона јединица Владе, али ми имамо Штаб за ванредне ситуације, који координира радом свих, као што сте рекли... Министарство унутрашњих послова није једино које се бави ванредним ситуацијама, ми имамо Штаб којим фактички кроз Сектор за ванредне ситуације пружамо оперативну-техничку подршку кроз теренске активности свим другим субјектима одбране од ванредних ситуација у тренуцима када ванредне ситуације настану.

Што се тиче Штаба, Штаб превентивно даје инструкције локалним самоуправама, привредним субјектима, другим јединицама државне управе које фактички имају задатак да припреме одговор на потенцијалну

ванредну ситуацију, да се трудимо да последице потенцијалне ванредне ситуације буду што мање.

Водимо расправу о томе. Засад Сектор остаје у оквиру МУП-а, јер смо сматрали да је целисходније и због садејства са јединицама полиције, које су врло често прве које на терену приступају у помоћ грађанима и учествују у спасавању у поплавама и у неким другим ванредним ситуацијама, земљотресима, у свему осталом што се догађа, тако да засад сматрамо да је то целисходније.

Што се тиче организације, полиција је организована пре свега кроз Дирекцију полиције, а Дирекција полиције почива на територијалној организацији кроз 27 полицијских управа. На територији Војводине делује седам полицијских управа. Тих седам полицијских управа има једну значајну дозу самосталности у деловању.

Они имају, наравно, и кроз Дирекцију полиције, односно полицијске управе у седишту Дирекције које по линији рада могу да им помогну и да усмеравају њихов рад, али пре свега полицајци са територије подручних полицијских управа одговарају начелнику полицијске управе. Начелник полицијске управе је њима шеф, и начелнику криминалистичке полиције и начелнику саобраћајне полиције и начелнику полиције опште намене. Дакле, та особа која је на челу подручне полицијске управе управља, усмерава и организује рад полицијске управе на терену, те смо ми фактички од нечега што је била једна војвођанска дошли до седам регионалних на територији Војводине, што сматрамо боље него да се враћамо на једну. Мислимо да би то било лошије по рад полиције. Дакле, ми сада имамо 27.

Дирекција полиције врши усмеравање, и то је потпуно нормално, зато што је Србија релативно мала земља. Ми овакву ситуацију, на исти начин, имамо у Аустрији, Шпанији, Италији, Француској, Шведској, Бугарској, Словенији, Хрватској, да не набрајам сад даље. Чак веома мали број земаља има другачији модел организације од овог нашег, јер се систем у релативно малој земљи показује ефикаснијим ако имате потпуно сагледавање целокупне безбедносне ситуације на територији целокупне Републике Србије и, наравно, сагледавање рада кроз, оперативну мрежу деловања од границе до границе широм Републике Србије.

Што се тиче тих одлука које смо доносили, ми смо расписали кроз закон из 2016. године потпуно другачији систем конкурисања, каријерног напредовања, дакле потпуно смо изменили досадашњу праксу. Ја се слажем са вама, у неким претходним периодима је било одређених потешкоћа. Било је проблема, било је одређених несагласности које су закони предвиђали или нису предвиђали. Било је много мање припадника националних мањина, али, као што је и колега Фремонд мало пре у свом

излагању рекао, ми смо се потрудили да одређеним изменама и закона и подзаконских аката ослободимо и либерализујемо приступ припадника националних мањина у полицију.

Оно што јесте проблем, и то нема везе са тим да ли имамо једну, 21 или 521 управу, имамо проблем... Дакле нама су услови конкурса исти за све. Ми распишемо конкурс и онај ко испуњава услове конкурса, он се јавља на конкурс. Њему је потпуно свеједно да ли се јавља једној подручној управи, да ли се јавља Дирекцији или како год то назвали. Мени је само важно да се, ако имамо неког из Руског Крстура, а ту је и наша колегиница народна посланица која може, на крају крајева, и да нам помогне у охрабривању људи да се јаве. Значи, ми желимо, мој циљ је да имам полицајца који живи у тој општини, који је припадник било ког народа који ту живи, мени то уопште није важно, јер ми је много лакше да имамо неког ко са терена може да охрабри и да иницира поверење грађана у редове полиције.

Грађани данас више верују полицији него што су веровали у неком претходном периоду. Ја имам читав низ доказа за ову тврдњу, то није ствар да ли ја желим да представим нешто као број или не. Ја то видим, али да ли је то још увек довољно? Није. Ми се трудимо, сад смо, ја се надам да ће се то за једно годину дана видети, охрабрили и пријем једног већег броја људи у ЦОПО, већ је у складу са нашим каријерним планом који сада постоји врло детаљно, у општинама где нам највише недостаје људи.

Рецимо, у неким централним деловима Србије, јужној Србији, ја уопште немам проблем са попуњеношћу полиције, и ту уопште не расписујемо конкурс. Нама се неки људи јаве и кажу – ето, ми бисмо желели. Али ја немам потребу да неко путује из Врања да ради у Суботици. Ја хоћу полицајца из Суботице да ради у Суботици, јер он познаје и комшије, може боље да ми ради, познаје ситуацију на локалу, боље и више ће бити посвећен, на крају крајева, ту спава, па онда може и да зна више него што би знао неко ко би путовао сваки дан до куће и назад.

Ми данас имамо, чини ми се, кроз тај конкурс, који предвиђа и различиту врсту тестова, и једну врло добру базу за селекцију и чини ми се да се јавља солидно велики број људи. Кроз ту базу за селекцију можемо да изаберемо најбоље кандидате, које онда примамо у састав полицијских управа.

Дакле, расписали смо конкурсе и мислим да смо данас изабрали на конкурс све начелнике полицијских управа. У Нишу нисмо, зато што је након смене начелника полицијске управе у Нишу именован вршилац дужности до расписивања конкурса, што очекујемо да ће се догодити... А и тај вршилац дужности је из Ниша, нисмо изабрали човека из неког другог

града. И трудимо се да, наравно, сем у неким ванредним ситуацијама, када сматрамо да је потребно да се делује, кад директор може да упути неког и ванредно у ту полицијску управу... Сада имамо у свим полицијским управама изабране на конкурсима начелнике полицијских управа. И то је добар систем рада, какав није увек био на снази.

Мислим да можемо у оваквом организационом моделу да успоставимо ефикаснији рад полиције. Оно што јесте важно, наравно, то је да се употребе нови системи који омогућавају ефикаснији рад полиције, пре свега да камерама, различитим техничким побољшањима, уређајима и новом опремом омогућимо да полицајци своје време користе максимално добро, односно оптимално, и да у том смислу немамо превише људи који раде послове које могу да обаве уместо њих камере и рачунари, а да онда прави рад полиције буде више у комуникацији са грађанима. У томе се слажем да је потребно да се појача рад у општинама. На томе интензивно радимо.

Ми ћемо у наредном периоду унапредити... Ја сам, на крају крајева, иницирао, била је моја иницијатива пре неке две године да се у свим општинама у Србији у којима није формиран савет за безбедност, формира. Велики број општина је то урадио. Ми данас имамо одличну комуникацију између локалних самоуправа и полицијских станица. Оно што некада локалне самоуправе не разумеју и што ја покушавам да људима објасним, то што је неко председник општине или било ког другог органа територијалне управе, не значи да ће да командује полицијом. То би онда била политизација полиције. Полицијом управља директор полиције. Директор полиције доноси одлуке и подручни начелници полицијских управа, односно начелници станица. То је линија једностарешинства и система субординације који су предвиђени Законом о полицији. Локална самоуправа не може командовати полицијом, јер би то значило и кршење система конкурса.

Дакле, ми имамо систем у ком тужилац води истрагу, полиција се бира на конкурсима и ти конкурси подразумевају да полицајац тачно и јасно зна коме одговара, управо да не би долазило до уплитања. На крају крајева, захваљујући томе у претходне четири године је приведен у добрим акцијама полиције и тужилаштва велики број председника општина, један део њих из редова владајућих странака. Да су били директно у могућности да утичу на рад полиције, сумњам да би се то догодило, сумњам да бисмо могли да дођемо до доказа. То се догађало зато што смо имали независну полицију, односно самосталну полицију у односу на друге државне органе, која ради по налозима тужилаштва у кривичним истрагама.

Има, наравно, још простора да се унапреди, не кажем да је ово све идеално, али мислим да је у односу на период пре 2016. године, пре доношења закона сада ситуација знатно унапређена, што не значи да не може да буде за две године унапређена још више, и још више, и још више. Ми се трудимо свакога дана, наравно, да то буде боље.

Стварно бих ценио помоћ и Народне скупштине у охрабривању свих грађана који имају жељу да постану део полиције, и из редова националних мањина и из редова људи који живе... Некад, свеједно да ли припадају српском народу или неком другом народу, из неких делова Србије немамо велико интересовање за приступање полицији, а имамо потребе. Наравно, када би се ту људи охрабрили, онда бисмо имали и равномернију попуњеност полиције и, наравно, оно све о чему смо заједно причали, о томе да полицајци припадају грађанима чији језик добро разумеју, где могу, у том друштву да инспиришу неку врсту поштовања и тиме кроз обавештајно вођени рад полиције, кроз такву врсту модела добију довољно информација да буду ефикаснији у свом послу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Реч има народни посланик Ненад Чанак.

НЕНАД ЧАНАК: Ја бих само пар опаски на ово што сте рекли.

Не сумњам да ви верујете да се може и овим принципом и на овај начин, организованим функционисањем МУП-а, постићи бољи резултати, али ја само покушавам да подвучем да су оним начином, постојањем секретаријата унутрашњих послова Војводине, тј. у овом случају, по нашем предлогу директората за Војводину, резултати већ били бољи.

Дакле, имамо нешто што је функционисало, а сада се нуди нешто што ће можда функционисати.

У том светлу мислим да размислити о нечему што је функционисало и давало резултате није згорег, јер је комплетна прича о укидању војвођанског секретаријата за унутрашње послове била везана за параноју режима 90-их година о томе да ће не знам шта да се деси ако не буде постојала директна субординација једног командовања, као што сте рекли. Али то су војни изрази. Војни, зато што су практично деведесете године биле пуне милитаризације целог друштва, укључујући и све државне органе.

Лепо је чути да ће полиција имати нове униформе и ципеле. Надам се да се то односи и на гранични прелаз Сот. То би ме заиста обрадовало, пошто су ми неколико пута скретали пажњу, а ја вама, да је тамо ситуација доста лоша, и то не сме бити репрезентативна слика наше земље.

На крају бих само рекао једну ствар. Када сте рекли да МУП доживљава као породицу па се зато слави слава, пазите, када неко

доживљава МУП као породицу, деси се да доживи државу као фамилију, а то онда не ваља.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има министар Небојша Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Још једном да вам кажем везано за ово. Формирањем још једног посредног тела, да ли се звао директорат за Војводину или било шта слично, немогуће је да та врста територијалне организације не даје информацију дирекцији полиције, онда би начелник станице давао начелнику управе, начелник управе начелнику директората, начелник директората директору полиције. Тиме бисмо само имали још више администрације а мању ефикасност.

Своје колеге заиста доживљавам као своју другу породицу. Доживљавам их као људе са којима сам прошао свашта у ове четири године и који су заиста изузетни професионалци, али ја то раздвајам од свог професионалног деловања. Што се тиче професионалног деловања, ми смо у односима професионални, али не може нико да ми каже шта ћу да осећам према тим људима који свакодневно ризикују своје животе да бисмо ми седели овде потпуно сигурни. Када то кажем, верујте, немам никакву лошу намеру, већ само високо поштовање према људима који раде овај тежак посао.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Владан Заграђанин.

ВЛАДАН ЗАГРАЂАНИН: Захваљујем.

Поштовани потпредседниче, уважени министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, пред нама се данас налази сет предлога закона из области унутрашњих послова и безбедности. Сваки од ових предлога има за циљ да у свом домену допринесе унапређењу и јачању целокупног система безбедности Републике Србије уз достизање највиших европских стандарда.

Министарство унутрашњих послова је посебан и специфичан систем, који не можемо посматрати само као део државног апарата. Његов делокруг рада је од стратешког значаја за државу и грађане и зато је увек у центру пажње јавности. И држава и ми као грађани свакодневно се срећемо са бројним ситуацијама које могу бити претња и јавној и личној безбедности, тако да је опремљеност и оспособљеност полиције и осталих безбедносних структура као носилаца и извршилаца ових озбиљних задатака један од приоритета наше Владе.

Делокруг рада овог сектора је широк, почевши од управних послова у које спада прибављање личних докумената, преко бриге о безбедности у саобраћају, одржавања јавног реда и мира, управљања ванредним

ситуацијама, превенције и спречавања насиља, борбе против организованог и међународног криминала, све до контроле државне границе чиме полиција постаје значајан фактор очувања територијалног интегритета наше државе.

Рад у полицији није лак. Зато бих искористио прилику да јавно похвалим све припаднике МУП-а који својим радом и залагањем свакодневно на одговоран и професионалан начин, неретко и уз велике ризике за свој живот, обављају овај одговоран посао, а тиме грађане и нашу земљу чине сигурном и безбедном.

Када је у питању безбедност државе, изазови који се стављају пред Министарство и полицију изискују брза решења, како ради превенције тако ради сузбијања и елиминисања потенцијалних претњи јавном поретку.

Посланичка група СПС и ја лично сматрамо да је досада много тога урађено на повећању јавне безбедности, а уверен сам да ће се и у будућности на главне изазове, као што су организовани криминал, нарко-трафикинг, корупција, високотехнолошки криминал, ирегуларне миграције и кријумчарење људи, одговорити на начин који одликује припаднике МУП-а – професионално, одговорно и морално.

Ја ћу се у својој дискусији осврнути на неколико предлога закона који су данас на дневном реду.

О предлозима закона о азилу и привременој заштити, о странцима и граничној контроли говорићу интегрално, јер они су међусобно уско повезани, а њиховим се усвајањем очекује још значајнији допринос у борби са прекограничним криминалом, сузбијању ирегуларних миграција, заштити јавног поретка и постизању високог степена безбедности грађана Републике Србије. Ови предлози закона унапређују постојећи правни оквир, а усклађују се и са правним тековинама ЕУ, односно новим директивама. Утврђени су нови правни институти, јасније су дефинисани поступци и процедуре, као и надлежности у поступању државних органа.

Предлог закона о азилу и привременој заштити доприноси ефикасној примени закона и пружа већу правну сигурност у тражењу азила уз одржавање високог нивоа међународних стандарда у области људских права. Нови предлог закона о странцима дефинише права и обавезе странаца на територији Републике Србије, али и надлежних органа и институција. Важно је напоменути да се као један од органа у поступку одлучивања о правима и обавезама странаца уводи БИА, како би својим деловањем, кроз безбедносну проверу лица, заштитила и осигурала безбедност грађана Републике Србије.

Искористио бих прилику да вас подсетим да су се доношењем првог закона о странцима и заштити границе 2008. године, када је на челу МУП-а

био први потпредседник Владе и садашњи министар спољних послова Ивица Дачић, стекли услови за успостављање тзв. „белог Шенгена“, што је нашим грађанима омогућило несметан боравак без визе у земљама са Шенгенске листе.

Када говоримо о порасту безбедносних ризика у претходном периоду и потреби заштите уставног поретка Републике Србије, значајна решења у циљу безбедности наше земље и борби против прекограничног криминала, ирегуларних миграција садржани су у Предлогу закона о граничној контроли. Наиме, важећи Закон о заштити државне границе, који представља основни правни акт за граничну контролу, није у потпуности усклађен са стандардима ЕУ али представља добар основ за унапређење безбедности државне границе.

Новим законом унапређује се систем интегрисаног управљања границом, чиме се штити не само безбедност већ и економски систем наше државе. Имајући у виду да у поступку прикључења ЕУ, а поготово у фази пуноправног чланства, треба применити све стандарде и правила Шенгенског простора, основни циљ овог предлога закона је да обезбеди државну границу, заштити живот и здравље људи, открије и спречи кривична дела и прекршаје, омогући брже одвијање граничних провера, како путника тако и робе, а самим тим њихов проток учини безбедним.

Значајна новина коју доноси овај закон јесте стварање правног основа за успостављање информатичког система, односно платформе граничне контроле ради ефикасније граничне провере лица и робе. Такође, новину представљају одредбе којима се надлежност за управљање инфраструктуром на граничним прелазима преноси на Републичку дирекцију за имовину Републике Србије.

Сматрам да ће сва три закона унапредити постојеће системе, унапредити заштиту људских права, заштиту државе и њен јавни и уставни поредак у циљу веће безбедности грађана Републике Србије.

Када говоримо о Предлогу закона о јединственом матичном броју грађана, као и о Предлогу закона о допунама Закона о држављанству Републике Србије, сматрам да је њихов циљ постизање веће ефикасности државне управе, која треба грађанима да олакша остваривање права. Ови закони предвиђају једноставније процедуре и административне поступке пред органима државне управе, а обезбеђују и превазилажење бројних проблема насталих дугогодишњом применом важећих закона јер нису пратили примену нових техничких могућности и развој електронских сервиса.

Још два важна нова закона се данас налазе на дневном реду, а то су Предлог закона о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова и Предлог закона о националном ДНК регистру.

Узимајући у обзир чињеницу да је МУП највећи руководилац евиденцијама података о личности, сматрамо веома значајном израду Предлога закона о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова, који први пут обједињују збирку података о личности која се обрађује у евиденцијама МУП-а. Овај предлог закона се у највећој мери ослања на Закон о заштити података о личности и дефинише техничке, кадровске и организационе мере заштите података који се прикупљају, и то на начин да сваком грађанину буде гарантована заштита права на приватност.

Предлог закона о националном ДНК регистру је први закон ове врсте у законодавству Републике Србије, који се такође ослања на Закон о заштити података о личности, али и на Закон о евиденцији обради података у области унутрашњих послова. Успостављањем ДНК регистра и систематизацијом ДНК података знатно ће се унапредити квалитет доказа у кривичном поступку у смислу доступности јединствене базе ДНК података за потребе доказних радњи, при чему је најважније да ће се ови подаци користити искључиво за потребе расветљавања кривичних дела у кривичном поступку и за утврђивање идентитета непознатих или несталих лица.

Још један изузетно важан закон о којем ћу говорити је Предлог закона о изменама и допунама Закона о полицији, који треба да обезбеди још ефикаснију примену Закона о полицији донетог 2016. године. Осим термилошког усклађивања појединих одредби са законима који су у међувремену ступили на снагу, предлажу се и новине које треба да допринесу већој правној сигурности грађана али и да обезбеде несметан рад полицијских службеника.

Једна од новина је та што употреба назива „полиција“ постаје искључиво право МУП-а и Министарства одбране. Овим решењем ће се направити јасна разлика између полицијских службеника и запослених у другим органима и правним лицима која обављају послове приватног обезбеђења, што ће грађанима пружити већу правну сигурност.

Значајну новину представља и платформа за безбедну електронску комуникацију, односно размену података и информација између државних органа и институција, што ће унапредити ефикасност саме полиције али и сарадњу МУП-а са другим државним органима.

Јачању поверења грађана у рад полиције ће сигурно допринети и увођење института безбедоносне провере полицијских службеника како би

се утврдиле евентуалне безбедносне сметње за пријем у радни однос. На овај начин се ојачавају традиција и пракса да у МУП-у и полицији добију прилику да раде само одговорни, професионални, морални и часни људи.

Неколико значајних новина се односе на каријерни развој припадника полиције, на превентивне мере Сектора унутрашње контроле у циљу сузбијања корупције, на психолошку подршку запосленима, али и на социјална и економска права како за полицијске службенике тако и за све запослене у МУП-у.

Истакао бих да је добра и синхронизована међусекторска сарадња у Министарству, као и сарадња управа и јединица у оквиру Дирекције полиције али и све боља сарадња МУП-а и других безбедносних служби резултирала смањењем опште стопе криминалитета.

Резултати су видљиви и осетни и када је у питању општа и јавна безбедност. Борба против нарко-трафикинга један је од приоритета МУП-а, али и свих нас како би наша деца била заштићена и безбедна.

У претходном периоду могли смо да видимо рекордне заплене наркотика. У првих десет месеци 2017. године заплењено је око 3,5 тоне наркотика. Разбијен је већи број криминалних група. Успешно се радило и на пресецању ланца кријумчарења људи и оружја, на решавању превара у привреди, сузбијању високотехнолошког криминалитета, али и случајевима борбе против корупције у редовима службе, што је допринело већој транспарентности и вратило поверење грађана у рад полиције.

Подсетио бих и на велики безбедносни изазов са којим смо се као држава и народ суочили, а то је мигрантска криза. Кроз нашу земљу је у мигрантском таласу прошло готово милион људи, али је држава и у овом случају показала да је спремна да на адекватан начин руководи кризом, штитећи пре свега националну безбедност али и уважавајући сва начела заштите људских права.

Србија је током мигрантске кризе успешно сарађивала са земљама у региону и у целој Европи, константно вршила процену угрожености од тероризма, размењивала обавештајне податке са свим обавештајним структурама других европских држава и тиме спречила да се у мигрантском таласу догоде нека тешка кривична дела.

Један од значајних резултата МУП-а је и успешна борба против вршњачког насиља, пре свега превентива и едукација коју МУП у сарадњи са министарством за образовање спроводи у школама. Од 2017. године се први пут на иницијативу МУП-а уводи нови факултативни предмет у школе – Основи безбедности деце, који има за циљ подизање безбедносне културе ученика. Од ове акције се очекују значајни резултати имајући у виду податак да ће око две хиљаде полицајаца држати обуку школарцима у

вези са сналажењем у ванредним ситуацијама, заштитом у саобраћају, али и о опасности коју носи употреба наркотика, као и употреба интернета и друштвених мрежа.

Статистика нас последњих година константно упозорава да морамо више и озбиљније да се бавимо проблемима насиља у породици, поготово насиља над женама, и за сваку је похвалу то што МУП озбиљно приступа решавању овог проблема и доста тога чини, не само за жртве насиља већ кроз озбиљну обуку својих припадника ствара стручни кадар који ће се бавити овом проблематиком.

Улога полиције у спречавању насиља у породици и насиљу над женама треба да буде пре свега превентивна, јер управо од процене ризика полиције зависи предузимање свих осталих мера заштите. Искористио бих прилику да упутим апел да се свако насиље пријави, јер благовременом реакцијом, не само полиције већ и целог друштва, сигурно ће се допринети и смањењу насиља.

Похвалио бих и чињеницу да је МУП израдио Стратешку процену јавне безбедности, као савремени документ који предвиђа планирање и обављање полицијских послова са осам приоритета у наредних пет година. Да би МУП остварио своје стратешке и оперативне задатке, мора континуирано да ради на стручном оспособљавању и усавршавању својих службеника, да улаже у техничку опрему и материјална средства, као и у побољшање материјалног положаја запослених, што ће омогућити буџет МУП-а, који је за 2018. годину увећан за 13% и то треба поздравити.

Ово показује јасну опредељеност Владе Републике Србије и за преговарачку позицију Србије са ЕУ када је у питању Преговарачко поглавље 24 – Правда, слобода и безбедност, с обзиром на то да је у Акционом плану за ово поглавље предвиђена целокупна реформа сектора безбедности која изискује додатна средства, а која ће свакако допринети ефикасности полиције.

И овде морамо да истакнемо да је управо способност МУП-а да се све препоруке из Акционог плана претворе у активности била кључна за отварање овог поглавља, у које спада све оно што је домен унутрашњих послова и од чега директно зависи безбедност грађана али и њихов лични осећај о томе да ли живе у праведнијој или слободнијој држави.

Такође, усаглашавањем наших прописа у овој области са хуманитарним правом наша држава постаје део европске безбедносне заједнице, што је у данашње време великих безбедносних ризика који не познају државне границе веома значајно.

Дакле, Србија несумњиво постаје безбеднија захваљујући раду полиције и свих институција које су у систему безбедности, а оно што је

такође значајно јесте приближавање полиције грађанима, повећање поверења и боља међусобна сарадња зарад унапређења сигурности и веће безбедности.

Сарадњом у области безбедности, не само на националном већ и на регионалном, а посебно међународном нивоу Република Србија учвршћује своју позицију значајног фактора стабилности у региону и поузданог партнера у међународним односима. Због свега наведеног Посланичка група СПС у дану за гласање подржаће све предлоге закона из ове области, а о осталим предлозима из овог претреса говориће моје колеге из посланичке групе. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хоћу да вам се захвалим пре свега на томе што видим да сте, поред онога што је садржина текста закона, приметили и оне ствари које је МУП у претходне две или три године интензивно мењао.

Можда само најважнија ствар у овом последњем периоду, а то је иницијатива да се у школе уведе као облик разредне наставе једна врста едукације деце у четвртој и шестој, а од септембра и у првом разреду, везано за сузбијање опасности наркоманије, алкохолизма, интензивније учење о безбедности у саобраћају, сајбер безбедности, ванредним ситуацијама и, наравно, насиљу.

У том смислу ми смо досада одржали већ 31.000 предавања, дакле један веома импресиван број у ових последњих неколико месеци. Велики је број, као што сте и ви рекли, 2.000 полицијских службеника који су се ангажовали, а ангажовали смо и пензионисане полицијске службенике као помоћне предаваче. Мислим да је то и добар пример како да укључимо пензионере, који релативно млади одлазе у пензију у МУП-у, да искористимо њихова знања.

Али хоћу још једном да вам се захвалим што видим да сте један део наших активности за које сматрамо да су важне за подизање нивоа безбедности у Републици Србији препознали и мислим да је таква врста подршке Народне скупштине један подстрек за рад свим овим људима у Министарству, и у то име вам се захваљујем још једном.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председнице.

Поштоване колеге посланици, поштовани господине министре, данас ћемо начелно расправљати о ових 18 тачака дневног реда, о бројним законима и изменама закона који изгледају овако како изгледају. Сасвим

сигурно нећемо моћи да кажемо довољно о пуно важних ствари које су данас на дневном реду.

Ви сте говорили 43 минута. Ја имам 20 минута и, с обзиром на то да сам председник једне опозиционе посланичке групе, нећу говорити о добрим стварима овог закона. Значи добрих ствари има, али говорићу о оним лошим.

Лоше је, рецимо, господине министре, што ми данас нећемо много моћи да говоримо о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Сваке године у Републици Србији 600 људи изгуби живот у саобраћајним несрећама, 5.500 је тешко, преко 15.000 лакше повређених, више милијарди евра материјалне штете. То су важне ствари.

Када је овај закон доношен, 2009. године, биле су на дневном реду Скупштине 63 тачке, али је овај закон расправљан одвојено, зато што је важан. Важан је за грађане, да разговарамо о томе како је могуће, када се насилничка вожња, како је описано у овом закону, обавезно кажњава затвором, да човек који у Београду вози мостом у супротном смеру не заврши у затвору него добије материјалну казну, за коју каже „нема везе, имам пара, могу да плаћам“ и неке поене.

У каквом је стању ова држава када је то могуће и да ли ће измене које се овде налазе то променити, ја то од вас нисам могао да чујем у неколико минута колико сте потрошили на овај закон.

Нажалост, господине министре, као бивши председник Скупштине треба да знате да нећемо о овоме моћи да разговарамо ни у појединостима, зато што су посланици ваше посланичке групе на првих 10 чланова првог закона у овом пакету, Закона о странцима, поднели 340 бесмислених амандмана са идејом да потроше време, да не дођемо ни на расправу у појединостима о овом закону, ни о Закону о полицији ни о свим осталим законима који се налазе у овом пакету. И то је лоше, и тако нећете остварити ону намеру о којој сте говорили овде, о потреби да се овај закон мења, јер грађани о томе неће моћи да чују ништа. Велику прилику пропуштамо да говоримо о оним стварима које се налазе у овом закону и да ли су све добре и да ли су довољно добре. Ви сте навели неке, и то што сте навели подржавам, али понављам – да ли се закон овакав какав је спроводи и да ли се ће после измена спроводити на други начин?

Закон о јавном реду и миру. Причали смо о томе на Одбору. Он има један члан. Поднели сте га, и ја то поздрављам, у октобру, са идејом да се повећају казне за коришћење петарди. Ми смо данас у марту, прошло је то време. Није ваша кривица, кривица је председника Скупштине и већине која није хтела да ово уврсти раније у дневни ред. Да ли бисмо онда спречили да једно дете – била је вест да је дете од две године ухватило

петарду и изгубило шаку – да ли се то можда не би десило да је усвојен овај закон? Сада је касно, а нама је због свега што се дешава у овој земљи, насиља на спортским манифестацијама и другим местима, можда потребна темељнија измена Закона о јавном реду и миру а не само овај један члан. Овај члан није споран, спорно је све друго.

Закон о националном ДНК регистру. Говорили сте о томе да је ДНК идентификација најбољи начин за проналажење извршиоца кривичних дела и како ће овај ДНК да омогући бољи обрачун полиције са криминалом. Не знам да ли се то односи на случај Веље Неволје, јер је њега управо ДНК вештак ослободио оптужбе за извршење кривичног дела убиства. Прво је наводно нађен ДНК материјал на месту где је био убијен, а онда је вештак рекао – а не, није тај ДНК добар. Односно, није његов био нађен ту, нађен је само на колима која су учествовала у транспорту лица која су осумњичена за убиство, односно нико није од осумњичених извршио убиство, имамо само помагаче. Сада видимо на суђењу да ће вероватно Веља Неволја да буде ослобођен и од тог помагања, јер ДНК материјал није био чист.

Да ли ће овај ДНК регистар који ви нама предлагете да уведемо у наш правни систем Србије спречити да се Веља Неволја и разни други криминалци не ослобађају судова када се тамо нађу? Ја нешто мислим да неће. А шта ће да се деси? Ви у том закону потпуно исто третирате ДНК материјал и жртава и осумњичених, и одраслих и деце. По овом закону ће нечији ДНК материјал који се нађе тамо можда као неке жртве да остане. Да ли ћемо га обрисати? Не може ДНК материјал жртве да буде у истом регистру и да се исто третира као и ДНК починиоца кривичних дела. Ви то овим законом нисте регулисали на правни начин и зато је овај закон лош, али нажалост нећемо имати прилике да расправљамо о њему у појединостима зато што ћемо расправљати о странцима инвеститорима.

И ајде да се вратимо на те странце инвеститоре. Да ли су странци инвеститори господин Василев из Бугарске, који се крио овде у Србији, али не нешто много крио, него је он, и поред потернице која је била за њим расписана и у Бугарској и европске потернице, у Србији радио своје послове, приватизовао фирме, јављао се на конкурсе, добијао послове са државом, као и неки исто тако бизнисмен Гица из Румуније, па је у партнерству са држављанином Србије који је пријатељ СНС-а добијао послове од Министарства финансија? Да ли су то ти странци инвеститори о којима ћемо слушати када овде буде расправа у појединостима? Да ли се Србија претвара у сигурну кућу за криминалце или ће Србија да крене у борбу против криминала и корупције? Јер оно што сте говорили годинама уназад, да се на неким листама помера та перцепција корупције, сада је почело на тим листама, нажалост, да се показује да Србија иде уназад, па је

на листи *Transparency international*-а перцепција корупције у Србији порасла и пали смо за неких пет места, чини ми се, на тој фамозној листи.

А зашто је то случај? Зато што имамо професионалну и деполитизовану полицију? Ако је тако, зашто инспектор Небојша Благотић из Ниша, када је повео истрагу против једног истакнутог пријатеља владајуће странке и финансијера који са председником Владе путује и представља српску привреду, буде напрасно и, показује се касније, противзаконито, пензионисан? И човек, уместо да буде награђен што се бори против криминала и корупције у држави Србији, буде пензионисан на силу. Онда га суд врати, онда га министар, односно директор полиције поново пензионише.

А шта је он открио? Открио је криминалне радње, али је открио да у току његове истраге подаци из истраге, како сам каже, преко БИА и СНС стижу до оних које он истражује. Да ли ће сада, министре, усвајањем овог закона о полицији, то бити онемогућено? Неће. Одговорно кажем да неће. Јер шта закон о реформи полиције доноси? Пре свега, доноси могућност министра да сам запосли, ван конкурса, људе ако се у акту о систематизацији покаже потреба за одређеним бројем извршилаца на том месту. А тај акт је, иначе, поверљиве природе и министар ће моћи да запошљава људе, наравно, само и искључиво из своје странке.

Овај закон, ако се овако усвоји, доноси нарушавање уставног права грађана на приватност. На који начин? Законом се прописују безбедносне провере не само за оне који се запошљавају у МУП-у, или већ како се по закону налаже, него каже – за сва лица у непосредном окружењу лица које се безбедносно штити. Где се тај круг завршава? Које је то непосредно окружење, министре, лица која се безбедносно штите? Овако широко остављајући у закону долазимо у ситуацију да ће сваки грађанин Србије моћи да буде провераван од стране МУП-а, а знамо где то води. Знамо како су се ствари у државама у којима се на такав начин држава односила према људским правима грађана завршавале. Можемо да их зовемо фашизмом, овако или онако, али историја је пуна таквих примера.

Следећа ствар, овај закон неће појачати везу и сарадњу између тужиоца и полиције. Оно што ће остати законом дефинисано је да полицијски службеник примењује полицијска овлашћења по наређењу надлежног службеника, јавног тужиоца или другог надлежног органа, издатог у складу са другим посебним законом. Тиме ће остати могућност да поступајућем полицијском службенику који поступа у истрази по налогу тужиоца неко други може да каже шта треба да ради и да ли ће да спроводи ту истрагу или да је опструира. А да се то дешава, показује анкета Удружења тужилаца Србије. Каже да је више од 200 истрага анализирано, а

у више од пола случајева тужилац је морао да интервенише како би се испунио налог који је он у складу са законом дао полицијском службенику, јер полицијски службеници нису хтели да извршавају те налоге.

Да ли је то, рецимо, случај у случају Савамале? Да ли је могуће, господине министре, после свих тих сјајних промена Закона о полицији из 2016. године, да се 24. априла, односно у ноћи 24. на 25. април 2016. године у граду Београду суспендује Устав на неколико сати? Да наоружана маскирана лица држе заробљене грађане Републике Србије док друга маскирана лица руше нечију приватну имовину и да две године ништа не знамо о томе од стране полиције? Од стране тужилаштва смо имали да је полиција опструирала ову истрагу, да није поступала по налозима тужилаштва и да једино онај који би требало да поднесе кривицу за то што се дешавало тог дана треба да буде одговорни полицијски службеник, дежуран у центру где су се грађани јављали те ноћи, тражили помоћ полиције зато што их је неко приводио, лишавао слободе супротно закону, Уставу, а одговор дежурне полиције је био – зовите комуналну полицију.

Да ли ћемо ми дочекати борбу против корупције каква постоји у Румунији, каква постоји у Израелу? Неко је јуче овде говорио о Израелу као уређеној земљи. У Израелу полиција тренутно саслушава председника Владе за оптужбе о корупцији. Да ли је полиција саслушала министра Вулина да објасни одакле му 200.000 и више, не знам колико, евра да купи стан и да ли може у нормалној држави да одговор буде: „Послала ми тетка из Канаде“ и да полицајац који поступа каже: „Да, у реду је, нема потребе за даљом истрагом“? Постоји тетка из Канаде, она је послала, нема никаквих проблема.

Уз све ово, министре, уз све ове законе налази се и један споразум, међународни, о сарадњи са Руском федералном службом за безбедност. Ја сам га пажљиво прочитао. Тамо се налазе толико опширни појмови да се ја питам да ли ми на овај начин препуштамо нашу безбедност и увид у стање безбедности и то на који начин ова држава штити безбедност својих грађана другој држави.

Неки појмови су јасно дефинисани – штићених лица, објеката, поступање у размени информација. Али постоје и прешироко дефинисани појмови. Мислим да би био ред да нам кажете да ли је то случај и са споразумима које имамо са другим безбедносним службама других држава или је ово неки ексклузивитет.

Све ово, министре, начин на који започињемо ову седницу, начин на који ћемо водити расправу о овим законима, важним за грађане Републике Србије, треба све нас да забрине. Усвајањем на овај начин ових закона безбедност грађана Србије неће бити повећана. Борба против корупције и

криминала неће бити ефикаснија. Оно што ћемо добити, добићемо партијску полицију, могућност министра да самостално запошљава људе, добићемо, у крајњој линији, једну нелогичност.

Први закон, о изменама Закона о полицији, говори о томе да једино Министарство одбране и Министарство унутрашњих послова могу да користе термин „полиција“. А у Закону о безбедности саобраћаја нам стоји термин „комунална полиција“. И шта ћемо сад? Да, има три године да усагласе законе. Три, по три, по три године. Ви данас овим законом поново продужавате рокове за доношење подзаконских аката у полицији иако нису донети сви подзаконски документи на време и тако само продужавате време и своју самовољу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Прекорачили сте време.

Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Ко би боље знао о партијској полицији него господин Ђуришић, у чије време су све суштинске полуге безбедности одлучивања, пре свега у судовима и тужилаштвима, који су одлучивали о томе какве ће се пресуде доносити, али буквално партијски одлучивали. Људи, имали сте новине којима су диктирани наслови, имате примере да имају наслове о пресудама за сутрадан, о пресудама на насловним странама, усаглашено са свима.

Знају то врло добро грађани Београда. Зато су добро проценили сада, када су изашли на изборе, све ово о чему сте причали, све што сте износили уназад, добро су проценили какво је стање безбедности у Београду, шта мисле о томе, шта мисле о онима који им говоре другачије и шта мисле о људима који их сваки дан убеђују да је боља била она жабокредина, вагони и пацови и развалина уместо овог што сад имамо на подручју „Београда на води“. На крају крајева, на том бирачком месту, грађани који су изашли на изборе са 40%, што је знатно боље од нашег укупног резултата, на Савском венцу су дали подршку листи странке којој припадам.

Нажалост, изнели сте овде толико нетачних информација да је тешко све то демантовати. Али почећу од оних најкрупнијих. Нажалост, измислили сте да је могуће запошљавати. Врло јасно пише – могуће је запошљавање без конкурса само у случајевима породица погинулих и рањених полицајаца. То смо оставили као могућност. Зар је требало да ту децу оставимо на улици а очеви и мајке им дали животе за безбедност Србије? Наравно да ћу се борити да та деца имају бар нешто од ове државе, бар да не пролазе кроз сваку тешкоћу кроз коју би могли да пролазе.

Вас то није занимало. Знате ли колико је у то време ваше велике власти запослено те деце, погинулих војника и полицајаца? Срамно мало. Није вас занимало што су дали животе за ову земљу. Није вас уопште

интересовало. Да вас је интересовало, запослили бисте, осим ових ваших партијских и страначких ботова, војника и свих осталих, неку од те деце. Али вас тада није интересовало. Није вас интересовало, јер бисте онда бар запослили, па бисте имали прилику да ми кажете да не говорим истину. Где сте запослили? Где сте запослили у Војсци? Где сте запослили у државној управи? Где сте запослили у Влади? Где сте, бре, запослили? Ниједног. Није вас занимало, тад сте се стидели оних који су крварили за ову земљу и ових људи који су радили нешто за Србију.

Шта је било са децом која су завршила КПА? Шта је било са њима? Оставили смо могућност да онај који је завршио КПА може да буде... Негде не одговара зато што су деца давно завршила, не могу да испуне све основне услове конкурса, рецимо, године живота. Па зар треба због тога што имају годину дана живота више него на конкурс да никад не раде у професији за коју су се школовали? Наравно да ћемо да их запошљавамо. Али то су једине категорије. Једине. Јасно то каже закон.

Правили сте, овде смо слушали тираде – министар ће ово, министар ће оно – уназад годинама. Па где су, бре, ти? Четири године сам министар, на челу Министарства унутрашњих послова, где су ти кадрови што смо их партијски запослили у полицији? Да није Влада Ребић, који 25 година ради у полицији? Да није он? Ниједног начелника полиције нисам довео. Не знам како се зову ти људи. Нашао сам их у полицији тако што смо расписали конкурс. Ни једног јединог. Не знам ниједног како се зове, ни у овој ни у оној општини. Не познајем те људе лично. Знам неке из виђења, знам их са састанака. Не знам ко су ти људи. Радили су у полицији 20-30 година. Супер су били у свим периодима, 30 година, перфектни. Али сад кад је неко други министар, сад су то неки партијски кадрови. Направисте од тих људи не знам ни ја шта. Сваки дан слушам о томе како су ти људи из полиције неки хохштаплери, криминалци, партијска војска. Не знам шта да тим људима, кад их сретнем на састанцима, одговорим зашто их неки људи тако називају а они су цео живот радили само за то.

Инвеститори које сте ви имали били су углавном из Црне Горе. Одатле су углавном долазили, и то из два или три клана. То су били кључни инвеститори у то време. Новац који је улаган у нашу земљу зна се како је стицан, и зна се од чега. Да није ДЕА интервенисала пар пута, не знам да ли бисте знали њихова имена а камоли да ли бисте их хапсили. Али то време у Србији је прошло, овде нема нарко-кланова и нарко-мафије која може на озбиљан начин да угрози Републику Србију као што је то некада могло. Данас и полиција и тужилаштво озбиљно раде свој посао. Наравно, имамо пуно проблема у читавом региону, али нећемо дозволити да нам се на територији наше земље стварају кланови и мафијашка држава. Ми то не

дамо. Наша земља ће се против тога борити и, на крају крајева, наш посао је да поступамо у складу са законом.

Што се тиче свих ових питања за ово што сте рекли, Вељу Неволју, да ли ће му дело бити квалификовано на овај или онај начин, то зависи од тужиоца. Што се мене тиче, све на најтежу робију, баш ме брига. Сваког криминалца. Нека тужиоци раде свој посао, нека суд ради свој посао, нека прибављају доказе на начин како мисле да треба да их прибаве. Ако сматрају да ДНК вештачење није добро, нека траже ново, нека траже стручну помоћ из иностранства, нека траже помоћ специјализованих лабораторија. Тужилац нека квалификује дело, нека га оптужи за шта год хоће и суд нека га осуди или ослободи како год му било воља. Полиција је свој посао урадила и ту немам шта даље да додам.

Што се тиче Закона о безбедности саобраћаја, Закон о безбедности саобраћаја не додирује нажалост, ниједну од оних ствари о којима сте ви причали. Овом што је возио у контрамеру казна је изречена по основу Закона о прекршајима, који не прописује МУП. Ја сам, иначе, потпуно за то. Ја имам мало дете. Ја сам потпуно за то да се изрекну најтеже могуће санкције за безбедност у саобраћају. Најтеже могуће, да поштримо све.

То смо и урадили Законом о безбедности саобраћаја. Ишли смо само на ублажавање оних које су административне природе, јер нема потребе да неког што је заборавио да му је истекла дозвола кажњавамо одузимањем бодова; бесмислено би било. Иначе, овај човек који је возио у контрамеру сад је у надлежности једне друге, здравствене институције. Не знам да ли ће моћи да буде осуђен; на крају крајева, то и није мој посао.

Што се тиче стања безбедности и Споразума са Руском федералном службом за безбедност, желим да знам, зато што се доста приче потегло јер једни би да нас представе како тим споразумом, због реченице којом ми остварујемо сарадњу... Пазите, то је Федерална служба обезбеђења. Та Федерална служба обезбеђења је као наша Јединица за обезбеђење. Бави се физичком заштитом лица и објеката на територији Руске Федерације. Као наша Јединица за обезбеђење МУП-а Републике Србије. То нису службе безбедности, то нису људи који рукују подацима који спадају у домен обавештајног рада. И, на крају крајева, у тој реченици, за коју су ме сви питали шта то значи, пише – у складу са законодавствима земаља. Па не можемо ми мимо нашег закона било шта да радимо. Да вам кажем, па ми са САД имамо интензивну сарадњу, са свим њиховим службама безбедности, и размењујемо информације које се тичу тероризма, јер сматрамо да је то у интересу наше земље, па нас овде никад нико није питао – зашто сарађујете са њима?

Али сарађујемо са свима. Нама је у интересу да сарађујемо и са Немачком, и са Русијом, и са Кином, и са Америком, и са Канадом, и са Француском и свим другим земљама. У свим случајевима смо споразуме предлагали у складу са нашим законом, штитимо наше интересе и, на крају крајева, у сваком том споразуму, који је типски споразум, који имамо са свим земљама света, то су типски споразуми, пише да ћемо све мере и радње спроводити у складу са домаћим законодавством. Па шта је боља заштита од тога? Ви и не можете мимо свог закона да сарађујете са неким. Ако то радите мимо закона, ако радите противзаконито, то је кривично дело и за то вам никакав споразум уопште не треба. А овај споразум вам не омогућава да на било који начин кршите закон. Напротив, даје вам могућност да радите.

И знате шта је до сада било од сарадње? Наши момци су ишли у Русију да уче да возе блиндирана возила по леду. То је била конкретна сарадња и њихови инструктори су били овде, имали су овде тренинг са тим момцима и јавно смо позвали, у тренинг центру „Навак“ смо имали јавну демонстрацију вештина које су научили. То је била досадашња сарадња. И хвала тим људима што су нам помогли, раде то бесплатно, раде за нас, уче наше момке да буду ефикаснији, као што то раде и други.

Дакле, нема никакве мистификације. Ово је, чини ми се, добра сарадња, којом ћемо, и кроз све ове законе о међународној полицијској сарадњи, успети да подигнемо ефикасност наше полиције. На крају крајева, да приближимо и те професионалце да у случајевима да њихова међусобна сарадња на терену затреба, као што је обезбеђење неких објеката или кад радимо са Шпанцима заједничко хапшење неких нарко-дилера, важно је да ти људи познају једни друге, тако се ствара и бољи рад. Свакако да су ови закони у интересу Републике Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Даћу свакако и вама реч, али прво Мартиновићу, да одговори.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, и јуче и данас се СНС-у импутира фашизам, јуче од стране Маринике Тепић а данас од стране Марка Ђуришића.

Фашизам је, даме и господо народни посланици, када момку од 20 и нешто година полицијским чизмама смрскате лобању. То се десило Ранку Панићу у време када је председник Републике био Борис Тадић. То је био фашизам. У време Бориса Тадића, Марка Ђуришића и свих осталих „досиста“, убијени су високопозиционирани полицијски службеници Марко Гавриловић Гавра 2001. године, а 2002. године Бошко Буха и господин Ненад Баточанин. То се све дешавало у време када је Србија била под влашћу, сада већ изгледа покојне и преминуле, Демократске странке.

Што се тиче Савамале, ми смо о томе причали у Народној скупштини и ја ћу то да поновим. Господа која говоре о Савамали и који су покушали да добију београдске изборе причајући о Небојши Стефановићу као главном фантому из Савамале упорно прећуткују неке чињенице, а ја сад желим да подсетим народне посланике и грађане Србије на те чињенице. А, да скренем пажњу и вама, господине Стефановићу.

Власник тих нелегално подигнутих објеката у Херцеговачкој улици је био извесни Владимир Марковић, члан – испред, наравно, Демократске странке – Градског већа за саобраћај до 2008. године, а са својим италијанским партнером је у тим објектима у Херцеговачкој улици, дакле потпуно нелегалним објектима; нису плаћали порез, нису плаћали таксе, струју, нису плаћали ништа...

ПРЕДСЕДНИК: Време, молим вас.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Завршавам ... имао је фирму „Перони“, диспечерски центар, и кад је Талијан схватио да је реч о великој превари, он се повукао из тог посла. Према томе, поред тих пацова и змија...

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланиче, наставићете.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: ... Било је тамо и криминала, било је велике штете за државу.

ПРЕДСЕДНИК: Марко Ђуришић.

Желите да одговорите појединачно министру и посланику или...? Само министру. Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Нема потребе да одговарам на глупости свакакве које се овде чују.

Значи, министре, пошто нећемо имати прилике да говоримо у појединостима, тачка 4) члана 135, изузетак пријема ван конкурса, када је актом о унутрашњем уређењу и систематизацији предвиђено да се конкурс не спроводи за поједина радна места. Значи не, министре, то што сте ви говорили, то је тачка 3), и то није спорно, то запошљавање родбине и деце настрадалих полицајаца. Али говорите неистину, министре. Говорите неистину и стално говорите неистину.

Ако сте рекли да је насилничка вожња само прекршајна ствар, зашто онда усвајамо овај закон? Чему? Која је сврха ако је проблем само Закона о прекршајима и ако ту нема никакве кривичне одговорности?

Говорили сте о инвеститорима у наше време и како смо њихова имена сазнавали од ДЕА. Можда смо ми њихова имена сазнавали од ДЕА, али су они седели заједно са вама и играли шах, господине министре, и били ваши пријатељи. И сада су се вратили у Србију и кажу – ми имамо поверења у ову државу. И видимо како иду ти случајеви и како се један по

један ваш пријатељ не ослобађа на суду, јер је доказа толико да не може да се ослободи него случајеви застаревају, господине министре.

На крају ћу да вам цитирам, господине, Винстона Черчила, који је рекао: „Нити је успех коначан, нити је неуспех смртоносан. Храброст је, и оно што се рачуна, да наставиш даље“.

Ја, господине министре, нисам ни обесхрабрен ни уплашен да се борим за оно у шта верујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Иначе, рок за застаревање је 30 година, поштовани колега, за таква кривична дела. Да вам помогнем само, немам злу намеру.

Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Људи, то је толико несразмерно било у то време, толико су људи који су учествовали у нарко-трафикингу, дакле није то био неки ситни прекршај, то су били нарко-дилери прве категорије који су били кључни инвеститори, куповали имовину по Србији, да су сви не окретали главу, ишли су с њима по журкама, славили, прослављали дечије рођендане. То је био хаос, то је била катастрофа. У исто време 400, 500, 600 хиљада људи је остајало без посла, али је важно да је та братија уживала у разним привилегијама. Њима су се куповали скупоцени ролекси, нису се куповали нама. Њима су ницале куће, виле, дворови; њима, не нама.

Што се тиче ове ситуације, о тачки 4), ради се о акту о унутрашњем уређењу и систематизацији где је предвиђено за поједина радна места, а у том акту пише – када се ради о дефицитарним радним местима, као што су програмери. И ово се не примењује до ступања новог акта о систематизацији, који ће бити сад направљен. Ми смо га довели скоро до краја. Видели сте, ја вам то показујем у примеру претходне четири године, да не би било да нешто причамо унапред, ми то нисмо радили.

У 2017. години су запослена деца из КПА и ЦОП-а, искључиво. То сте нас помешали са вама, људи. Нисмо ми ви.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Право на реплику, народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Хвала, господине Арсићу.

Овде је речено да ја причам глупости. Мислим да није глупост када споменете и када скренете пажњу на чињеницу да је у време бившег режима и председника Републике Бориса Тадића убијен Ранко Панић. Мислим да није глупост када убијете на улици Момира Гавриловића, Бошка Буху, Ненада Баточанина, па на крају крајева, 2003. године и самог премијера Зорана Ђинђића.

Што се тиче инвеститора, господин Стефановић је споменуо неке ваше чувене инвеститоре из Црне Горе који су се обогатили тако што су диловали дрогу српској деци, али да вас подсетим на још неке ваше велике инвеститоре и велике пословне партнере: на пример, Драгољуб Марковић – „Крмиво продукт“, па онда човек који је имао ексклузивно право да асфалтира у ваше време, како оно беше?, Чуме, је ли тако? – „Дифенс роуд“. То су све ваше фирме и то су све били ваши пријатељи.

Легија је до 2003. године био ваш највећи пријатељ. Проглашавали сте га националним херојем. Помогао вам је да се изведе Пети октобар итд. То су све били ваши пријатељи. Они су с вама ишли по дискотекама, на њиховим базенима сте се купали и тамо сте радили питај бога шта.

Дакле, то су били ваши пријатељи. То су били ваши инвеститори. Ви сте 2011. године – је ли тако, господине Арсићу? – прогласили највећом инвестицијом чињеницу да је Мирослав Мишковић продао „Макси“ „Делезу“. Каже, то је била највећа инвестиција у Србији.

(Председавајући: Година 2010.)

Извињавам се, 2010. године. Ето то су биле њихове инвестиције. Мало Драгољуб Марковић, мало Чуме, мало Легија, мало Мишковић, мало овај, мало онај, то су биле инвестиције у Србији.

(Председавајући: Приводите крају.)

И као резултат тога, од 2008. до 2012. године имали смо 400.000 људи који су остали без посла.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реплика, народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Волео бих да знам ко је господина Панића убио. То питајте министра полиције, директора Полиције, а можда је најбоље да питате онога ко му је рекао да не оде у болницу повређен...

(Србислав Филиповић: Срам те било!)

... Ко му је рекао да се крије, и он је два дана после тога преминуо од унутрашњег крварења, а није отишао да затражи медицинску помоћ. Е, то је питање.

(Србислав Филиповић: Ђубре једно!)

Можете да кажете...

Господине председавајући, хоћете ли да реагујете на реч ђубре?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На шта да реагујем?

МАРКО ЂУРИШИЋ: Да ли је то у реду?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Ђуришићу, ви сте тако гласни да ја никог другог не чујем осим вас.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Не чујете никог? Хвала.

Онда ме слушајте добро. Ја господина Легију и никога из земунског клана нисам видео, али ваш министар Лончар има слике са њима. Од земунског клана куповао је стан. Ако хоћете нешто да објасните грађанима Србије, објасните то.

Ако хоћете да одговорите ко је одговоран за убиства и Гавриловића и Бухе и свих осталих које сте... Хајде да кренемо од тога ко је убио Оливера Ивановића. Хајде, одговорите на то.

Господине министре, једна од ваших бројних функција је и шеф Бироа за координацију служби. На кога је указао господин Ивановић пре свог убиства да му прети и да му је безбедност угрожена? Од кога? Кажите то, а немојте да причате о Бухи, Гавриловићу, о нечему пре 15 година.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Дакле, Марко Ђуришић пита нас зашто Ранко Панић није отишао у болницу, а сад ја вас питам, господине Ђуришићу, а ко је вас тукао када сте прошле године два и по месеца демонстрирали по Београду, када сте протестовали зато што сте били, наводно, незадовољни резултатима избора, где сте доживели убедљив дебакл, дебакл какав није виђен у политичкој историји Србије, као што сте га доживели и сада на београдским изборима. У време када је министар унутрашњих послова Небојша Стефановић полицајца прошле године за два и по месеца на улицама Београда нисте могли да видите, а у ваше време сте послали у јулу 2008. године на ненаоружан народ, на мирне људе који су дошли да протестују против Бориса Тадића, специјалне јединице. Бацали сте бојне отрове на људе. То није био сузавац. Знају овде људи који су били на том протесту, бацали сте бојне отрове.

Како вас није срамота да ви сада постављате питања зашто Ранко Панић није могао да оде у болницу? Како да оде у болницу човек коме је смрскана глава полицијском чизмом? Тако је убијен. И то се десило у ваше време, у време Бориса Тадића и у време ДС-а, као што се у време ДС-а десило и убиство Момира Гавриловића, Бухе, Баточанина, Ђинђића и свих других. Шта, сада кажете – то је било пре 15 година и није сада битно шта се десило пре 15 година. Није битно што су људи убијени? Није битно што је неко убио момка од 20 и нешто година зато што се противио политици његовог краљевског величанства Бориса Тадића, непогрешивог и мудрог лидера Србије који је тако успешно водио државу да је за четири године успео 400.000 људи да остави без посла?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику, народни посланик Мирослав Алексић.

Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, председавајући.

Рекламирам члан 6. Пословника, став 3, да за време говора народних посланика или других учесника у претресу није дозвољено додаивање, односно ометање говорника на други начин, као и сваки други поступак који угрожава слободу говора.

Господине председавајући, малопре док је господин Ђуришић говорио све време су му добавивали најпогрднијим називима представници владајућих странака, до те мере да су га назвали ђубретом и ви нисте реаговали на то. Нисте нашли за сходно да упозорите оног ко је посланику Ђуришићу рекао да је ђубре. Да ли је то вокабулар који треба да се користи овде у овом дому? И кога ви подржавате, господине председавајући? Све време док је човек говорио овде су била додаивања.

Дакле, будите спремни на то да чујете и ставове опозиције. Будите спремни на то да чујете и критике опозиције, без увреде и без вређања. Овде су се представници Министарства унезверили док је господин Ђуришић говорио, тражећи начине како да му одговоре и како да прикрију истину коју је он говорио. Суочите се са истином и реците грађанима Србије то, али немојте да вређате посланике у овом дому. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Алексићу, када бих кренуо да примењујем Пословник у овом делу, ја верујем да би и ово мало посланика што имате ту око вас било искључено из рада седнице.

То ко је шта радио, суочите се већ једном и ви, зато што сам и ја био учесник неких догађаја из тог времена које је спомињано и јако добро знам шта је истина а шта не, а очигледно је да и грађани све више сазнају шта је истина и о томе дају оцене на изборима.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о повреди Пословника? (Да.)

Повреда Пословника, народни посланик Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајући.

Повређен је члан 104, и од стране председнице Скупштине, а потом и од вас, јер ја сам тражио реплику с обзиром на то да се народни посланик Марко Ђуришић јако лоше изражавао и говорио о Александру Вулину. То право ми је ускраћено и ускратили сте ми могућност да овде кажем да сам ја апсолутно сигуран да су сви државни органи, сва јавна тужилаштва која су испитивала пријаву Агенцији за борбу против корупције, поготово под

овим притиском, медијским линчем који је вођен против Александра Вулина, засигурно то подробно испитали.

У то сам сигуран, али оно што знам, знам да у време Бориса Тадића ни јавно тужилаштво ни полиција не да нису поступили по кривичној пријави против Бориса Тадића и његових сарадника због изношења и прања новца из Републике Србије, где су сарадници Бориса Тадића награђивани са 10-15% за суму пара коју су износили у Белгију или Дубаи, не само да нису поступали, него нису смели ту кривичну пријаву чак ни да заведу. Хвала.

(Марко Ђуришић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Комленски.

Сматрам да кршења Пословника није било, а ви сте свакако искористили право на реплику, па један минут, колико сте утрошили, одбија вам се од времена посланичке групе.

(Марко Ђуришић: Реплика.)

Немате више право на реплике.

(Марко Ђуришић: Реплика, помињао ме је Мартиновић.)

Били су и пословници.

Реч има, по Пословнику, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, чл. 103, 106, 107, од повреде достојанства до прилике да одузмете време господи која су злоупотребљавала Пословник.

Наиме, достојанство је повређено. Овде се причало о фашизму, онда су нам посланици говорили о убиствима итд.

Као неко ко је пребијен 2008. године као противкандидат Борису Тадићу, то не могу да назовем фашизмом, већ реваншизмом. Као неко ко је добио батине пред супругом 2007. на 2008. годину, заједно са новинаром, познатим новинаром који је такође пребијен само зато што после једне контакт емисије Борису Тадићу и његовој пратњи није одговарало оно што сам рекао.

Као неко ко памти убиство оних војника и улогу Вука Јеремића у свему томе, за мене је недопустиво да неко нама пришива неки фашизам, да нам пришива неки екстремни национализам и зато, господине председавајући, тражим да убудуће, када господа то помену, да их опоменете, тим пре што они имају најмање права да говоре о фашизму, о батинању, пребијању, убиствима. Да не говорим и о томе ко је аванзовао после убиства премијера Ђинђића, ја сигурно нисам, а они нека размисле ко је дошао на његову позицију. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сматрам да није било кршења Пословника.

Да ли желите да се Скупштина изјасни? (Не.) Захваљујем.

Реч има народни посланик Санда Рашковић Ивић.

(Гордана Чомић: Реплика.)

Извините, колегинице Санда.

Колегинице Чомић, ако ви сматрате да сте стекли право на реплику само зато што је колега Мартиновић рекао да је у време власти ДС-а убијен Ранко Панић, да је убијен покојни премијер Зоран Ћинђић, генерал Буха итд., ја не видим зашто ви имате право на реплику. То су чињенице које су се десиле.

(Гордана Чомић: Зато што сам овлашћена представница.)

Не можете никако. Ништа друго није говорио само је рекао да је то било у време ваше власти.

(Гордана Чомић: Народни посланик Александар Мартиновић је говорио о покојној ДС.)

Колегинице Санда, пријавите се поново за реч.

САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ: Мени је жао што нисте пустили госпођу Чомић, али пошто ионако видим да немате намеру да је пустите, ја ћу онда да кренем са својим излагањем.

Дакле, господине председавајући, господине министре, поштовани гости, даме и господо народни посланици, ми овде имамо јако много закона. Мислим да неће нити један народни посланик стићи да се осврне на све њих.

Од оног што сам имала прилике да видим, почећу, можда ћете се и зачудити, са нечим што је сасвим у реду и што смо чак и спремни да подржимо, а то је закон о евиденцијама и обради података, који је увео ред у подацима о личности, али и ту подвлачимо црту.

Следећи је Предлог закона о националном ДНК регистру и ту налазимо да закон садржи одредбе чије усвајање подразумева озбиљна кршења и ризике по људска права. Јединствени регистар генетских података свих лица, независно да ли су они извршиоци тешких кривичних дела или извршиоци у покушају или жртве, да ли се ради о пунолетним или о малолетним особама, па све то када се налази заједно и по нашим налазима и по налазима Повереника за приступ информацијама од јавног значаја, то није добро и може да заиста угрожава људска права тих људи.

Колико смо успели да видимо, Повереник се вама лично, односно Министарству, обраћао. Обраћао се и Одбору за људска права у Скупштини Србије и, такође, Одбору за службе безбедности и њихову контролу, али није било никаквог одговора што се тога тиче. Ова решења су апсолутно спорна и са становишта стандарда о праву на приватност и заштиту података о личности, спорна су и у колизији стоје са Уставом Републике Србије, са Европском конвенцијом о људским правима, која је у директној супротности са ставовима Европског суда за људска права. Ово није само

наше мишљење него је и мишљење Повереника и мислим да би то мишљење ипак требало да узмете у обзир.

Даље бих прешла на Предлог закона о странцима. Ја се надам да не грешим, међутим, мени делује да је једна од основних идеја због којих је и предложен овај закон о странцима било то да се створи правни основ, односно покриће актуелној власти да може да организује прихват новог таласа избеглица који се спрема, избеглица из афричких и азијских земаља.

Ја ћу овде цитирати члан 15. Предлога закона у ставу 1, који таксативно набраја ситуације у којима се странцу ускраћује могућност уласка на територију Републике Србије, док став 3. истог члана прописује изузетак од наведених ситуација и каже „да се изузетно странцу за кога се утврди да постоје неке од сметњи из става 1. овог члана може одобрити улазак у Републику Србију уколико за то постоје хуманитарни разлози или то налаже интерес Републике Србије или то налажу међународне обавезе Републике Србије.“

Оно што овде пара уши јесте управо ово „међународне обавезе Републике Србије“. Међународне обавезе Републике Србије нису, даме и господо, правна дефиниција, него политичка дефиниција. Требало би да се правно дефинише шта су то међународне обавезе, који су то споразуми који су потписани, шта смо ми то потписали да треба да радимо па ова политичка одредница личи на то да ми морамо онда да примамо све оно, да би народ разумео, што неће Немачка и не може Немачка да прими, да то прими онда Србија и да ми постанемо једно велико паркиралиште за мигранте.

Одмах да се разумемо, ја сам сама избеглица, имам врло велику емпатију за људе који, бежећи од рата, траже своје место под сунцем и траже сигурност. Међутим, оно што смета овде јесте једна, рекла бих, доза недовољне дефинисаности, боље речено недовољне искрености у односу на сам овај закон, јер оваквим законским решењем ствара се могућност да добар део људи који буду дошли у Србију овде и остане.

Идентично решење је и у члану 61. Предлога закона, који уређује привремени боравак странаца на територији Републике Србије из хуманитарних разлога, и у њему су у пет тачака таксативно побројани разлози када надлежни орган може да странцу одобри привремени боравак, али и ту стоји формулација – или то налажу међународне обавезе Републике Србије.

Молимо вас да ове међународне обавезе не третирасте као политичку, него као правну одредницу и да се на нешто наслоните. Можда се наслањате, ја не знам, мислим, ја сад желим то министра да питам, на потписани Закон о реадмисији, где ми онда по том закону постајемо земља

првог азила или се ослањате на нешто друго, али ево, то бих ја волела да знам, а мислим да би то волели да знају и грађани.

У том закону имамо још једну нелогичност, која се јавља у одмеравању распона запрећених новчаних казни. Наиме, ту је члан 120. Предлога закона који прописује, између осталог, да ће се новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казнити физичко лице које у року од 24 сата од доласка странца у посету не пријави МУП-у чињеницу да ће странац боравити на његовој адреси.

У пракси се сви сусрећемо са ситуацијама да је неко од чланова наше породице отишао да живи у иностранство. Ја мислим да је у Србији тешко наћи породицу где није барем једно дете отишло у иностранство, тамо се оженило, или удало, странкињом, довело децу и ту своју жену овде у Србију и сада, ако ја или нека од мојих сународница као бака и као свекрва и као ташта не пријавим моје унуке, снају или зета одмах, може да буде кажњена овако високом новчаном казном.

Овај апсурд је тим већи што имамо, рецимо, члан 121. Значи, у истом члану прописује се да ће се домаће физичко лице, уз казну затвора од 60 дана, што је, морам да кажем, сасвим оправдано имајући у виду тежину прекршаја, казнити новчаном казном која се може одмерити у истом распону као и у члану 120, дакле од 5.000 до 150.000 динара ако се бави трговином људима или ако се ухвати да је нелегално пребацивао мигранте, односно лица која су нелегално ушла у земљу преко границе.

Значи, ту никако не смемо да имамо исту ситуацију 5 до 150 хиљада ако се не пријаве властити унуци, и ако се неко ухвати да зарађује паре и да се бави трговином, односно трафикингом људи преко границе, и то треба свакако да се исправи.

Долазимо сада и до Предлога закона о азилу и о привременој заштити. Овај Предлог закона о азилу и привременој заштити је компатибилан са Предлогом закона о странцима, и ја сам разумела да је то у ствари једна целина и политички у ствари је циљ исти, а то је да се створи правни основ за прихватање миграната.

Предлагач у образложењу инсистира на чињеници да је основни разлог за доношење новог закона о азилу усклађивање нашег правног оквира у овој области са директивама ЕУ. То образложење је тешко прихватити имајући у виду конкретна решења у Предлогу закона, сем констатације да се водило рачуна о усклађивању „са Директивом 2001/55 Европске комисије, која прописује минималне стандарде за доделу привремене заштите у случају масовног прилива расељених лица, мере које се примењују у погледу поступка пријема, обавезе за државу која прихвата расељена лица, као и права и обавезе лица којима је додељена та заштита“.

Е сад, оно што мени овде такође мало смета, односно ми као посланичка група не видимо чему ово, то је формирање канцеларије за азил. Наиме, ми мислимо да се ту ради о дуплирању капацитета, јер у оквиру самог МУП-а постоји Одељење за странце, које је оперативно-функционални део Управе граничне полиције и, поред осталих послова, обавља и послове азила и послове прихватилишта за странце. Оно има три одсека – један је Одсек за статусна питања и контролу странаца, други је Одсек за прихват и смештај странаца и трећи је Одсек за азил.

Из овог законског решења, односно из овог предлога ми нисмо разумели да ли се ради о томе да ће Одељење за странце и даље имати Одсек за азил, поред формирања канцеларије за азил. Код самог формирања канцеларије за азил не стоји ко ће у тој канцеларији да ради, да ли ће бити повучени неки људи, нпр. из овог Одељења за странце, да ту раде, или ће, као што се нама чини, то бити још један пункт за партијско запошљавање. Значи, ту треба да одредите да ли ће се дуплирати капацитети и да ли ће постојати овај одсек за азил и поред канцеларије или ту канцеларију не треба уопште нити формирати.

Даље, имамо комисију за азил. Мислим да комисију за азил имају све озбиљније земље и она је у ствари вид политичког тела. Било би јако лепо када би комисија за азил као вид политичког тела запослила људе који су заиста висококвалификовани у стручном смислу и који имају респектабилне моралне карактеристике, јер се у овој комисији за азил може и те како људски и политички погрешити и онда неког можемо ми као цела држава да носимо на души, као што је, рецимо, био јако ружан потез повраћај оног азиланта из Турске Ердогану. Да смо имали комисију за азил и да је та комисија, сад је ово хипотеза, радила по људским стандардима, онда тај човек никада не би био тамо враћен.

Мени је потпуно јасно да Србија не сме и не може да остане ван политичких расправа о питању миграната и да ми не треба да будемо само неко ко ће чекати да му неко други одреди квоте, али чини се да смо ми некако упали у замку и да смо у ту причу о миграцијама, мигрантима, азилу и свему ономе што је везано за то ушли једнострано, а то једнострано тумачење миграција јесте – ето ти су људи ту, ми треба да их примимо. Али не смемо да заборавимо да тиме лечимо само последицу а не лечимо узроке. Заборављамо да су земље ЕУ, поготово са САД, из све снаге учествовале у формирању одређених жаришта из којих ти људи данас беже. Мислим да би требало да заузмемо нешто другачији став и да кренемо да лечимо болест а не да лечимо последицу.

Потпуно ми је јасно да је и овај закон о азилу део онога што од нас ЕУ тражи, али мислим да ми ту треба да сачувамо своју аутономију и

самобитност. Ја разумем да је Немачка примила милион миграната и да јој је доста, да не може и да жели да подели терет са осталима, али ми сматрамо да Србија, овако сиромашна, Србија која није сасвим још решила проблем својих избеглица и интерно расељених лица, Србија којој виси проблем Косова... Немојте заборавити, даме и господо, уколико се потпише правнообавезујући споразум са Косовом, имаћемо један велики број, нажалост, далеко било, Срба са Косова који ће доћи овде као интерно расељена лица.

Желела бих да завршим, јер немам времена даље да расправљам о другим законима, с једном Пекићевом реченицом, пошто ви у последње време јако волите Пекића. Он је рекао у својим „Годинама које су појели скакавци“: „Нема тако добре полиције која може да замени рђаву политику“. Хвала вам на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар др Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Само кратко да се осврнем још једном на потребу да се дефинише овај део везан за закон о ДНК регистрима. Наиме, што се тиче ДНК, само суд може дати налог да се узме ДНК и суд ту не прави разлику. Дакле, суд може дати налог да се било којој особи узме ДНК ако сматра да је то потребно за осветљавање одређеног кривичног дела.

По Закону о заштити података о личности сваки грађанин Србије може да се обрати надлежном државном органу, у овом случају МУП-у, који ће тражити од суда брисање из ДНК регистра сваког лица за којим више не постоји потреба да се његов ДНК профил налази у нашим евиденцијама. Важно ми је да људи знају.

Дакле, то је једна врста међународне конвенције која постоји на територији ЕУ и ми се тога придржавамо. Узима се само онај парцијални ДНК профил који је потребан да се изврши идентификација лица. Дакле, не узима се комплетан ДНК профил који би говорио о одређеним особинама те личности, о неким можда наследним болестима, о било чему. Дакле, узима се само онај парцијални део профила који је потребан да се без било какве сумње идентификује лице, да можемо поуздано да кажемо да се ради о том и том лицу.

Дакле, слажем се да је ово новина, иако је досада МУП-ова лабораторија једина суштински акредитована и има све стандарде који постоје на нивоу света, најозбиљнија лабораторија где се врло прецизно дефинише могућност приступа ко, на који начин, када, под надзором, региструје се сваки приступ лабораторији. Дакле, врло озбиљно смо

приступили томе управо да не би дошло до било какве малверзације или да било ко може да утиче на то на било који начин.

Међутим, сам рад у прикупљању ДНК узорака је увек био проблематичан, јер је досада, до овог закона, ово релативно неуређена област. И не само код нас. Ми покушавамо, и нисам сигуран да ће то увек у првом моменту бити... Увек се у пракси покаже шта су решења која ће бити квалитетнија и боља, али кључни циљ нам је да увек имамо довољно могућности да заштитимо грађане у кривичном поступку, односно да заштитимо и оне који би могли потенцијално да буду окривљени а да то заиста нису. Дакле, презумпција невиности у том смислу мора да буде заштићена, али да бисмо оне који јесу криви а оставили су ДНК траг на лицу места, да нам фактички то олакша да их брже приведемо правди.

Што се тиче канцеларије за азил, азилни поступак је у суштини двостепени. Дакле, то је оно што је добро. Сама канцеларија за азил, која се налази у МУП-у, у првостепеном поступку доноси одлуку на основу свих релевантних података које тражилац азила подноси. Ту је разлика између канцеларије за азил и других институција. Рецимо, Управа за странце, која се бави оним странцима који нису тражиоци азила или тражиоцима азила када они након протока времена или одбијања од стране два степена, да кажем другостепене комисије, престану да буду тражиоци азила, тада Управа за странце преузима рад са њима и у складу са својим надлежностима даље поступа.

Што се тиче саме канцеларије за азил, ми смо је формирали 2015. године, уколико се тачно сећам. Године 2015, када је био највећи миграторни удар на Републику Србију, са једним скромним, мислим да она има веома мали број запослених, не знам тачно колико, 18 запослених има у овом тренутку, пролазило је кроз земљу и по... И ако кажем да већина тих људи није тражила азил, али је велики број оних који изразе намеру, а ви морате да обрадите одређену документацију.

Наравно, тражићемо начине да оптимизујемо... Срећом сви ти људи раде у оквиру МУП-а, па и њихово распоређивање може да буде, уколико не буде потребе за њиховим интензивним ангажовањем у једном сектору, могу бити пребачени упућивањем, или на други начин, конкурсом, у неки од других сектора МУП-а.

У сваком случају, желим да знате да и комисија после канцеларије за азил има могућност да преиначи одлуку или да врати на поновно одлучивање првостепеном органу. Дакле, то је та врста заштите, о чему сте ви говорили. Не морају ови људи увек бити у праву, али зато у два степена покушавамо да сагледамо и све оне друге околности које би могле донети

другачију одлуку у смислу одобравања или одбијања азила. Ето, надам се да сам успео бар мало да рашчистимо ову причу о ДНК и азилу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Мехо Омеровић.

МЕХО ОМЕРОВИЋ: Захваљујем се, господине председавајући.

Поштовани министре са сарадницима из МУП-а, драге и поштоване колегинице и колеге народни посланици, у овом времену предвиђеном за расправу о ових десет предложених законских решења на самом почетку ћу нагласити да ће посланици СДПС-а у дану за гласање подржати предложене предлоге и закона и измена закона о којима данас разговарамо.

У свом обраћању ћу, пошто је време од 20 минута, нажалост, још увек недовољно да би се могло комплексно обрадити свих 10 предложених закона, указати на значај неколико законских решења која данас разматрамо, али ћу указати и на евентуалне проблеме које могу поједини закони довести у својој реализацији, односно имплементацији, а где смо предвидели одређени број амандмана како бисмо покушали поправити понуђени текст закона.

Што се тиче Предлога закона о странцима, разумљиви су разлози за доношење овог закона и евидентно је да услед економског раста и унапређења пословног амбијента Србија постаје привлачнија за стране држављане. Они по различитим основама све више долазе и све дуже бораве у нашој земљи. Најчешћи разлози су рад и запошљавање, размена студената, туристичке посете, сарадња између привредних друштава и њихових представника, лечење и томе слично.

Усвајање закона о странцима такође произлази из наше обавезе и потребе да наше законодавство ускладимо са европским, односно у складу са Поглављем 24, у делу који се односи на миграције. Предлогом закона се прецизирају одредбе које се односе на област легалних миграција, а такође се прописују и мере које треба да спрече илегалне миграције, односно прописују се услови за улазак, кретање, боравак и враћање странаца, као и надлежност органа који о томе одлучују.

У складу са овим предлогом странац у Србији може да борави у краткотрајном периоду, до 90 дана. Предвиђен је и привремени боравак у трајању до једне године, који може да се продужи на исти период. Дозволу за стално настањење може добити странац који је боравио у Србији непрекидно дуже од пет година и на основу одобрења за привремени боравак. Добро је што овај предлог закона препознаје и посебне случајеве у којима се странцу може одобрити стално настањење. То је случај када се стално настањење одобрава на основу брачне или ванбрачне заједнице са држављанином Републике Србије или странцем коме је одобрено стално

настаћење, затим малолетнику који је на привременом боравку у Републици Србији.

Што се тиче нелегалних миграција, закон садржи одредбе које треба да спрече илегални улазак и боравак на територији Србије, а до чега долази услед уласка у Србију ван места које је одређено за прелазак државне границе, дакле избегавања граничне контроле, уласка без путне или друге исправе или уз употребу лажне путне исправе и томе слично.

Важно је истаћи да овај закон, као и следећи закон о коме ћу говорити, закон о азилу и привременој заштити, препознаје, што је за нас из СДПС-а веома значајно, осетљиве категорије, према којима се примењују посебне мере, и одступања од уобичајене процедуре, а у циљу њихове боље заштите имајући у виду специфичан положај у коме се они налазе. Поред особа са инвалидитетом, старих лица, самохраних родитеља, трудница, посебно је важно што закон препознаје и жртве породичног насиља и жртве трговине људима, односно странце за које се претпоставља да су жртве трговине људима. Наиме, у случају да постоји сумња да је неко лице жртва трговине људима, таквом лицу се може одобрити привремени боравак у трајању до 90 дана без испуњавања општих услова који су предвиђени законом. Током трајања привременог боравака омогућава им се опоравак, сигурност и заштита, смештај, психолошка и материјална помоћ, приступ хитној медицинској заштити итд.

Важно је да у целом овом поступку постоји координација надлежних органа, и то органа старатељства, полиције и органа за идентификацију и координацију жртава трговине људима. То је оно што карактерише цео текст закона. Јасна је жеља предлагача закона да се поступак одлучивања о захтеву странца учини бржим и ефикаснијим, да координација надлежних органа буде ефикаснија, водећи при том рачуна о заштити и безбедности државе Србије.

Закон садржи и друге одредбе као што су визе, прихватилишта за странце, кретање странаца у униформи, као и низ нових законских решења, као што је привремени боравак из хуманитарних разлога и томе слично.

Што се тиче Предлога закона о азилу и привременој заштити, ми имамо постојећи закон од 2008. године, примењује се десетак година. Иако је усклађен са Женевском конвенцијом из 1951. године, и у значајној мери са директивама ЕУ, тај закон садржи поједина решења која нису била свеобухватна и прецизно дефинисана, што је довело и до појединих проблема у примени и отворило могућности за злоупотребе.

Управо зато разлог за доношење овог закона о азилу и привременој заштити јесте и то што је поступак азила у земљама ЕУ, а ми смо кандидати за чланство у ЕУ, унифициран, односно минимум права и обавеза

тражилаца азила исти је у свим државама чланицама. Због тога је Србија као земља која је у процесу приступања ЕУ имала и обавезу да се усклади са минимум ових права. Ту се пре свега мисли на директиве ЕУ, које прописују стандарде а који се односе на садржину права и обавеза одобрене заштите.

Приближавањем Србије ЕУ, а полазећи од нашег географског положаја, Србија је постала много интересантна за мигранте, не залазећи у то да ли они имају намеру да остану овде или не па су само у пролазу ка земљама ЕУ. Ми смо се као држава у то најбоље уверили у претходних неколико година због огромног и повећаног прилива миграната из Африке и Азије. Као регион који је окружен државама чланицама ЕУ, Западни Балкан је углавном транзитно подручје за миграционе токове. Западnobалканска, већ чувена, рута највећим делом је била у функцији транзитног тока тих миграната који на територију ЕУ улазе преко грчко-турске границе и настављају даље ка државама Европе.

Република Србија се нашла на рути миграната који улазе првенствено са територије Македоније, али и са територије Бугарске и прелазе преко наше територије да би даље наставили пут ка ЕУ. Иако у основи транзитна земља, задржавање миграната на територији Србије постало је дуже услед затварања западnobалканске руте. Стога држава Србија чини напоре да испуни све стандарде у погледу заштите миграната. Од почетка мигрантске кризе Влада Републике Србије је показала и изабрала проактиван и хуман приступ и показала и доказала, рекао бих, спремност да се у границама својих могућности суочи да ситуацијом великог прилива миграната. Истовремено, чине се и напори на појачаној контроли границе и спречавању криминалних активности кријумчара и трговаца људима.

Чињеница је да је знатно већи број миграната који су ушли у нашу земљу исказао намеру за тражење азила него што су стварно ушли у процедуру азила. Овај податак можда изгледа чудно, али говори о томе да они немају стварну намеру, то смо чули и од министра Стефановића, да остану Србији, већ важећу процедуру користе у сврху избегавања одговорности због илегалног уласка или незаконитог боравка у нашој земљи како би што пре отишли у земље чланице ЕУ.

Овим законом ће такви и слични проблеми бити решени. Наиме, законом о азилу и привременој заштити, са једне стране, обезбедиће се остваривање...

Шта је са микрофоном? Укључен је, а тона нема.

(Председавајући: Мислим да нешто није у реду са електронским системом. Затражите поново реч. Изволите.)

Захваљујем се.

Наиме, Законом о азилу, са једне стране, обезбедиће се остваривање Уставом гарантованог права на уточиште странцима који не могу да се врате у своју земљу због оправданог страха од прогона, због своје расе, пола, језика или вероисповести. Такође, предвиђена је и супсидијарна заштита за лица која нису у наведеној ситуацији али ако постоје оправдани разлози који указују да ће се повратком у своју државу суочити са стварним ризиком трпљења озбиљне неправде.

Оно што је битно јесте да закон веома прецизно уређује разлоге прогона, дела која се сматрају прогоном и друге чињенице и околности које надлежни органи треба да утврде приликом одлучивања о захтеву за азил.

Са друге стране, закон прецизно утврђује обавезе тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил и привремена заштита. Разлоге за скраћивање права на уточиште или супсидијарну заштиту, могућност ограничења кретања у случајевима кршења појединих одредби.

Због тога је несумњиво да постоји потреба да и ми као Народна скупштина усвојимо овај закон о азилу и привременој заштити. Овим законом поступак азила ће се учинити брже и ефикасније, али ће се спречити и злоупотребе које су постојале у досадашњој његовој примени. Оно што је битно јесте да се при дефинисању законских решења имало у виду да право на уточиште спада у основно људско право и да је у закону посебна пажња посвећена посебно осетљивим групама.

Закон о азилу је у свему усаглашен са међународним стандардима, прецизан је и свеобухватан и његовом применом ће се побољшати поступак азила.

У циљу побољшања појединих одредби ми смо предложили поједине амандмане, од којих бих ја овом приликом издвојио само три. Наиме, амандман како би се малолетна лица одвојена од родитеља изједначила са малолетним лицима без пратње у погледу гарантованих стандарда и ради увођења појма удружења грађана уместо организације цивилног друштва, као и како бисмо изједначили чланове породица, корисника међународне заштите и корисника заштите у погледу обима права.

Што се тиче Предлога закона о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова, подсетио бих да је заштита података о личности једно од људских права и слобода које смо ми гарантовали нашим грађанима Уставом Републике Србије.

Иако је ова област регулисана кровним законом, Законом о заштити података о личности, реч је о релативно новом праву и ми се још увек сусрећемо са бројним изазовима у циљу његове потпуне заштите.

Немогуће је једним законом обухватити све области у којима државни органи врше прикупљање и обраду података о личности. Право на заштиту података о личности је од изузетног значаја и у процесу придруживања наше државе ЕУ и стога је обавеза Србије као чланице Савета Европе да своје законодавство усклади и са чланом 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, који предвиђа да „свако има право на поштовање свог приватног, породичног живота, дома и преписке. Јавне власти неће се мешати у вршење овог права, сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности и јавне безбедности или економске добробити земље ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слобода других“.

Србија је потписала, такође, и ратификовала Конвенцију Савета Европе за заштиту лица у односу на аутоматску обраду података. Министарство унутрашњих послова је надлежно да врши прикупљање и обраду великог броја података о личности, како држављана Србије тако и страних. Ово овлашћење, као и сам поступак обраде понекад је уређен посебним законом из области унутрашњих послова, али то није увек случај. Постоје одређене области у којима Министарство врши прикупљање и обраду података о личности на основу донетих подзаконских аката и на основу овлашћења која су утврђена законом. Реч је о законима који су били на снази пре Закона о заштити података о личности, као и пре усвајања Устава Републике Србије.

Наиме, чланом 42. Устава је прописано да се прикупљање, држање, обрада, коришћење података о личности уређују законом. Према томе, то не може бити предмет подзаконског акта. О томе говори одлука Уставног суда из 2012. године у којој одредбе Закона о заштити података о личности које говоре о подзаконским актима, односно другим прописима којима се уређују питања из области прикупљања и обраде података о личности, нису у супротности са Уставом Републике Србије.

Долазимо до закона о ДНК регистру. Овај закон се наслања на претходни закон, јер говори такође о једном од значајних људских права. Оно што је новина, то је да је ово закон који се први пут појављује као нешто што ће бити сутра пракса у правној пракси наше Републике Србије.

Оно на шта желим да укажем када је у питању овај закон јесу те примедбе које сам рекао на самом почетку. Наравно да је и током јавне расправе која је одржана у октобру пре две године и касније читав низ стручних тимова, од адвоката, биолога, Повереника за информације од јавног значаја, надлежни представници МУП-а су водили полемике и било

је ту доста неких примедби. Ја бих указао на неке нелогичности које ћу сада да поделим са вама.

Наиме, мислим да је овај закон рестриктиван јер захтева да лабораторије које се баве ДНК анализама задовољавају стандард 17025. Подсетићу вас, овај стандард, међутим, нема ниједна државна нити универзитетска установа. Нема је чак ни БИА. Тај стандард не говори ништа о квалитету урађених анализа, па ни о томе да ли су те анализе тачне, а кошта 10.000 евра. Овим законом се на неки начин онемогућава да се на суду користе анализе урађене у лабораторијама на државним факултетима у Београду и Новом Саду, као и Биолошком факултету у Београду.

Предлог закона, то је оно што је наша највећа примедба, не предвиђа ниједну меру којом би се спречила његова злоупотреба, а још је већи проблем што у закону не постоје механизми који би омогућили да неко ко једном уђе у регистар а докаже да је невин из њега буде избрисан.

Закон није прецизно дефинисао чак ни услове под којима се врши упис, коришћење и брисање података садржаних у регистру, нити се прави разлика између обраде података о осумњиченима за извршење кривичног дела или против којих се води кривични поступак, са једне стране, као и оних који су оштећени у извршењу одређеног кривичног дела, који су жртве, са друге стране.

У Закону је предвиђено да се не сме користити генетски материјал, међутим, у Предлогу закона се не каже како да се користи и ван уобичајене сврхе, што значи да може и да се злоупотреби.

Све лабораторије које се баве ДНК анализама су дужне да по том закону доставе тој, ако могу тако да је назовем, матичној бази података своје ДНК резултате који су прикупљени у кривичном поступку, али нигде није предвиђено шта се дешава са генетским материјалом који је узет у кривичном поступку где су окривљени ослобођени оптужбе.

Што се тиче закона о јединственом матичном броју, основни циљ овог закона јесте ажурирање постојећих евиденција, и то није ништа спорно, у што већој мери да се изједначе подаци који су заведени у базама са стварним стањем, што је од изузетног значаја, како за остваривање права грађана Републике Србије тако и за ефикасније поступање државних органа и њихових надлежности.

Законска решења из овог закона ће допринети ажурирању и вођењу тачне евиденције о грађанима, а уједно ће бити основа за електронску управу и њен ефикаснији рад.

Сама реформа јавне управе у Републици Србији, развој електронских сервиса има за циљ да се грађанима омогући да на бржи и једноставнији

начин остварују своја права, како на лична документа тако и на корпус других права која гарантују Устав и закон.

Овим законом се прописује да сви држављани Републике Србије који су уписани у матичну књигу рођених имају одређени матични број, чиме се уводе у евиденцију МУП-а и других државних органа. То су пре свега грађани који су долазили из бивших република СФРЈ, јер они решавају своје проблеме на које су наилазили у пракси, и до сада су имали заиста великих проблема.

Што се тиче унапређења статуса, овај закон унапређује, пре свега, статус тзв. правно невидљивих лица, и то оних који су ромске националности, који су накнадно уписани у матичне књиге рођених. Самом чињеницом уписа у матичне књиге рођених они ће сада стећи могућност да им се одреди матични број који би био уписан у евиденције државних органа, а на основу њега могу да остварују и друга права која су им законом предвиђена.

Закон о допунама о држављанству – циљ предложених измена и допуна јесте да се створи правни основ за вођење и чување евиденције о држављанима Републике Србије у централизованом регистру, да се омогући стицање држављанства Србије под олакшаним условима за лица која нису поднела захтев за издавање биометријске личне карте а поседовали су личне карте са трајним важењем.

Централизовано вођење евиденције о држављанима Србије ће унапредити ниво ефикасности, уједначити праксу, али и уштедети време и људске ресурсе државних органа. Други циљ јесте да се омогући стицање држављанства Србије под олакшаним околностима за лица која су поседовала трајне личне карте али нису благовремено поднела захтев за издавање биометријске личне карте сматрајући да на то нису били обавезни. Ради се о старим лицима која су имала држављанство СФРЈ, односно држављанство неких бивших југословенских република.

На самом крају, што се тиче Закона о безбедности саобраћаја на путевима, закона о допунама Закона о полицији и изменама Закона о јавном реду и миру, дозволите ми само да поновим оно што је и министар сам нагласио у свом уводном излагању – очување живота јесте приоритет и циљ неколико од ових предвиђених закона, и предвиђање строжих казни је нешто што ми из Социјалдемократске партије, у сваком случају, подржавамо кроз ове измене.

Посебно је значајно што је истакнута потреба заштите деце у саобраћају и повећана одговорност оних који их возе. Такође, услови за добијање возачке дозволе младих, док не стекну искуство, казне око алкохола, неке друге казне које се тичу политике санкција према онима који

крше јавни ред и мир нису ништа друго него поштровање и мислим да је то нешто што можемо сви да подржимо, без обзира на то да ли припадамо овој или оној политичкој опцији.

И зато, још једанпут, посланици Социјалдемократске партије Србије ће у дану за гласање подржати све предложене измене закона, а наравно, у појединостима ћемо говорити и о амандманима које смо поднели на неколико од ових закона. Ја вам се захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар др Небојша Стефановић.

Изволите.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала вам.

Само ћу у пар реченица да покушам да одагнам сумње господина Омеровића везане за закон о ДНК регистрима. Разумео сам његове примедбе, пошто су апсолутно идентичне онима које нам је дао и Повереник.

Дакле, база која се успоставља, успоставља се у року од две године. Ми сад имамо ситуацију да у Србији, ако могу тако да кажем, функционише седам приватних лабораторија. Те лабораторије нису испуниле одређени услов, односно нису постигле одређене стандарде, и оне нису имали против да се такав високи стандард пропише, али смо ми, да бисмо заштитили кривични поступак, тражили да референтне лабораторије МУП-а, који једини има ту врсту стандарда, пошаљу те узорке на верификацију, односно самопроверу да ли је узорак урађен у складу са законом и да ли може валидно да се користи у кривичном поступку.

У наредне две године ми ћемо имати рок да се кроз подзаконске акте које ће Министарство донети уреди и нека од ових питања о којима смо причали, што и не може да буде предмет закона, али и две године да ове лабораторије постигну одређене стандарде који ће помоћи. Наравно, да немамо више потребу да дуплирамо контроле, само евентуално уз захтев суда. И оно што јесте веома важно да људи схвате, узорак који се ради, о коме ми причамо овде, везује се само за кривичне истраге. Дакле, ово је кривични поступак, ово нису ДНК узорци који се користе за било коју другу цивилну сврху, утврђивање очинства или било шта слично, осим ако утврђивање очинства није везано за кривични поступак.

Значи, у кривичном поступку суд даје налог за узимање ДНК профила, и то оног парцијалног, о којем сам већ говорио, дакле суд даје налог и, ако желите брисање, потребно је да се обратимо суду, да суд да одобрење, и након одобрења суда и сада је могуће, рецимо, извршити брисање за лица за која се утврди, рецимо, да нису крива за било какво

кривично дело те да више нема потребе за чувањем њиховог ДНК профила у бази.

Дакле, врло је мали број људи којима је то доступно. Прецизно се региструје када било ко од њих приступа било којем од узорака, због чега, под надзором, дакле апсолутно је смањена могућност било какве злоупотребе те имајте поверења да ће ово бити урађено у складу са највишим стандардима који постоје у Европи.

Досада је, нажалост, ово била апсолутно неуређена материја, овај део, овај сегмент. Ми и данас послујемо, без овог закона да га сада нисмо доносили. Ми смо деловали уз много мање регулативе и то је доста било неуређено у односу на ово што овај закон доноси. Да ли ћемо имати неко унапређење, ја верујем да ће и подзаконски акти унети додатни елемент реда у ово па ћемо да видимо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

У складу са чланом 87. став 1. Пословника Народне скупштине, одређујем паузу у трајању од једног сата.

Са радом настављамо у 15 сати и 10 минута.

(После паузе – 15.10)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 сати, због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

Реч има народни посланик Борисав Ковачевић.

Изволите.

(Један од народних посланика додајује: Ево га поред министра.)

Господине Ковачевићу. Изволите.

БОРИСАВ КОВАЧЕВИЋ: Господине председавајући, хвала вам и извините за ово.

Поздрављам господина министра и све његове сараднике.

Поштоване колегинице и колеге посланици, овај сет закона који је пред нама, од њих десет шест је предлога закона а четири су измене и допуне. За мене је то битно, јер свих десет су закони који регулишу неки сегмент безбедности, а Министарство унутрашњих послова и полиција су носиоци њихове имплементације, њихове примене и реализације – негде мање, негде више, а негде апсолутно доминантно. Наравно, Закон о полицији тиче се само полиције.

У контексту тих закона и свега што је припремљено преко МУП-а или је само Министарство унутрашњих послова то радило, ја га видим у тој функцији из функције основног стуба криминалистичко-обавештајног система у склопу националне безбедности. Због тога мислим да овај сет од десет закона знатно доприноси унапређењу и потребном иновирању стратегије националне безбедности, јер новонастали услови и околности стварно диктирају – и ја мислим да ми у задње две године то често помињемо а мислим да се сада коначно и приступило томе, формирана је и комисија итд. – измену Стратегије националне безбедности, односно њену доградњу с обзиром на то да се услови и околности знатно мењају, сведоци смо и ове године и прошле године, у односу на услове и околности када смо доносили ову постојећу Стратегију националне безбедности.

Имамо, само неке ствари да набројим од тих околности, одавно неизраженију и више потенцирану са државног нивоа неутралност земље и тежњу ка политици неутралности, имамо у последње време знатна престојавања у међународној заједници, у оквиру тога имамо заоштравање односа великих у свету, имамо регионална врења и трвења у региону, имамо, рекао бих, нови статус Србије на међународној сцени итд.

Мислим да су то све околности које траже и захтевају наше престојавање као државе у оквиру комплетног и комплексног система националне безбедности. Зато мислим да је јако битно и да је настала очигледна потреба за преиспитивањем организације, структуре, функције и синергије основних носилаца националне безбедности, као што је безбедносно-обавештајни систем, као што је контролно-обавештајни систем и заштита, као и информативни, односно информациони систем итд. Када се све то има у виду, онда се у склопу тога тек може сагледати значај овог не тако малог броја иновирања или доношења потпуно нових закона из области безбедности који су пред нама.

Значајно је код овога, а тиче се ових неких закона, што ми, ако постављамо нову стратегију националне безбедности, морамо преиспитати и критеријуме за одређивање носилаца националне безбедности. Мора се преиспитати јединство у деловању неких, а некад и свих носилаца националне безбедности. Мора се преиспитати потреба централизације неких сегмената деловања, посебно кад су службе безбедности у питању, враћања рада неких служби, посебно обавештајних, које су раније постојале, које смо ми укинули а већински део света није. Говорим о обавештајном деловању преко дипломатског, односно Министарства иностраних послова.

Све ово у целини кад се погледа, ја ових десет закона видим као почетак преиспитивања тога, ако не најважнијег апсолутно, онда међу два-

три најважнија питања на државном плану и на плану будућности ове земље.

У овом сету закона од десет комада, то сам на неки начин и рекао, за мене је веома значајан, ако не најзначајнији, овај закон о полицији, односно његове измене и допуне. У чему ја видим значај? Усавршавање прописа из ове области, из области постојања организације и деловања полиције, врло је значајно с аспекта јачања институција безбедности, односно њих тако ојачаних у функцији сузбијања корупције и организованог криминала, за шта се ова власт још на почетку, још када је ступала на сцену, определила и изразила никад јачу и снажнију политичку вољу да се корупцији и организованом криминалу супротстави.

Зато мислим да су напори које су учинили Министарство унутрашњих послова и полиција, Влада наравно, доносећи овај закон начели су снажно један процес, потребан процес, неопходан, животни за ову земљу, јачања и потпуног оздрављења институција које треба да буду у првом плану, ако не у многим, и искључиво да се боре против корупције и организованог криминала. Јер не можете довести најпознатијег хирурга у свету да обави једну операцију овде а дате му хигијенски необрађене инструменте. У овом случају, операција борбе против организованог криминала и корупције јесте у рукама тих институција.

Кроз ових 10 закона ја видим снажно опредељење и потребу да се Министарство, а то ми осећамо и у Одбору за одбрану и унутрашњу политику, јер редовно нам долазе министри, па и министар полиције, на те састанке. Ти напори Министарства унутрашњих послова да се на тај начин и организационо и како год хоћете, у сваком другом плану, да не говорим техничко-технолошко опремање, да не говорим о кадровима, да не говорим о врло значајној, рекао бих, посебној институцији у оквиру Министарства унутрашњих послова, а то је Унутрашња контрола, ако игде она има значаја, онда има у оквиру тог министарства. Мислим да су овде у овим изменама и допунама Закона о полицији веома, веома унапређене многе ствари које ће дати далеко, далеко квалитетнији рад и ефикасније и боље резултате те унутрашње контроле у оквиру унутрашњих послова.

Веома је значајно да је овим законом, овим допунама, за мене је то скоро нови закон јер толико има измена и допуна да су све толико добро простудиране и свака је засебно својим квалитетом унапредила комплетан закон и тиме су омогућиле развој Министарства.

Ја бих овде поделио на две веома значајне, еклатантне групације питања које је овај закон захватио. То је, на једној страни, далеко боље организовање, структурирање и остваривање функције Министарства унутрашњих послова, снажније подстицање обавеза полицијских

службеника али и свих запослених који се у обављању тих обавеза потпуно и драстично разликују од онога што обавезује све друге грађане у обављању њихових послова, али је зато урађено, с друге стране, безброј побољшања, и то мора да радује сваког поштеног човека, побољшања у области хуманитарној према запосленима, и носиоцима и извршиоцима послова Министарства унутрашњих послова и полиције, максимално задовољавање њихових потреба, од здравствених до социјалних, породичних и снажна подршка остваривању њихових права, не као обичних грађана него њихових права у функцији послова и дужности које обављају и колико имају значаја за добробит грађана ове земље.

Дакле, законом су потпуно заштићени, посебно када се ради о припадницима Унутрашње контроле, посебно у оним сегментима и члановима који третирају тест интегритета, затим анализу ризика од корупције, проверу имовног стања итд., где су максимално испоштована њихова људска права. То је велики квалитет овог закона.

Зато мислим да је овај закон један од ретких примера у последње време, бар откада ја седим овде у Скупштини, који је тако концизно а комплетно и комплексно сагледао свестрано све проблеме и није заборавио једну страну проблема због потребе решавања друге стране проблема.

Зато мислим и одајем признање ономе ко је радио овај закон и ја ћу га са своје стране, а и Посланичка група ПУПС, подржати, и њега и свих ових десет закона оберучке. Хвала вам лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александра Чабраја.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЧАБРАЈА: Поштоване колеге народни посланици, поштовани гости, поштовани грађани Србије, присуствујемо још једној седници која је на самој ивици регуларности, или боље да кажем нерегуларности, и то по више основа. Споменућу, рецимо, рок заказивања седнице. Колико је логично да се после три месеца нерада Скупштине по хитном поступку сазове седница и да се бројне тачке дневног реда овде уврсте по хитном поступку? Колико може бити хитно нешто када нисте радили три месеца? А споменућу и већ традиционално спајање тачака дневног реда. Само да покажем колико имамо овде материјала у само једној тачки дневног реда – ово је све материјал, и то не сав материјал, за само једну тачку дневног реда.

Ово нису неки романи или часописи које ми само треба да прелистамо па ћемо нешто од тога запамтити или нећемо запамтити, ово су закони који и те како утичу на живот сваког грађанина Србије, а ја тврдим да их ми овде доносимо неодговорно, да их штанцујемо. Јер како објаснити

то да у овој ситуацији када о свему томе расправљамо само у једној тачки дневног реда, о бројним важним законима, рецимо ја као овлашћени представник групе имам данас 20 минута да причам о томе? А када бих то поделила на те 32 тачке дневног реда, испало би да имам времена за једну тачку дневног реда око 37 секунди. Ви кажите да ли је довољно 37 секунди да кажете нешто смислено о било ком од ових закона.

Извињавам се драгим колегама, ако би били љубазни да ме саслушају.

Дакле, оваквим штанцовањем закона се ствара правни хаос. Овде се код нас прича о некаквом уједначавању судске праксе итд. Нико не може уједначити судску праксу када ми свакодневно доносимо законе који су често један са другим у колизији, а колико су добри ти закони који се доносе на овакав начин говори и то што смо Закон о полицији усвојили пре непуне две године а сада усвајамо нови. Али о томе ћемо касније рећи нешто више.

Наравно, грађани Србије немају времена и могућности да се баве детаљном анализом ових закона. Они су нас изабрали да то радимо, а да ли ми то можемо озбиљно да радимо у овим условима, ја сумњам. Али без обзира на то што овим сталним покушавањем да се нешто што је нерегуларно и нешто што је по хитном поступку и нешто што је изузетно постане редовно, ми се никада нећемо навићи на то и сваки пут ћемо рећи да то тако не треба да се ради.

Сада да искористим ово своје време да кажем нешто и о овим законима појединачно. Наравно, не преостаје ми ништа друго него да се само дотакнем неких тачака из ових закона, па ево, рецимо, да поменем...

Наравно да сваки од ових закона, то сам већ рекла, заслужује и те како озбиљну расправу, али ево, ја ћу споменути, рецимо, неке ставке које су овде спорне.

Хтела бих да поменем Предлог закона о граничној контроли. Овај закон не подразумева поштовање реципроцитета у односу на суседне државе. Мислим да је сваки грађанин Србије који је прелазио границу било које државе имао прилику да се увери у то да ми нисмо третирани равноправно и да никада није гранична контрола једнака за наше грађане и за грађане, рецимо, суседних држава. У то можете да се уверите врло лако. Нити је контрола иста за лица, за возила, рецимо за камионе итд.

И колико год се наши политичари сликали и срдечно руковали са неким другим државницима, ми ћемо знати да смо равноправни са грађанима тих држава онда када будемо прелазили њихове границе на исти начин као што они прелазе нашу границу.

Због чега се, рецимо, дешава да, нпр. када улазите у Мађарску и чекате у реду за излазак из земље, као што се врло често чека, можете се једноставно уверити да ће мађарски цариник отворити сваки аутомобил који прелази границу. Због чега то наши цариници не раде? Овде је само реч о равноправности, о реципроцитету. Такође, знамо да није дозвољена контрола и омогућена контрола њихових возила и камиона, рецимо, онако како се контролишу наши. Због чега је проблем да то једноставно буде равноправан систем? Да не кажем да, рецимо, грађани неких држава могу улазити у нашу земљу са личном картом, а докле бисмо ми стигли са нашим личним картама, веома ме занима.

Дакле, када то буде равноправно, онда ћемо моћи да говоримо о томе да смо равноправни са другим грађанима.

Спорне су и неке формулације, али нећу се задржавати претерано на томе јер има овде још доста закона о којима треба да се говори. Наиме, и у овом овде сету закона имамо неколико закона који су спорни у смислу обраде и доступности разних података. Ту је Предлог закона о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова, ту је Предлог закона о националном ДНК регистру, јединственом матичном броју грађана.

Знамо да су и Повереник за информације и Повереница за заштиту равноправности и Заштитник грађана имали бројне примедбе на ове законе, међутим, већина ових примедби није уважена. Због чега оне нису уважене? Мислим да би било веома важно да причамо о томе данас и да сваки од ових проблема расправимо веома детаљно. Нажалост, сматрам да се то неће догодити, али опет, наша је овде дужност да изнесемо шта све овде може бити спорно, а то је заиста много.

Рецимо, у Предлогу закона о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова у члану 9. став 3. предвиђена је могућност да се подаци из евиденција достављају и физичким лицима на основу образложеног писменог захтева који садржи, рецимо, податке о подносиоцу захтева, прецизно наведену сврху коришћења података, правни основ и врсту итд.

Спорна је могућност да физичко лице тражи овакве податке. У најмању руку требало би да буде јасно дефинисано под каквим условима може физичко лице да тражи овакве податке и које су то сврхе коришћења да физичко лице може да добије овакве податке. Рецимо, када је реч о Предлогу закона о националном ДНК регистру, рекла сам већ да су повереници и Заштитник грађана имали примедбе на ове законе, па ево, рецимо, знамо сви да анализа ДНК може открити огроман број података о личности, укључујући и оне најосетљивије.

Због чега ово говорим? Морао би да буде јасно класификован начин коришћења било ког од ових података. То није довољно разјашњено у овим законима. Та питања ће остати веома спорна и злоупотреба сваког од оваквих података би могла да изазове изузетно озбиљне последице.

Мислим да је недовољно озбиљно приступљено овим законима и мислим да би морало то да буде много јасније дефинисано. Рецимо, нису прецизно дефинисани услови под којима се врши упис, коришћење и брисање података садржаних у регистру нити се прави разлика између обраде података о лицима која су осумњичена за извршење неког кривичног дела и жртвама тих кривичних дела с друге стране.

Исто тако, ни рокови чувања података у Националном ДНК регистру нису прецизно утврђени, али ни ту се не прави никаква разлика између лица која су осумњичена, окривљена, правоснажно осуђена или ослобођена. Дакле, ово је једна велика зона спорних решења и ја се надам да ће ипак неки од поднетих амандмана бити уважени и да ће бити прилике да се ово поправи.

Исто тако, познато је да јединствени матични број грађана садржи изузетно осетљиве податке о сваком грађанину. Било је предлога да се и овај јединствени матични број грађана формулише другачије, тако да он не може да открива све ове податке. То би можда и било добро решење. Међутим, овако како је формулисано, морало би се много озбиљније размислити о томе коме ће и како и под којим условима бити доступан јединствени матични број грађана. Такође, на шта су многи указивали, то је спорна одредба о пасивизирању овог броја. Није довољно јасно шта ће се дешавати са пасивизираним бројем, није довољно јасно да ли ће се поништавати тај број.

Има овде много спорних чланова са неким нејасним појмовима. Све би ово требало детаљно разрешити и ја се надам да има још могућности, пре него што се овакав закон усвоји, да се разреши ова спорна питања.

Када је реч о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о полицији, па већ сам рекла да је нови закон усвојен 2016. године. С обзиром на то да је министар присутан, ја ћу подсетити и цитираћу шта је министар том приликом рекао.

Дакле, министар је пре само две године тврдио да ће „захваљујући усвајању овог закона бити појачана борба против свих видова криминала и корупције“, као и да „никога ко буде извршио било које кривично дело неће заштитити ни партијска књижица ни пријатељске везе“, и да је „огроман број људи у полицији частан и поштен и жели да ради свој посао“.

Ми верујемо да је огроман број људи частан и поштен и да жели да ради свој посао онако како треба. Међутим, како је могуће, ако смо толико

очекивали од овог закона, да је већ после две године неопходно да се он промени?

Оно што је спорно у овим променама, то је што ће оне омогућити да министар суспендује поступак запошљавања путем конкурса и да сам одреди ко ће бити примљен у радни однос.

Знамо да постоје спорне одредбе о суспендовању и о заснивању радног односа који више не обухватају критеријуме здравствене, психолошке и физичке способности и критеријуме вештине и знања, већ се тражи да кандидат испуњава услове предвиђене правилником о систематизацији, који још увек не знамо како ће изгледати.

Такође, измене Закона о полицији би могле да омогуће безбедносне провере ширег круга грађана, што је веома спорно и може да изазове исто озбиљне последице. Запосленима ће бити умањена или укинута нека права. Све у свему, када погледамо све ове измене, оне показују да ће оне допринети централизацији моћи у рукама министра и представљају концентрацију моћи и партијско уподобљавање полиције тако да може да буде употребљена у ове сврхе. Због свега овога тражим да се још једном најозбиљније размотре овакве одредбе.

Такође, у члану 43, сада говорим о конкретним изменама Закона о полицији, каже се да се после члана 173. додаје члан 173а у којем више појединости није прецизно дефинисано. Није јасно под којим то посебним условима може да престане радни однос.

Не можемо прихватити овакве формулације које су потпуно неодређене. Дакле, не може се произвољно одређивати нити било ко може да буде тај, па макар и сам министар, ко ће произвољно нешто одредити.

Међутим, о Закону о полицији и о овим другим законима ће вам нешто више рећи мој колега из посланичке групе, Зоран Живковић. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар др Небојша Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Нажалост, овде је изнето доста паушалних тврдњи, које углавном нису истините, али сада ћу вам објаснити у чему се састоји суштина ствари које су изнете, а које уопште не одговарају ни ономе што је написано у самом закону, а очигледно људи не читају баш прецизно ни оно што је писало у претходном закону и шта се мења у овом закону, тако да је ово више онако... Али сад ћу вам објаснити сваку ствар детаљно.

Пре свега, када говоримо о реципроцитету, реципроцитет се може тражити само у визном режиму, и то ради Република Србија тамо где постоји наш интерес, а што се тиче граничне контроле не, јер је то ствар унутрашњег законодавства. Дакле, ми прописујемо како ће се вршити гранична контрола.

Сад, код граничне контроле, уопште ми није јасно какве везе са полицијом има контрола камиона када је то ствар царине. Какве везе са полицијом то има? Пошто сте причали о контроли камиона, какве везе контрола камиона има са било којим од ових закона који су данас на дневном реду или уопште са Министарством унутрашњих послова? Уопште ми то није јасно. Дакле, углавном је нема. То просто не одговара било чему што је овде написано.

Такође, што се тиче реципроцитета, рецимо, личних карата. Наравно да наши грађани могу да уђу у Црну Гору, БиХ, Македонију са личном картом, као што то могу и држављани тих земаља. И само држављани тих земаља могу ући код нас и наши грађани само у те земље могу ући са личном картом. Потпуни реципроцитет. Не знам где сте ви нашли да неко улази код нас а да ми не можемо код њих. Грчка? Може да уђе са пасошем; држављанин Грчке може да дође на наш аеродром... Могу држављани ЕУ са посебним документом који издаје ЕУ, то је у реду. Али зато ми имамо визну либерализацију, зато Србији није потребно да има визу за улазак у ЕУ. То је интерес наше земље. Дакле, ми гледамо шта је интерес наше земље.

Што се тиче примедби које су овде упутили на ове законе различити носиоци јавних овлашћења, ми смо неке од тих примедби уврстили у текст ових закона. Заштитник грађана нам је упутио одређене примедбе и ми смо их прихватили, мислим готово све. Прихватили смо неке од примедби Повереника за заштиту информација од јавног значаја, неке нисмо. Али није њихова примедба Свето писмо па то што они кажу као примедбу да ми сад по сваку цену морамо да прихватимо. Онда не би било смисла да било ко сем тих органа предлаже законе. Онда би они требало да предлажу све законе, а не ми или народни посланици као носиоци такве могућности.

Што се тиче ДНК профила, Закон о кривичном поступку каже следеће: Узимање узорка за форензичко-генетичку анализу – ако је потребно ради откривања учиниоца кривичног дела или утврђивања других чињеница у поступку, јавни тужилац или суд може наредити узимање узорка за форензичко-генетичку анализу: са места кривичног дела и другог места на коме се налазе трагови кривичног дела, од окривљеног и оштећеног, а под условима предвиђеним у члану 141. став 2, а од других лица ако постоји једна или више карактеристика која их доводи у везу са кривичним делом.

И ту морам да вам кажем још једном. Иако сам рекао у претходном делу, неће ми бити тешко да поновим колико год треба пута. Не узима се потпуни ДНК профил, када ви кажете да могу да се открију најосетљивији подаци путем ДНК профила. Узима се парцијални ДНК профил довољан да

вас идентификује и ништа више. Неће узети то да ли можда имате неку генетску аномалију у свом ДНК коду, то се не узима. Узима се само оно парче које је потребно да буде прецизно дефинисано да ли сте ви та личност или не. Нама само треба позитивна идентификација и ништа више.

И опет кажем, по налогу суда, на начин како је предвидео Законик о кривичном поступку, у лабораторијама, пре свега у лабораторији која је референтна. По закону је и потребно да постоји само једна референтна лабораторија, која има све сертификате за то. Она постоји, то је МУП-ова лабораторија, и то је сасвим довољно. Ниједна друга лабораторија не мора, већ само она која садржи базу, централни регистар, она мора да има одређене стандарде. Седам приватних лабораторија које иначе послују, или да кажем делују, на нашој територији не морају имати тај стандард. Оне свој узорак упоређују у нашој референтној лабораторији и ту се утврђује да ли је узорак био потпуно исправан.

Дакле, апсолутно је све дефинисано. Остао је само елемент да се дефинише, о томе можемо да разговарамо, и о томе, да кажем, не постоји јасна мера зато што је суд тај који налаже узимање ДНК профила те МУП не може сам по себи да наложи брисање. Дакле, грађанин може да се обрати нама, а ми суду, и ако суд наложи брисање, ми бришемо и тиме се покрије. Али постоји механизам, дакле није неуређено. Да ли је комплексан? Можда би требало размишљати о другим моделима, али овај модел у овом тренутку у потпуности задовољава начело заштите оних људи који траже брисање свог ДНК профила из евентуалне централне базе.

Што се тиче промене система јединственог матичног броја, ми смо анализирали колико би то изискивало новца, и то би био огроман новац који би био потребан за промену целог система другачијег обележавања или на такав начин прикупљања података о грађанима где би њихово евидентирање путем овог броја било дефинисано. Замислите колико би средстава било потребно да се то реши само у пензионом систему. Дакле, огроман новац би био потребан да у потпуности пређемо на неки други систем. При чему нисмо једини који имамо овакав систем, има много земаља које држе овакав систем, и засад овај систем даје солидне резултате. Дакле, немамо превелике проблеме са тим.

Што се тиче резултата, наравно, рекао сам тада, 2016. године, да ћемо после усвајања закона имати прилике да видимо озбиљно боље резултате. У претходној, 2017. години имамо 4,1 тону заплених наркотика. Између осталог, 84 кривична дела убиства. Апсолутно најмањи број убистава уназад 20 година и апсолутно највећи број заплених наркотика у последњих 20 година.

Зашто се мења? Па учили смо да неке ствари могу да буду ефикасније. Наравно, мене није срамота, рекао сам за сваки закон који сам предлагао, закон није ту да се напише па да треба хиљаду година да стоји. То смо пробали. Већ смо имали прилике да видимо те законе који су усвајани седамдесетих-осамдесетих па нису мењани, па је настао колапс због њих. Наравно да треба да мењамо када год уочимо.

На крају крајева, свет се брже мења данас него што се мењао пре 30 година. Године 2008. сте имали 77 миграната који су прошли кроз Србију, 2015. сте имали 15.000 дневно. Наравно да је то изискивало одређене промене. Не може човек да каже – ово смо написали, не треба више никада да мењамо. Сматрам да промена није лоша.

На крају крајева, о промени закона не одлучује министар него Народна скупштина. Ми смо ове законе доставили, неке чак у августу претходне године. Посао смо урадили на начин да је била јавна расправа у свим већим градовима. Консултовали смо се са свим релевантним институцијама. Апсолутно смо поштовали све процедуре, упутили ЕУ, добили сагласност за свако од ових законских решења. Народна скупштина одлучује хоће ли то усвојити или неће. Ако Народна скупштина усвоји, овај предлог ће постати закон и тада сви морају да га поштују, ако га не усвоји, неће га усвојити и то је то. Дакле, министар не може то да одреди.

Што се тиче овлашћења, апсолутно сам први који је у модерној историји себи знатно ограничио овлашћење законом, односно сваком следећем министру по овом закону. По претходном закону о полицији, оном до 2016. године, министар је могао да наложи покретање преткривичног поступка. Министар је могао да буде учесник истраге. Могао је то да ради. Могао је да преузме делимичну улогу тужиоца. Новим законом апсолутно не може. Апсолутно никакве везе са истражним поступком нема. Апсолутно никакве. Јасно је дефинисана разлика између улоге директора и министра.

Што се тиче запошљавања, јасно је дефинисано како се ступа у полицију. Једино што смо издвојили су лица у дефицитарним занимањима, јер не могу да вам кажем да могу да примим неког ко је информатичар, ко ће у банци имати плату две или три хиљаде евра а ја да га примим да ради за 60 или 70 хиљада динара и да ће са радошћу доћи да ради. Просто, морамо да налазимо механизме да у дефицитарним занимањима то урадимо. Постоје различити модели којима смо то предвидели.

Оно што хоћу да вам кажем јесте да погледате овај закон и погледајте како је изгледао закон до 2016. године. Погледајте разлику. Драматична је разлика. Драматично је и са свим осталим законима.

На крају крајева, Министарство унутрашњих послова је једно је од државних органа, једно од органа управе које је на најефикаснији начин уредило многе области у електронској размени података. Погледајте само шта радимо везано за пружање електронских услуга грађанима. Мали број институција земље може да се похвали таквим нивоом ефикасности и ширине обухвата информација које размењујемо по највећем систему заштите.

Апсолутно се слажем да смо 2016. године донели добар закон, који је показао одређене слабости у одређеним областима и ми смо у малом проценту то променили. У Закону о јавном реду и миру, на пример, мењамо један члан. А месецима стоји тај закон у Скупштини. Могао је свако да га погледа, да га прочита, да напише хиљаде и хиљаде амандмана. Могао је да уради шта хоће. То су неки народни посланици искористили, наравно, и то је право сваког народног посланика.

Ми ћемо од амандмана који су предати прихватити један број. Већ смо разматрали неке амандмане који поправљају текст закона и као што сам то радио и сваки претходни пут... На крају крајева, ја сам био посланик ове скупштине, ја прихватам добра законска решења. Зашто не бих? Мени је у интересу да закон буде што бољи, што чистији, да га прихвати што већи број народних посланика. То је у интересу министра.

Овај закон и ове измене које доносимо унапређују досадашњи модел и мени би било жао да кажем да из формалних разлога, ето, ја терам каприц – ја сам донео закон 2016. године; док сам ја министар, неће се мењати – зато да бих рекао да они закони које сам ја донео неће се мењати. Зашто? Може боље, направимо боље.

Закон о безбедности саобраћаја, ако ће измене и допуне тог закона, да доносимо нови закон следеће године или оне тамо унапредити безбедност саобраћаја, доносићемо. Предлагаћу вам га сваког месеца ако ће свака измена доприносити бољем животу грађана и ако ћемо неки живот да спасемо.

Ми имамо озбиљан, добар резултат. Имамо пад броја погинулих из године у годину. И даље огроман број. Деведесете је гинуло 2.000 људи у Србији, а данас је тај број негде између 560 и 580 годишње. И даље огроман број, али на томе морамо да радимо и ми то радимо. Зато смо увели предмет у школе. Учимо децу у првом, четвртном и шестом разреду о основама безбедности. Разговарамо са родитељима. Обучили смо две хиљаде полицајаца да оду да разговарају у школама са децом, да их научимо, али да научимо и родитеље које мере треба да предузимају.

Дакле, апсолутно се Министарство труди да подигнемо ниво безбедности и то даје резултате. Да ли то неко жели да прихвати или не,

врло је јасно. На крају крајева, грађани то виде, а зна се како грађани то врло лако и оцењују. И они то увек покажу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику, колегинице.

Реч има народни посланик Војислав Вујић.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ВУЈИЋ: Уважени председавајући, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, није коректно да данас у току расправе неке колеге кажу: „Морамо да критикујемо, јер смо опозиција“. Лично сматрам да и опозиција и људи који су у позицији, када се доносе озбиљни закони а имају смисла, могу једни другима да помогну. Наравно, ако постоји нека ситуација у којој треба да се критикује, то је право сваког посланика, а поготово опозиционог, али ако имамо законе који су као ови који су данас на дневном реду, овако добри закони, и евентуално неко може да их поправи, ред је да поднесе амандман.

Ми из Јединствене Србије смо данас, иако сматрамо да су ово добри закони, поднели одређене амандмане којима желимо да ови закони буду још бољи. Без обзира на то што је већина ових закона просто усклађивање са прописима Европске уније, чињеница је да су сви они корисни за грађане Србије и да свакако после усвајања свих ових закона грађани Србије постају и сигурнији и безбеднији.

Данас је битно да поновимо бар накратко сваки од закона да би грађани који прате рад ове скупштине крај малих екрана били упознати шта је то о чему данас овде разговарамо и да бар накратко могу да створе слику какви су закони у питању и каква су законска решења.

Први на реду је Предлог закона о странцима. Основни циљ доношења закона о странцима је унапређење националног система у области легалних и ирегуларних миграција, прецизније дефинисање права и обавеза страних држављана који улазе, бораве и крећу се преко територије Републике Србије. Такође, циљ који се постиже доношењем закона је усаглашавање националног законодавства у области легалних и ирегуларних миграција са директивама ЕУ које уређују ове области.

Други је Предлог закона о азилу и привременој заштити. Најбитније је да грађани знају да је један од главних проблема на територији Републике Србије злоупотреба права на азил. Изражавањем намере за тражење азила мигранти избегавају прекршајну одговорност због илегалног преласка државне границе или незаконитог боравка легализујући своје кретање преко територије Републике Србије у наредна 72 сата. Овим законом се, наравно, овај проблем решава.

Трећи је закон о граничној контроли. Постојећи правни оквир заштите државне границе због протока времена потребно је иновирати и

додатно ускладити са правним токовима ЕУ и овим законом о граничној контроли уређује се област граничне контроле сагласно обавезујућим прописима ЕУ.

Четврти је закон о евиденцији и обради података у области унутрашњих послова. Основни циљ закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је да сваком појединцу обезбеди заштиту података о личности ради несметаног остваривања права на приватност и осталих права и слобода. Овим законом треба успоставити јасан правни оквир за обраду података о личности у области унутрашњих послова, прикупљања у сврху обраде података о личности, права лица чији се подаци обрађују, размену података о личности, видео-надзор и евиденције које се воде у овом министарству.

Пети по реду је Предлог закона о националном ДНК регистру. Доношењем овог закона на једном месту би се сабирали подаци о свим материјалним траговима који садрже ДНК који су анализирани у разним судским поступцима и служили би за формирање јединствене националне базе података. То значи да би се подаци ове врсте практично сакупљали у регистру. Битно је да се нагласи да су у изради овог закона сагледана и решења заступљена о упоредном законодавству ЕУ, а водило се рачуна о усклађености одредби овог закона са одредбама Кривичног закона, Закона о кривичном поступку и закона који регулише заштиту података о личности.

Шести по реду је Предлог закона о јединственом матичном броју грађана. Постојећи закон о јединственом матичном броју грађана донет је 1978. године и сасвим је логично да, после свих дешавања у бившој СФРЈ, нешто треба да се мења.

Дешавало се да су лица из бивших република приликом пријаве пребивалишта достављала извод из матичне књиге рођених у којима није био евидентиран матични број па им је одређиван матични број према пребивалишту у Републици Србији, док су иста касније од иностраних органа достављала изводе из матичне књиге рођених са уписаним матичним бројем одређеним у републикама бивше СФРЈ, што је доводило до дуплих уноса лица с различитим матичним бројевима електронске евиденције.

Како се, у складу са постојећим законом о јединственом матичном броју грађана не може поништити погрешан и грешком одређен матични број у бившим републикама СФРЈ, неопходно је донети нови закон о јединственом матичном броју грађана, који ће створити правни основ да се ови матични бројеви пасивизирају, пониште од стране надлежних организација јединица министарства надлежног за унутрашње послове.

Седми по реду је Предлог закона о допунама Закона о држављанству. У најкраћем, предложеним допунама Закона омогућиће се централизовано вођење у електронском облику основних података о грађанима, што ће бити од вишеструке користи грађанима приликом остваривања својих права пред органима државне управе и другим управним поступцима.

Осми по реду је, по мојој процени један од најбитнијих предлога закона које данас доносимо, Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Поставка фотографија које имамо у централном холу ове наше скупштине, јасно, сваком ко је имао времена и прилике да их погледа, указује колико је ово један, у ствари, озбиљан закон.

Посланичка група Јединствене Србије је на овај закон поднела неколико амандмана и они се пре свега односе на ауто-школе, највише на инструкторе, где смо поред њихових сталних усавршавања тражили да сви инструктори не морају стално да полагају тестове и да тако доказују да знају да раде посао којим се баве. Значи, они су обавезни да иду на стална усавршавања и, самим тим, док се људи усавршавају а константно нешто раде, логично је да то раде исправно.

Податак који каже да је преко 8.000 одузетих возачких дозвола откада је ступио на снагу овај закон говори да су то можда и најбитнији ефекти и најбољи резултати овог закона. За овако кратко време одузети 8.000 возачких дозвола подразумева да су људи саобраћајне полиције констатовали 8.000 тешких прекршаја који су условили одузимање возачких дозвола.

Када имам прилику да са својим пријатељима у Европи будем њихов гост и они ме својим аутомобилом возе по земљама ЕУ, значи наши људи који тамо живе, поштују свако ограничење и сваки пропис. Исти ти људи дођу овде код нас, возе ме овде својим аутомобилом, пише 50, возе 80, на ауто-путу 120, возе 190. Ја их питам – о чему се ради, тамо поштујете прописе, када дођете овде видите јасан знак а не поштујете пропис? Они кажу – знате шта, овде, када смо у Србији, толико су јефтине казне да се нама не исплати да поштујемо законске прописе.

Зато подржавамо овај закон јер овим изменама, пре свега, те казне више нису мале. Поред оних 8.000 одузетих возачких дозвола, овај тренд би требало после свега да се доведе у неку нормалу, али ако се настави свакако ће допринос безбедности дати и казне и ја желим да прочитам те казне, где каже да ће се скоро све казне дуплирати – коришћење мобилног телефона са 5.000 иде на 10.000, везивање безбедносних појасева, тј. невезивање, са 5.000 на 10.000, забрана претицања од 6.000 до 20.000 повећана је сад од минималних 10.000 до 20.000.

Ако могу да замолим само време да бих знао у ком оквиру могу да причам, пошто га не видим на екрану.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само наставите, рећи ћемо вам време.

ВОЈИСЛАВ ВУЈИЋ: Знам да ћете да ми кажете кад је крај, али ја пре краја морам да знам како ћу да завршим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Рећи ћемо вам, само тренутак. Имамо техничких проблема па ви наставите. Још 12 минута.

ВОЈИСЛАВ ВУЈИЋ: Хвала.

Што се тиче прекорачења брзине, такође и ту су буквално дуплиране све казне, да не улазим у све остале детаље јер су их колеге данас поменуле. Сматрам да је ово један добар закон и да позиција и опозиција требају да гласају за законе који иду у корист и прилог свим грађанима.

Девети по реду је закон о изменама и допунама Закона о полицији. Што се тиче овог закона, ја бих само да прочитам неке статистичке податке које сам успео да пронађем, а они звуче овако: Припадници МУП-а Србије у протеклој години направили су рекордне резултате у више области. Током 2017. године полиција је запленила 4,1 тону наркотика, што је најбољи резултат у последњих 10 година. Због продаје и држања дроге процесуирано је 1.668 особа. Када је у питању криминалитет, у 2017. години извршено је 91.283 кривичних дела, што је најмањи број у последњих 10 година. Према наводима МУП-а, гледајући овај период, почињено је и најмање кривичних дела убистава, док је број саобраћајних незгода смањен за 17%. Припадници МУП-а су у 2017. години угасили и спречили ширење 31.328 пожара. Издали су више од 2,4 милиона пасоша, личних карата, возачких и саобраћајних дозвола, а на граничним прелазима извршена је контрола скоро 69 милиона путника.

Знате шта, када од министарства стигне закон који треба да измени и допуни Закон о полицији а видимо какве резултате МУП има, сматрам да сви треба да га подржимо, јер су они констатовали шта је то што их успорава да могу још бољи и ефикаснији да буду у односу на ове одличне резултате.

Десети закон који је пред нама је Предлог закона о изменама Закона о јавном реду и миру. Усвајањем закона о изменама Закона о јавном реду и миру и чињеницом да постоји већа извесност кажњавања противправног понашања, које узнемирава грађане и нарушава јавни ред и мир, подиже се ниво безбедности грађана на местима на којима су изложени употреби пиротехничких средстава.

Ја сам издвојио само два наслова у новинама, „Новости“ сазнају – Напокон ред. Сто хиљада динара казна за оног ко баци петарду или запали бакљу, за шенлучење и до два месеца затвора. Други наслов – За пуцање на

свадбама два месеца затвора. Како сте данас рекли, постоје многи начини на које неко жели своју радост да подели са неким другим. То може да уради и да нађе много пристојнији начин, а ја свакако подржавам све ове казне које су повећане.

Наравно, грађани треба да знају да је казна за просјак до 30.000 динара, казна за пиротехнику до 50.000 динара, за вику и прегласну музику до 30.000 динара, за тучу је казна до 150.000 динара и, сад је ово можда најсмешније, ово нећу да читам, врачање и прорицање судбине, али и ту је исто казна 50.000 динара.

Што се тиче сета ових закона, ја сам био брз, покушао сам да их све споменем. У наставку имамо још осам предлога закона о потврђивању различитих споразума. Само кратко ћу да кажем да су у тих осам споразума споразум са Руском Федерацијом, споразум са Словенијом, споразум са Босном и Херцеговином, споразум са Владом Краљевине Шпаније, споразум са Републиком Грчком и Владом Краљевине Шведске.

Наравно, сваки споразум је различит на свој начин, али оно што је битно, то је да је ово један добар показатељ да, са свим овим споразумима, Србија сарађује како са земљама у окружењу тако и са земљама ЕУ и, наравно, Русије.

Господине министре, што се тиче Посланичке групе Јединствене Србије, ја сам то рекао и на почетку, подржаћемо све ове споразуме и све предлоге закона који су данас на дневном реду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марија Јањушевић.

Изволите.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ја бих говорила, пре свега, о Закону о азилу, који, као и сви остали закони, у свом образложењу има да је по директиви ЕУ и због усклађивања са Европском унијом. Мислим да би била добра пракса да једном почнемо да то пишемо а да буде у складу са потребама и интересом грађана Србије. Да за почетак, макар и фиктивно, уважимо своје грађане а не ЕУ, чији члан Србија још увек није, а када ће постати и да ли ће постати, то не знамо, али свакако знамо да је у обавези да потпише правнообавезујући документ и одустане од Косова и Метохије, односно 15% своје територије.

Дакле, ни један једини разлог немамо да нам се сваки закон овде усваја по директиви ЕУ и због усклађивања са Европском унијом. Као члан Одбора за људска права имала сам прилике да обиђем прихватне центре; ево, конкретно, у Суботици. То су заиста дирљиве слике, кад видите петоро деце којима се не знају родитељи а не постоји могућност да та деца наставе живот заједно већ је неопходно сместити их у различите породице и многи

други проблеми. Али Србија, због ситуације у којој се налази и сиромаштва наших грађана, мора пре свега да брине о себи, па тек након тога о проблемима које нисмо изазвали и за које нисмо криви.

Имала сам, тако, прилике да се упознам с тим да, осим ове четири хиљаде миграната које тренутно имамо на нашој територији, можемо да очекујемо далеко већи број, да се невладин сектор увелико спрема да ради са мигрантима, да су и УНДП и УНИЦЕФ врло отворени према нама са својим очекивањима. Конкретно, представник УНИЦЕФ-а нам је отворено на једној од седница рекао да морамо да нађемо посао за те младе људе који су се овде обрели, јер, како каже – ако не запослите те 16-годишње младиће, имаћете „темпиране бомбе које вам ходају по улицама“. Ја не знам где ћемо ми да запослимо нашу омладину, а камоли оне које очекујемо да ће се наћи у Србији, нити њиховом вољом нити нашом.

Господин Ивановић, бивши државни секретар Министарства за рад и социјална питања, више пута нам је објашњавао како су министри надлежни за миграције и азиланте молили мигранте који су стационирани поред Аутобуске станице у Београду да пређу у Обреновац, где ће им бити боље и где ће бити боље збринуте. И тада сам реаговала, а и сада понављам – у озбиљној држави министри не моле мигранте, већ их обавештавају о њиховим обавезама. Лични интегритет можете имати или га немате, али кад заступате државу, то морате да радите на достојанствен начин и на корист сопствених грађана.

Чула сам тада и то да се тежи да сви мигранти буду измештени из тих центара и да добију некакав стални смештај, а такође и посланике из владајуће већине који су спомињали толика празна српска села која, ето, ми добротвори треба да понудимо мигрантима и да их у њих сместимо.

Истовремено се реализују и усвајања локалних акционих планова у свим нашим локалним заједницама, који посебно третирају збрињавање миграната. Ту се, очигледно, рачуна и на неке донације из Европске уније, али је свуда назначено да 10-15% тих средстава треба да обезбеди локална заједница. Више пута ми је на моја питања да ли нас нешто коштају мигранти, гарантовано да то није тачно.

Сада ћу прочитати неколико детаља из прилога који сам добила од Комесаријата за избеглице, где јасно стоји да се у прихватним центрима за азил, поред смештаја, тражиоцима азила обезбеђују храна, одећа, обућа, рекреативне и образовне активности, психо-социјална помоћ и бесплатна правна помоћ.

У свим центрима где се збрињавају мигранти обезбеђена су три obroка дневно у складу са нутриционистичким потребама и верским стандардима миграната. Свим лицима је обезбеђена довољна количина

одеће, обуће, хране, прилагођено временским условима, као и довољна количина средстава за хигијену. Обезбеђен је приступ здравственој заштити. У свим центрима постоје простори за пружање здравствене заштите и имају посебне просторије адаптиране за децу. У школској 2017/2018. години уписано је 534 деце у 33 школе на територији Републике Србије. Дакле, све су ово званични подаци.

Када смо били у Суботици, могли смо да чујемо од новинара који су информисали да је у околини Таванкута веома озбиљна ситуација по безбедност околног становништва, да се у околним шумама скупљају мигранти који упадају у куће људима, а били смо информисани и о другим инцидентима који су се дешавали у Шиду, Обреновцу, Сомбору и на другим местима. Нажалост, тада су медији реаговали, али искључиво у таквим случајевима и на ружан начин описивали како српско становништво реагује на такве инциденте које изазову мигранти. Дакле, са становништвом нико не разговара, о њима нико не брине, а онда се чудимо зашто су људи уплашени. Такође могу да потврдим да се многе информације прикривају и не приказују онаквим какве јесу.

После размештања Прихватног центра у Шиду ја сам упутила једно питање Комесаријату за избеглице и истовремено Министарству за рад, запошљавање и социјална питања, где сам питала колико је у том смештају било миграната, особа. Комесаријат за избеглице ми је одговорио да ни у једном тренутку није било више од 550 лица, док сам од Министарства за рад добила двоструко већу цифру, на једно исто питање, за једну исту ситуацију. Дакле, како ја да верујем да се то све ради по пропису и да грађани Србије нису угрожени?

Конкретно, из Предлога закона о азилу, финансијска средства потребна за спровођење овог закона, неколико детаља само о томе. Твининг пројекат – Подршка националном систему азила у Републици Србији, који су предвиђени Акционим планом који је усвојила Влада, рад Комисије за азил биће финансиран средствима из буџета Републике Србије.

У наставку су наведене заиста велике цифре, средства за реализацију Предлога закона који се односи на надлежност Комесаријата за избеглице и миграције, па су сад ту наведене цифре од 310 милиона динара, 50 милиона динара, за Министарство здравља два милиона динара, подршка високом образовању, Универзитет у Београду, готово две милијарде, подршка раду Државног универзитета у Новом Пазару у износу од 118.639.000 итд.

Хоћу, такође, да изразим велику забринутост с обзиром на нашу стопу наталитета, на број становника у Србији, на миграције, на одлазак наших младих људи из ове државе, да ће се битно мењати демографска слика у Србији. Ако изнесем податак да ми је министар унутрашњих

послова на питање колико је лица изразило намеру да тражи азил у Србији одговорио да је у периоду од 1. јула 2011. до 31. децембра 2016. године 618.000 страних држављана изразило намеру да ће затражити азил, то је готово 10% од нашег становништва.

Са друге стране, мигранти које ми примамо данас више нису ратне избеглице, то су економске избеглице. Имала сам прилику да се упознам и са активностима Светске трговинске организације која прати миграције на северу Африке. Дакле, они долазе због глади и лошег стања у њиховим државама, а све то, опет, могу да документујем истим документом који смо добили од Комесаријата за избеглице. Код нас је из Авганистана 56,65% избеглица, Ирак 16%, Пакистан 12%, Иран 4,77% и Сирија 2,4%.

На крају, мигрантска криза није готова. Томе у прилог говори и податак да на дан 31. октобар 2017. године у центрима за азил и прихватним центрима имамо 3.882 мигранта. Европска унија планира помоћ у виду документа МАДАД 2 пројекта и за 2018. годину. Дакле, МАДАД 1 пројекат је завршен и у оквиру њега је овде послато, колико сам разумела, седам милиона евра.

Међутим, шта је обавеза Србије у оквиру пројекта МАДАД 2, који је започет у јануару 2018. године, ја нисам успела да сазнам, јер Министарство за рад и социјална питања избегава да ми изнесе тај текст. Дакле, питала сам Одбор за људска права упутили су ме на Министарство; питала сам Комесаријат за избеглице, упутили су ме на Министарство, а Министарство ми до дана данашњег није доставило текст Пројекта МАДАД 2 и ја због тога изражавам велику забринутост како ће се одразити усвајање закона о азилу и закона о странцима у складу са оним акционим планом који је Влада Србије већ усвојила.

Догодиће се, нажалост, поново, да ми овде само фиктивно, на звоно, потврђујемо оно што је неко други на неком другом месту договорио и да се поново понижава Народна скупштина и да се наша контролна улога поништава.

Што се тиче закона о ДНК, о којем је данас доста разговарано, подсетићу на др Оливера Стојковића, професора генетике на Медицинском факултету, који је истакао да предлог закона не предвиђа ниједну меру која би спречила његову злоупотребу, при чему у закону нема ни мере да се онај ко уђе у полицијски регистар из њега избрише ако се докаже да је невин.

Такође се придружујем и оном што је Повереник за заштиту података, Родољуб Шабић, истакао и ми смо му сви, савесни народни посланици, у томе обећали подршку. Мало је, у крајњу руку, дискутабилно да се министар позива на судство, да ће судство да заштити грађане у складу са овим законом, јер сви врло добро знамо да и судство у овој

држави није независно. Поновићу, усвајањем ових закона битно се угрожава безбедност грађана Србије у сваком могућем смислу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има министар.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Само укратко, морам да поменем да је број миграната који се налази на територији наше земље већ неких годину и по дана негде око три и по хиљаде, три хиљаде и двеста, триста, четиристо, петсто, шестсто. То су бројеви у којима се крећу и они се незнатно мењају из недеље у недељу. То је тај оквир у којем се крећу. Заиста је кроз нашу земљу прошло готово милион и по људи. Око 600.000, тачно сте рекли, изразило је намеру да затражи азил. И они су затражили азил, али у Немачкој. Они су отишли у Немачку сви.

Лично сам разговарао... Не могу да се врате, зато што су пре нас ушли у друге државе ЕУ, у којима су исто изразили намеру да затраже азил. Дакле, морају да се врате, према Даблинском споразуму, у прву земљу ЕУ у коју су крочили, у овом случају Грчку. Али они не желе да се врате и, у овом тренутку, осим оних које ће по основу неспојивости породице или неким другим условима Немачка покушати да врати у земље порекла, углавном ће остати тамо. Немачкој ти људи требају, треба им радна снага. Милион на 82-83 милиона становника је број који они могу да издрже.

Слажем се са вама, ми нисмо велика земља, и када смо разговарали са људима из разних међународних организација, које заиста значајно помажу Србији у мигрантској кризи... Нама је ЕУ пружила значајну помоћ, УН су нам пружиле значајну помоћ и различите друге организације које су својим новцем помогле да мигранти буду у Србији, да се реконструишу и обнове неки од центара за њихов смештај, дакле и они центри за прихват странаца и они центри за смештај миграната.

У Прешеву је, рецимо, један од најуспешнијих модела, тај центар је стварно импресивно урађен. Дакле, урађен је потпуно новцем ЕУ и заиста изгледа фантастично у смислу да можемо да пружимо смештај тим људима. Наравно, не верујем да би било ко од наших држављана волео да живи у колективном смештају. Не можемо да кажемо да је то идеалан смештај, али нико им ништа друго не може пружити у овом тренутку, јер ти људи, пре свега, не желе да остану у Србији.

Ја сам са њима разговарао, ви то знате. Кад разговарате са њима, они кажу, водио сам и стране амбасадоре да то виде – ми желимо да идемо у Немачку, Швајцарску, Шведску, Француску. Многи од њих никада тамо нису били, али су чули да су тамо примања далеко боља или да имају боље услове социјалне помоћи или имају неког од чланова породице ко је већ тамо и они желе да иду тамо.

Није решено питање које је суштинско питање миграција – шта радити са људима који нису избеглице, дакле не долазе са подручја на којима бесни неки рат или је било који други разлог због чега они беже, који су суштински економски мигранти а нашли су се на нашој територији? Проблем је што ми кроз споразуме за реадмисију... Рецимо, Споразум за реадмисију са Бугарском је перфектан, перфектно функционише; све људе које смо им враћали, све су примали, што и јесте њихова међународна обавеза, али је нејасно да ли су ушли из Македоније, са којом ми имамо слабију сарадњу, то морам да кажем, у смислу реадмисије, и то је чињеница, када мигранти не могу да буду примљени у земљу порекла.

Не могу да вам дам одговор на ово питање из разлога што га нико није смислио, још увек не постоји. Ми са Међународном организацијом за миграције радимо на томе да успоставимо неку врсту ваздушних мостова, и то један мали број људи, наравно, али да и Србија буде укључена у то, или у пројекте ЕУ где одређене државе чланице ЕУ имају повољније билатералне споразуме са тим земљама порекла. На крају крајева, неке од њих имају значајније финансијске интересе у тим државама па те државе другачије гледају на њихов захтев за прихват миграната него на наш захтев. Ми имамо могућност да учествујемо у том систему.

Покушавамо да решимо мигрантску кризу на начин да будемо пристојни и хумани према мигрантима. Ви кажете – ишли су министри да моле. Нису ишли министри да моле, ишли су да љубазно, пристојно и фино разговарају са тим људима. Јер, алтернатива је – шта? Да пошаљем полицију са батинама да их умлати, да их убаци у неке камионе и да их негде вози? Ми тако не можемо. То би било врло неспојиво са било чим у шта верујем. Ла лично нећу да наредим да се батина било ко у овој земљи, па био то и мигрант. Имате ли алтернативу? Када човек неће да поступи по вашем налогу да га ставите у аутобус, шта можете да урадите? Ево, ја вас питам – шта да урадите?

Имате могућност да га љубазно замолите, да га убедите да тамо где га водите није лоше по њега, да је боље него у оним трошним баракама где може да се разболи, јер они су ту били да би били у ближем контакту са шверцерима и у ближој комуникацији са онима који их воде, и много је боље да разговарамо са њима и 100 дана и да их на миран, као што смо и успели да урадимо, на врло пристојан и нормалан начин убацимо у аутобусе него да покушавамо да силом то решимо, јер тиме не да не бисмо направили ништа добро, већ бисмо Србији дугорочно нанели огромну штету.

Сећате се оног једног дана батинања људи у Македонији? Тај један дан кад је Македонија применила силу и била брутална према мигрантима

скупо је коштао Македонију репутације у свету. Та слика се вртела, вртела, вртела... Све земље Европе су се згражавале над тим сценама. У једном дану је срушено много тога што су покушавали да ураде.

Србију данас, где год хоћете, без обзира на то што, наравно, ви сте у праву, то није бесплатно, дакле и ангажовање полиције и војске и здравства и свега, али да вам кажем, ми смо бар земља која је имала много година уназад искуства са миграцијама, избеглиштвом, наш народ је бежао. Дакле, имали смо искуства како то изгледа кад неко остане без дома, па ако је одговор још кад остане без дома да га ми претучемо, просто мислим да то не би била ни добра порука нашим људима, као што не би била... Ја сам сигуран да и ви то не верујете, толико вас познајем и знам да ви не верујете у то, бар лично.

Што се тиче ове политике, Министарство унутрашњих послова ће наставити да ову политику спроводи на начин да пробамо да увек на цивилизован и хуман начин поступамо.

То, наравно, не значи да ћемо допуштати да било ко чини прекршајна или кривична дела на територији наше земље. Ми јесмо имали ситуацију у Шиду, и лично сам био два или три пута у Шиду, разговарао и са локалном самоуправом и са становницима и представницима привреде који су имали пар неких инцидената са мигрантима и то је заиста био оптерећујући моменат за једну малену општину каква је Шид, и наравно да смо реаговали оштрије, да смо послали више полиције и да је тај проблем саниран, да је решен.

Значи, упутили смо јасну поруку свима – добродошли сте у Републику Србију, али то не значи да овде можете да се понашате како вам падне на памет. И то је баланс, као и све друго у животу. Дакле, ако хоћете да будете добар домаћин, морате да водите рачуна, наравно, да поштовање закона увек буде на првом месту, али да поступање ваших државних органа увек буде тако нивелисано да то подразумева заштиту највећег броја права свих, и наших грађана и миграната. Нема истине која је само на једној страни, баланс увек мора да се успостави.

Највећи број инцидената је, иначе, био међу самим мигрантима. На почетку су то били Сиријци са, рецимо, Мароканцима или Пакистанцима, Авганистанцима. Како се смањио број сиријских миграната, онда су Пакистанци и Авганистанци били две групе миграната које су правиле највише проблема.

Ми покушавамо да примимо и већи број људи који разумеју њихов језик и њихове различите дијалекте, а верујте ми да то није лако. Имали смо огроман број дивних волонтера широм земље који су се јављали, људи који

познају те језике и који су нам помогли да им у комуникацији са њима објаснимо шта су ствари које морамо да урадимо.

Дакле, очекујем подршку свих, и народних посланика али и свих других, јер ово је питање које Србија сама не може да реши. Ми сада имамо број миграната за који имамо и довољну помоћ и имамо довољно својих средстава. Ово за нас није превелики проблем, али наравно то не значи да ће Србија бити паркинг за мигранте. Трудимо се да направимо систем који функционише и наравно да ћемо пратити пажљиво. Када видимо повећање на грчким острвима, знамо да је то први сигнал у покретању мигрантског таласа ближе ка Грчкој, ка Македонији, ка Бугарској и, наравно, потенцијални улазак у нашу земљу.

На крају крајева, због тога смо и били успоставили војно-полицијске снаге на граници, које су једним озбиљним радом успеле да спрече илегални прелазак једног дела људи. Наравно да је један део људи у том тренутку кад је контрола вршена само обишао те контроле и ушао у неком другом делу, један део људи се вратио, али у сваком случају смо успели да заштитимо Србију да ту не постоје озбиљнији безбедносни изазови и да грађани то не осете.

Већина грађана Србије није никада видела уживо ниједног мигранта, јер смо добрим деловањем државних органа успели да ту кризу сведемо на ону меру колико је неопходно и наравно да ћемо пратити како се то дешава у будућности. Ако буде повећање кризе, мораћемо да реагујемо. Ја сам један од оних који су увек били заговорници оштријих мера и метода у смислу заштите државне границе. То не значи оштрије поступање према људима, само јаснији критеријуми ко може и на који начин да уђе на територију наше земље. На крају крајева, наш суштински проблем је што ни Европа нема јединствен став у поступању. Дакле, чак и они који с једне стране тврде да имају врло мекан, отворен став, с друге стране чине све да својим мерама не допусте пролазак миграната преко своје земље.

Србија ће, наравно, врло пажљиво пратити какво је искуство даље. Морамо да кажемо да су заиста Швеђани и Немци показали, дали пример, чак и по цену озбиљних антагонизама које данас имају у својим државама, успели су да ураде једну ствар која подразумева пријем огромног броја породица, огромног броја људи и, без обзира на то што им то није било лако, у неком економском смислу је то било позитивно по њих, јер добијају и људе који су спремни да раде и, на крају крајева, неке образоване људе и неке људе који хоће да буду део њиховог друштва. С друге стране је то, наравно, и безбедносни изазов за те земље, о чему и оне морају да размишљају на озбиљан начин.

Комплексно, врло сложено питање, али смо се трудили да овим законима што ближе и боље уредимо ову материју како бисмо ми били у ситуацији да боље заштитимо нашу земљу. Наравно, свако добро законско решење, измену, амандман, увек смо спремни да усвојимо и да разматрамо о томе да ли може боље од овог што смо ми предвидели.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

(Марија Јањушевић: Реплика.)

Нема реплике. Нема основа за реплику.

Реч има Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Данас на дневном реду имамо десет врло важних закона који су, нажалост, обједињени у једну расправу, тако да за ових двадесет минута колико имам као овлашћени предлагач да нешто о њима кажем, уместо да се одредим да два минута потрошим по закону, ја сам решила да се усредсредим само на два закона и да детаљније образложим проблеме који, мислим, постоје када су они у питању.

Реч је о закону о јединственом матичном броју грађана и о закону о националном ДНК регистру. Изузетно ми је жао што нећемо имати више времена да кажемо нешто и о другим законима. Мислила сам да бисмо то могли надокнадити кроз расправу о амандманима. Међутим, нажалост, нећемо имати ту прилику, зато што су посланици владајуће коалиције узурпирали већ свих шестсто минута посвећених за расправу о амандманима тако што су поднели преко 300 амандмана на само првих десет чланова првог закона, о странцима, тако да сам ја поднела амандмане само на закон о националном ДНК регистру, али они неће уопште стићи на ред да о њима причамо и због тога ми је изузетно жао. Само желим да кажем да бих много више ствари могла рећи него што ћу имати прилике.

Да кренемо, закон о јединственом матичном броју грађана. Од 2011. године Повереник за заштиту података о личности указује на чињеницу да овако како је наш јединствени матични број грађана направљен, он сам по себи открива велику количину личних података о свакоме од нас.

Значи, кажем, од 2011. године, та упозорења датирају пре него што је ова владајућа коалиција дошла на власт. Молим да се узме у обзир да се то што постављам питање не односи само на ову владајућу коалицију него уопште на један правац који у МУП-у постоји када је реч о јединственом матичном броју грађана. Као што знате, прве две цифре у јединственом матичном броју грађана откривају датум рођења, друге две цифре месец рођења, наредне три цифре годину рођења, наредне три цифре пол и место рођења. Такође, врло добро знате да нпр. Агенција за привредне регистре објављује све јединствене матичне бројеве грађана. Ми већ имамо проблем

са крађом идентитета. Упорним одбијањем да заменимо овакве јединствене матичне бројеве грађана неким насумично компјутерски генерисаним бројем, као што је то, рецимо, Хрватска урадила, која сад има особни идентификациони број који не открива ништа од овога, ми практично олакшавамо злоупотребу и крађу идентитета.

Моје основно питање за министра гласи – зашто упорно одлажемо и избегавамо да променимо изглед овог јединственог матичног броја? Претпостављам да постоји неки разлог.

Видим да је код свих ових закона који су данас на дневном реду постојала врло добра сарадња између МУП-а и Канцеларије Повереника за заштиту података о личности. И сам повереник је похвалио, рецимо, када је реч о закону о евиденцији и обради података, ту сарадњу и усвојене су све његове примедбе. На том примеру видим да је Министарство отворено за мишљења и сугестије стручњака, што Повереник као независно тело јесте, он је стручан баш за ову материју, он се њоме детаљно бави, и онда ми никако није јасно зашто тај исти однос Министарство није имало и када је реч о његовим примедбама везано за закон о јединственом матичном броју грађана и, нарочито, за закон о националном ДНК регистру.

Мора да постоји неки разлог. Не бих волела да га нагађам, желела бих да ми министар каже да ли се уопште у Министарству унутрашњих послова препознаје проблематика са овим ЈМБГ-ом, да он открива превелику количину личних података, и да ли уопште постоји неки план, макар и дугорочни, да се то измени.

Такође, да бих подстакла да се о томе размишља или да се процес те замене броја убрза, желим да напоменем да ту постоји једна колатерална добробит. Рецимо, у тренутку у коме одлучимо да овакав ЈМБГ заменимо неким насумично компјутерски генерисаним бројем ми ћемо средити бирачке спискове, који су, морам вам рећи из личног искуства, у хаосу.

Прошле године сам током председничких избора била контролор на једном изборном месту на Новом Београду. На једном једином изборном месту на Новом Београду појавила су се два гласача који су били дупло уписани. Али знате како? Први пут када су уписани и када им је додељен ЈМБГ, грешка је направљена у имену. И сад, уместо да се избрише, то је остало, а њима је издат нови ЈМБГ са исправно написаним именом. И они кажу да то већ дуго стоји. Значи, на једном бирачком месту два таква случаја. А да вам не причам да су две бакице плакале што сваке године њихови покојни супрузи добијају позиве са бројем.

(Народни посланици наглас коментаришу: Нешто се дешава са микрофоном. Не чујемо...)

Опростите, шта није у реду са микрофоном?

(Народни посланици: Ми овде не чујемо ништа.)

Можете ли онда да појачате?

(Председник: Савршено вас чујемо сви у сали, и у преносу се све чује.)

Да ли министар чује? Само се надам да министар чује.

(Народни посланици: Вас не чујемо такође.)

(Председник: Ево, ја сам чула да сте уместо „нећу да наводим“, рекли „нећу да навађам“. Значи, све се чује. Могу да вам препричам говор.)

Колико децибела сте ме смањили?

(Председник: Само ви наставите, чујете се у преносу.)

Колико децибела сте ме смањили? Ако је само два, у реду је.

(Народни посланици: Стварно не чујемо.)

Да наставим – то је прилика да средимо бирачке спискове. Хвала.

Молила бих само министра за образложење који је разлог што ово већ од 2011. године, хајде он тада није био министар, али бар за његовог мандата то не долази на дневни ред и да ли постоји план да се то коначно промени.

Такође, када је реч о овом закону, проблем постоји у члану 14, који предвиђа да се начин чувања и обраде података, обрасца итд. прописује подзаконским актом. Молим вас, изнова у ову скупштину, не само од овог министра него од разних министара, долазе предлози закона који у себи садрже велику количину подзаконских аката. То је врло неприхватљиво, из једног основног разлога – оно што је прописано подзаконским актом не подлеже казним одредбама. А да вам не причам да, када је област заштите података о личности у питању, наш Устав прописује да то мора бити прописано законом. Чак је Уставни суд 30. маја 2012. године донео одлуку да овакве ствари не могу да се прописују подзаконским актом, већ морају бити прописане законом.

Апелујем да се, где год у свим овим законима постоји неки подзаконски акт, што пре у Министарству припреме измене и допуне закона и да то уђе у закон уместо да буде у подзаконском акту. Нема смисла да сами кршимо сопствени Устав. Сада је касно, амандмани нам неће доћи ни на дневни ред, мора да потекне од вас као предлагача закона врло брза промена, измена и допуна ових закона да бисмо изашли из подручја кршења Устава и подручја непоштовања одлуке нашег Уставног суда.

Што се тиче другог закона, о националном ДНК регистру, практично ниједна препорука Повереника није испоштована, на моју велику жалост. Овде је министар већ, одговарајући на неке примедбе, рекао да он не мора да поштује сваку препоруку Повереника. Са тим могу да се сложим само у оном делу у коме се ништа не мора осим умрети, али када је реч о

стручности за ову област, ми смо као држава и основали независну институцију Повереника да би он био саветодавно тело за остале институције у земљи када је ова проблематика у питању. Он дубински познаје ову област, требало би сваку његову препоруку да послушамо.

Шта је проблем са овим предлогом закона? Највећи проблем је у два члана, у члану 5 и у члану 10. У члану број 5 само су побројани различити ДНК регистри, а нигде није прописано ко је овлашћен да уопште врши ту обраду података, под којим условима, у којим роковима и како се бришу подаци из тог регистра. Тако ћете у тим регистрима истовремено имати ДНК профиле и лица која су осумњичена и лица која су окривљена и лица која су осуђена. Пазите, неко може бити осумњичен у једном делу истраге па ослобођен сумње. Ако му је узет ДНК, тај ДНК остаје у регистру. Неко може бити окривљен па ослобођен на суду. Ако му је узет ДНК, он остаје у регистру. Зашто?

Министар је, одговарајући неким другим посланицима на питања, рекао да је то решено тако што онда тај грађанин мора да захтева брисање из регистра. То је неприхватљиво. Извините, молим вас, грађани Републике Србије порезима које плаћају, плаћају државне службенике и државне службе да за њих обављају административне послове. Нема смисла да очекујете од грађана да они јуре суд и неке друге органе да ови бришу њихове ДНК профиле из регистра. Морају се ове ствари прописати законом, и у том случају одговорност је на државним институцијама а не на појединачним грађанима. Да не причамо да ово, осим што није у складу са нашим Уставом, није у складу ни са препорукама Савета Европе, а није у складу ни са стандардима Европског суда за људска права. Оно што већ сада могу да замислим, далеко било, али могу замислити као могућност, јесте да ми донесемо овај закон, да одређени број људи који се нађе у том ДНК регистру иако ту не би требало да припада узме и пресавије табак, тужи државу и стигне до Стразбура и онда држава мора да исплаћује огромне одштете, као што смо већ имали велики број случајева за неке друге ствари.

Зашто себе уопште доводимо у такву ситуацију? Зашто лепо одмах све не пропишемо како треба? Молим да се моја примедба не схвати као неповерење. Наравно да сви имамо поверење у полицију, али напомињем да истовремено верујем да могућност злоупотребе не треба олакшавати ако већ можемо да је спречимо, а можемо уколико ове ствари на које је Повереник већ указао и лепо их образложио прихватимо и донесемо закон како треба.

Апеловала бих да се овај закон о националном ДНК регистру повуче из процедуре, да се доради у складу са препорукама Повереника и да нам га

онда вратите у Скупштину. Да је он важан, да нам је потребан, не спорим, али начин на који је написан није довољно добар, а с обзиром на то да сте остварили лепу сарадњу са Повереником у вези са другим законима, не видим зашто и поводом овога то исто не бисте могли да урадите. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Реч има министар Стефановић.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Један од проблема који постоје је у Законику о кривичном поступку. Цитирао сам одредбе ЗКП-а да поступајући суд, односно јавни тужилац може наложити узимање ДНК профила, дакле ДНК узорка, који се онда чува. Дакле, МУП нема право, не може овим законом прописати своје ингеренције изнад ингеренција суда. Можемо да пропишемо кроз ЗКП другачији начин поступања у случајевима ДНК узорковања, да се након престанка потребе, па свих оних ствари, са којима се у начелу слажем, што сте ви рекли, неком ко је ослобођен сумње након тога аутоматски врши брисање његовог ДНК профила из базе.

Зашто нисмо одустали и чекали промену тога? Погледајте садашње стање, ево, активно стање. Лабораторија која ради утврђивање теста очинства – ко чува те узорке, по којим правима, где их похрањује, ко им приступа, како их обрађује? Потпуно је неуређено. Не сад, уназад много година. Мислили смо да је много боље да, када смо већ предложили овај закон, уредимо највећи део онога што задире у ову област права и да уредимо максимално могуће оно што је суштинско питање формирања регистра, који је под строгим контролом и њему приступају запослени у НКТЦ-у МУП-а који имају сертификат, који су овлашћени, и то под надзором, са шифром; тачно се зна кад је ко приступио коме. Дакле, у том смислу смо потпуно искључили могућност да неко узорку приступи а да није овлашћен и да се не зна да му је приступао. Апсолутно је немогуће.

Слажем се са овим и потпуно ми је логично да неко ко је, рецимо, био осумњичен у кривичном поступку, утврдила се његова невиност, нема потребе да било ко задржава његов узорак и на томе ћемо радити да то буде аутоматизам. Дакле, у праву сте, нема потребе да неко ко је грађанин, ко треба да оствари... Ако смо људима омогућили да пријаве бебе из породилишта да не морају да иду у полицијску станицу, што бисмо тражили од суда да нешто што му је суд наложио, а суд је наложио узимање узорка, што би сада морао да тражи од суда посебно брисање? Само нам треба измена тих других закона који ће омогућити да то буде у складу и са ЗКП-ом.

Што се тиче матичног броја грађана, мислим да можемо да радимо на томе. Дакле, боља је заштита уколико то буде неки насумично генерисани број, а не број који садржи један број личних података грађана. Има

примера и у Италији и у Белгији где су датуми рођења део матичног броја, односно таквог јединственог броја. Има у свим земљама бивше Југославије, и обично је то био моменат када идете у потпуну промену. Најбољи моменат је био 2011. године, када смо мењали личне карте и пасоше. Тада је био идеалан моменат да се грађани не би излагали... Јер сада имате, ако мењамо тај број, измену личних карата, измену пасоша, возачких дозвола, саобраћајних дозвола, свих могућих дозвола, ко зна чега све од личних докумената, што ми сада не пада на памет. Ко зна шта бисмо све морали да променимо – системи, евиденције, све оно што постоји у држави, што не кажем да некад нећемо морати.

Дакле, ми у суштини ионако имамо један врло строг пропис и у државној размени података који обухватају ЈМБГ и постоји дужна мера опреза када се тим подацима рукује и када се они размењују. То није увек случај, то се слажем. И слажем се са вашом реченицом да не треба да помажемо могућност да до злоупотребе дође.

Један од начина је, свакако, да видимо како можемо, разговарао сам са колегама да можда кроз пројекте које би могла да финансира ЕУ, да нам помогну у смислу формирања на основу неког успешног модела који постоји, да видимо како да то урадимо, рецимо, у периоду када будемо мењали, када дође истек највећег броја биометријских докумената па да у периоду замене, кад највећи број грађана буде морао да мења, то урадимо. То је једино што ми се чини логично а да пробамо да људе ослободимо сваког додатног трошка. Не могу сад да вам кажем, морам да урадим анализу, колико би то коштало, какав би ефекат био по грађане и онда да изађемо са тим као озбиљним предлогом, као озбиљним пројектом којим бисмо то могли да решимо. У начелу, мислим да треба да радимо на томе и са тим се слажем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народна посланица Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Слобода, правда, безбедност. О томе је реч у овим законима, скоро у све иједном који је пред нама. Слобода, правда и безбедност су садржај Поглавља 24, које нам помаже да на време, у року о ком сами одлучимо, буде нових прописа који ће донети више слободе, више правде и више безбедности, што се са овим предлозима закона и десило, са малим пробијањем рокова за акциони план, али су, у принципу, били предвиђени за усвајање у Скупштини до краја 2017. године.

Зашто је мени важно да овде говорим о слободи, правди и безбедности? Зато што смо неки ми посланици спремни, када се ради о квалитету решења у законима, да кажемо све је супер, а неки други да кажу све је безвезе. Ја то доста добро подносим, док нису теме као што су

слобода, правда и безбедност у питању, а онда понудим ипак другачији приступ, као у чувеном вицу, када виде Лалу да вади кромпир па га питају – је ли, Лало, је л' ти крупан тај кромпир?, а он као – па овај велики још како, а овај мали баш никако. Па је идеја да проберемо шта од ових решења ваља, шта би могло да буде боље и како ће нека решења из понуђених предлога закона донети више слободе, више правде и више безбедности за људе који живе у Србији. То је мој приступ. Ја знам да сам у мањини, вазда било, али то што сам у мањини не значи да нисам у праву. И то вазда било, нажалост.

Три групе оцена о слободи, правди и безбедности ћу понудити и сарадницима и министру. Први је пример – када једном буду усвојени неки од ових закона, шта се дешава са женом која је жртва трговине људима, страна држављанка, ослобођена из раља и канци трговине људима на територији Србије, нема докумената и има тешкоће са вербалном комуникацијом, који од ових закона се примењује и како, и зашто, ако њој није могло никако да се помогне док ових закона не буде било? Зато што о томе треба да буде разговор кад је било који закон у питању, како он мења мој живот. У овом случају, како мења живот странкиње која је жртва трговине људима а налази се на територији Србије. Томе закони служе, да свим људима буде јасно како једном примењени мењају најбоље или најгоре свакодневне животе људи.

Зашто сматрам да је одговор на ово питање важан? Зато што ћемо често чути, уз слободу, правду и безбедност, да ми то радимо зато што имамо директиве ЕУ. Знате шта? Ако нам нису драге слобода, правда и безбедност, нема те директиве која ће у нашем друштву направити више слободе, више правде и више безбедности. И није нас нико никад спречавао да донесемо законе који воде рачуна о сваком појединцу, који су јавни, који су лако контролисани у примени и који заиста мењају живот појединца најбоље.

Зашто кажем, а имам и доказе, да нас нико није спречавао? Ја спадам у оне ретке који су јавно од 2015. године до данас имали речи добрих оцена и похвала за Владу Републике Србије у третирању проблема миграција. Није нас нико терао и није било директиве да те људе посматрамо као људска бића, али јесмо. И то је било довољно да, где год одем у Европу, кажем – а ви правите зидове, шутате избеглице по пољанама, затварате их у мункаш, хоћете да их избаците из ЕУ било где? Е, знате, ми у Србији то не радимо. Ми у Србији свашта радимо, али то не радимо. То је поента заиста вредновања слободе, правде и безбедности за све људе.

Једна дигресија уз питање шта се дешава са странкињом која је нађена. И овде се чуло да постоје избеглице. То разумемо ко су, то су људи који немају избор да ли ће да крену на пут. Ако остану тамо где су, биће

мртви. То није неки избор у животу. И онда одједанпут имамо – шта да радимо са људима који хоће бољи живот? Ја сам запрепашћена што је то постало кривично дело. Ди ћеш овде да зарадиш паре негде и да живиш, шта ћемо с тобом? Ако хоћемо да спречимо људе да иду на тржишта или у земље са бољим стандардом, онда је време да у ЕУ то неко јавно, јасно и гласно каже – бити неко ко тражи бољи живот је кривично дело и ЕУ неће то трпети, неће трпети Америка, неће трпети Канада, Аустралија итд. Да је таква генерација људи имала став пре 100 или 200 година, биле би богами празне и Америка и Аустралија и Канада, чему би се Индијанци вероватно радовали али то је друга прича.

Дакле, ја бих волела да се из Србије јасније говори, да се захтев људи да траже бољи живот далеко од места где живе нема сматрати кривичним делом и не може се третирати као идеја да буде пенализовано на било који начин. Нисам сигурна да ћемо успети, пошто је превага кич национализма по Европи да ти мигранти, ти страшни Сиријци, Пакистанци, Авганистанци, они долазе да мењају културу тамо и да буду страшно зли. Има тога и у Србији. У мом универзуму је то срамота, али мало ко ме слуша по том основу.

Последњи део који хоћу да поделим са вама је шта видим да ваља а шта не ваља или би могло боље у само два закона. Прво, краћа примедба која се односи на закон о безбедности саобраћаја, а тиче се техничких прегледа. Ја ћу да поделим с вама наратив са терена. Нисам сигурна да ли је све тачно, не могу да наводим имена, па ћу као – било једном преко седам мора и седам земаља и седам гора. Ти имаш агенцију коју оснујеш очас посла, она ти испослује технички преглед који никад није обављен. Кажу да се то дешава. Људи који стварно раде техничке прегледе имају због тога нелојалну конкуренцију, како би се рекло, а по мени, много важније, ви имате возила која дефакто нису прошла технички преглед.

Знам да је таква врста, условно говорећи, пословања негде између и на ивици и да тешко можете да дефинишете, осим преваре, кривично дело, али бих волела да у оквиру тога како ће се обављати технички прегледи убудуће буде смањена шанса за сналажљиве, пуне идеја људе по Србији који су ово доста вешто радили последњих месеци.

Оно што је мало дужи опис јесте закон о полицији, односно измене и допуне Закона о полицији. Зашто кажем да нас нико не спречава када говоримо о слободи, правди и безбедности, да то радимо кад год хоћемо? Нико нас не спречава ни да радимо анализе закона и дејства закона на људе и на простор на који се односе и да онда кажемо како је овде подељено. Мењаћемо закон о полицији две године касније, али ево зашто – да једном у Србији почне мерење нечега што је резултат примене закона. Оно што не

можете да измерите, тиме не можете ни да управљате, то не можете ни да мењате.

Ово што је видљиво да је измерено да није добро у закону из 2016. године је да су прецизније дефинисани задаци полиције, да је уведено стратешко планирање за стратешку процену јавне безбедности – то ми нисмо имали дефинисано; знам да је то Министарство радило, али је ово министарство, као и нека друга, код нас у перцепцији „то је полиција, то је безбедност, то је нешто страшно озбиљно, то немој дирати“, што је којешта ако хоћете себе да зовете реформатором у смислу директива ЕУ – већ наведена безбедна електронска комуникација за национални криминолошко-обавештајни систем је драгоцен, надам се да ће заиста радити, и детаљно регулисане безбедносне провере.

Оно што је можда могло боље је овде већ поменуто проширивање изузетака од запошљавања. То је она поента где хоћу с вама да поделим зашто сваки пут предлажем, сваком предлагачу закона – предложи одмах и подзаконски акт. Предложи га одмах и онда си потпуно избрисао могућност да се каже – министар ће ту да запосли рођаке, министар ће ту да запосли бивше криминалце, министар ће да запосли страначке активисте. Зато што тамо пише шта ће министар да запосли, кога ће министар да запосли, и онда се, чим имате подзаконски акт, губи простор за причу – све је супер апсолутно и све је безвезе.

Проширивање опсега лица за безбедносну проверу. Знам да су многи у Србији опседнути, фасцинирани безбедносним проверама. Имала сам једно искуство где су били дошли овде у Скупштину и кажу – ви као народни посланик да поднесете свој захтев за безбедносну проверу. Ја питам – где се ви јели последњи пут бунике и шта је после било? Они кажу – то је важно. Ја да подносим захтев као народни посланик. Каже – по закону је. Није, зато што председница Народне скупштине стоји као неко ко не треба проверу, а њен, у овом случају, капацитет проистиче из улоге народних посланика. Али разумем, то сад као да се провери то. Овде је исто важан подзаконски акт. Ако ћете проширивати опсег лица за безбедносну проверу, напишите за кога ћете. Ако нећете понудити одмах и подзаконски акт јер то не може у закон, онда ћемо имати простора за разне наративе, којих и овако и онако има.

Оно што је мени остало као потреба за објашњење је Јединица за заштиту. Видела сам како то стоји, али било би добро, не морате сада у току расправе ако сте уморни, било би добро због јавности да буде потпуно јасно шта ради Јединица за заштиту, као што би било потпуно јасно да је независност Унутрашње контроле гарантована. Не због мене, ја увек могу да поставим посланичко питање па да знам ја. Због људи унутар самог

Министарства. Полиција као посебни организациони део, такође је нешто што је требало да буде дефинисано, а није.

И последња моја опаска тицаће се предлога за раније пензионисање. Ја сам са неким посланицима поделила да сам имала етичку дилему да ли да поднесем амандман о ранијем пензионисању. Етичка дилема је због тога што знам какав је став о томе кад ја потпишем неки амандман – мислим, не бих да понављам све маштовите ружне изразе који се везују за моје име и за моју странку – а била ми је сувише важна ствар да подзаконским актом онда обухватите највећи могући број људи за раније пензионисање, без оног захтева да му фали годину дана. Просто, имате људе који су 20 или 25 година у полицији; ти људи су прошли деведесете, дајте им раније пензије. Знаш да тако не пише у предлозима закона и зато нисам подносила амандман, али како да вам кажем, то је правда. Ако можете за ту правду да направите подзаконски акт који би, не мењајући ову одредбу за раније пензионисање...

Ја знам и да ће те одредбе за раније пензионисање да искористе они који уопште нису заслужили, али такав вам је живот, како да вам кажем. Немојте због тих неких да, због неповезаног радног стажа или зато што му је недостајало између 1999. и 2001. године или није саставио у деведесетој, људе који су стварно заслужили раније пензионисање и отпремнине обухватите тим бројем. Ако треба подзаконски акт који би подразумевао и измене у позицијама буџета, урадите и то јер је то правда.

С надом чекам следеће измене из Поглавља 24 и без наде да ћемо причати заиста о измереној слободи, правди и безбедности за сваког од нас, јер је то кључ реформи по европском рецепту, да се ја као неко ко живи у Србији осећам да, зато што се мењају закони, зато што се учлањујемо у ЕУ, зато што се влада како у закону пише а не влада се законом и злоупотребом закона, живим слободније, безбедније и са више правде. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, госпођо Чомић.

Реч има министар др Небојша Стефановић.

Изволите, министре.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ: Хвала.

Што се тиче неколико ствари које сам хтео да вам кажем везано за ове ствари које сте ви покренули везано за потенцијалну жртву трговине људима која је страни држављанин, у нашем случају су прописане такве одредбе које се односе на одобрење привременог боравка до годину дана, са могућношћу проширења, и тада поступа Центар за заштиту жртава трговине људима као државни орган који пружа жртви психолошку, здравствену, сваку другу заштиту. Дакле, она има право на рад,

запошљавање, све оно што може да се пружи на такав начин. Ако сам добро разумео питање, то је поступак како се ради. Утврђује се да ли се ради о жртви трговине људима; ако се ради о жртви трговине људима, одмах поступа овај центар и на такав начин функционише.

Што се тиче ранијег пензионисања, раније пензионисање је предвиђено, ви то знате, не морам то да вам посебно образлажем, за оне који имају 15 година стажа и најмање 45 година живота, али 15 година непрекинутог стажа у посебним јединицама, које су биле разне уназад много година. Предвиђен је и такозвани дупли кључ, односно потребан је и захтев припадника и сагласност министра. Нити министар може да га пензионише без сагласности тог човека, нити он може да оде ако је потребан јединици. Можда он сада има у виду неки посао који је боље плаћен; он може да оде, наравно, али не може да има пуну пензију. Дакле, то су пенали, односно дупли кључ је предвиђен баш да не би било могућности злоупотребе.

Ми смо разговарали са неким од припадника специјалних јединица и људи који су били више војници него полицајци већи део свог живота и провели на таквим пословима сада да иду у полицијске станице неће бити корисни ни кроз полицијско-обавештајни модел, јер они не знају да раде тај посао, а сад неколико година пред пензију да уче потпуно нови сет ствари а ових 15 или 20 година радили су потпуно нешто друго није сврсисходно ни за МУП ни за њих лично. На крају крајева, треба и да поштујемо, они су радили оно што је држава од њих тражила, ишли, радили све што је требало, борили се, већина њих учествовала у различитим ратним сукобима. Просто, нису они криви за то што се све то тако издешавало, а ми не можемо да заборавимо да су ти људи учинили нешто за своју земљу, што сматрам да је вредно, да им се изађе у сусрет на такав начин.

И, што се тиче, то сам видео, на неколико места се појавило – Јединица за заштиту. Јединица за заштиту је формирана 2006. године. Од 2006. године постоји, ево, већ 12. годину. Ми овим законом само, хајде да кажем, признајемо њену посебност, јер је она посебним законом и формирана и ти људи који раде на заштити сведока у кривичном поступку изложени су и посебним психофизичким притисцима, заморима, ризицима. Они раде добар посао, заиста мислим да раде добар посао, а поготово узимајући у обзир да су уназад много година...

Када сам гледао анализу како су се понашали неки од тих сведока који су чак и мимо програма заштите дивљали по граду, јурили, бахато се понашали... Ми, наравно, увек контактирамо поступајућег судију, тужиоца, тражимо од њих да се примене одређене мере. Они избегавају примену тих мера, а за државу би много јефтиније и лакше било да неке од тих сведока

релоцирамо, што предвиђа и закон и споразум и све остало, и да их у другој држави, уз много ниже трошкове, чувамо. Немци за то кажу следеће – ми вам дајемо могућност, ево вам смештај, нађите посао; од овог тренутка нађите посао, није наша обавеза да вас хранимо до краја живота; дакле, ми вас чувамо, али ви морате да радите нешто, не можете лежати у пиџами и играти игрице.

Код нас покушавамо да са судијама разговарамо на такав начин да разумеју да и ови људи из Јединице за заштиту морају да буду схваћени, морају да схвате колики су њихови напори у овоме и мислим да идемо у неком бољем правцу у том смислу и зато смо ми желели да признамо њихову посебност на такав начин и то је једина новина. То нисам рекао толико због вас колико сам приметιο да постоји уверење да је ово нека нова јединица. Дакле, ова јединица постоји већ дуго година.

Тако да се надам да ви већ сада осећате већу безбедност него што је била раније, а ја ћу се трудити да се у наредним месецима и годинама борим за то да и ви и сваки други човек у овој земљи осећа реално на сваком месту и повећану безбедност, али не само да осећа повећану безбедност већ да види да су резултати такви чак и тамо где лично не задиру у свакодневни живот грађана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

За реч се јавио народни посланик Бојан Торбица.

Изволите.

БОЈАН ТОРБИЦА: Поштовани председавајући, уважени министре са сарадницима, колеге посланици, пред нама се данас налази више законских решења које ће Посланичка група Покрет социјалиста, Народна сељачка странка, Уједињена сељачка странка у дану за гласање у потпуности подржати, пре свега јер се највећи део њих односи на подизање безбедности и сигурности грађана, као и на борбу против тероризма, организованог криминала и трговине људима.

Примена одредби важећег закона о азилу током мигрантске кризе показала је велику сложеност актуелног поступка азила, као и то да су поједине одредбе закона непрецизне и недоречене те их је тешко применити у пракси, због чега постоји простор за злоупотребу поступка азила, и неопходно је доношење новог закона којим би требало да се простор за злоупотребу права на азил смањи на минимум. Усвајање новог закона о азилу и привременој заштити требало би да олакша рад државним органима, да смањи папирологију и скрати читав поступак решавања сваког захтева тражиоца азила, који сада траје и дуже од годину дана.

Поред предвиђања брже процедуре у решавању захтева за добијање азила, овај предлог закона предвиђа и могућност да се право на уточиште

не одобри тражиоцу који представља опасност по националну безбедност и јавни поредак Републике Србије. Овим новим законским предлогом омогућује се да држава Србија задржи висок ниво у поштовању међународно прихваћених стандарда у области људских права и права тражилаца азила, уз истовремено одржавање високог нивоа безбедности свих грађана Србије и поштовање Устава и закона.

Када говоримо о Предлогу закона о странцима, морамо констатовати да су током примене тренутно важећег закона о странцима такође уочени проблеми који се не могу превазићи без прецизног дефинисања норми које се односе на улазак, боравак и кретање страних држављана у Републици Србији, а у складу са циљем унапређења националног система легалних и нелегалних миграција. Доношењем новог закона превазићи ћемо наведене недостатке тако што ће он на прецизнији и савременији начин прописати услове за улазак, кретање, боравак, као и враћање странаца који нерегуларно бораве у Републици Србији. Нова законска решења ће утицати на квалитет обављања послова у области кретања и боравака странаца у Републици Србији у целини, а самим тим и на већи степен безбедности, правне сигурности како грађана Републике Србије тако и страних држављана који улазе и бораве у нашој земљи.

Када говоримо о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, морамо констатовати да, иако је последњих неколико година начињен значајан помак у погледу повећања нивоа безбедности саобраћаја, ризик страдања у саобраћајним несрећама у нашој држави вишеструко је већи у односу на државе са развијеним и стабилним системом безбедности саобраћаја и у том смислу неопходно је што пре успоставити постојан и делотворан систем безбедности саобраћаја на путевима.

Изменама постојећег закона омогућује се успостављање постојанијег и делотворнијег система безбедности саобраћаја на путевима, као и већа заштита рањивих категорија учесника у саобраћају.

При сачињавању Предлога измена и допуна овог закона посебно се, као што видимо, водило рачуна о безбедности рањивих категорија учесника у саобраћају, пре свега деце и бициклиста.

Читајући предложене измене и допуне може се приметити да је један од њихових основних циљева решавање проблема угрожености младих и неискусних возача. Неискуство ове категорије возача најчешће је носилац ризика њиховог страдања, али и страдања осталих учесника у саобраћајним незгодама у којима они учествују. У том смислу предложено је поштравање услова за управљање моторним возилима од стране возача са пробном возачком дозволом.

Управљање возилом од стране возача у стању алкохолисаности препознато је као један од кључних проблема безбедности саобраћаја и у том смислу предложено је смањење дозвољене границе алкохолисаности, као и увођење нове категорије алкохолисаности – висока алкохолисаност.

У области оспособљавања кандидата за возаче ове измене и допуне Закона имају за циљ и елиминисање уочених проблема у примени важећих одредби, пошто су приликом вршења надзора над радом правних лица која врше оспособљавање кандидата за возаче утврђене бројне неправилности, од којих су најизраженије неодржавање теоријске и практичне обуке, као и непрописно спровођење теоријског и практичног испита, па је зато предложено увођење информационог система оспособљавања кандидата за возаче који чине систем за доставу података оспособљавања у централну базу података МУП-а и аудио-видео систем спровођења теоријског испита.

Због проблема који евидентно постоји и у примени важећих прописа о техничким прегледима возила, такође је предложено увођење информационог система техничких прегледа возила. Наведени систем подразумева систем за доставу података и систем за видео-надзор техничког прегледа.

По питању предложених измена и допуна Закона о полицији морамо констатовати да је пре две године Скупштина Србије, доносећи нови закон о полицији, направила један значајан корак који је допринео побољшању квалитета у обављању полицијских и других послова у МУП. Током двогодишње примене увидело се која постојећа законска решења је могуће побољшати у смислу њихове ефикасније примене како би се повећала ефикасност рада самог Министарства унутрашњих послова.

У оквиру предложених одредби нарочита пажња посвећена је одредбама којима се уређује вршење безбедносних провера прописивањем за кога и када могу да се врше, као и одредбама о утврђивању чињеница које представљају безбедносну сметњу за пријем у радни однос у МУП.

Оно што је битно јесте да је овим предлогом први пут дефинисана садржина безбедносне сметње. Све ово треба да доведе до тога да се у редовима запослених у МУП-у нађу само она лица која ће бити достојна за рад у том министарству.

Одредбама овог предлога прецизно се утврђује и право на стаж у осигурању у увећаном трајању и јасно је утврђено које категорије запослених могу бити изузете од примене одредби Закона о ПИО. Оно што је посебно значајно јесте што је дата могућност пензионисања полицијским службеницима који су 15 и више година стажа провели на посебно сложеним оперативним пословима, о чему је малопре и сам министар говорио.

Као левичар и посланик Покрета социјалиста посебно бих желео да похвалим министра Небојшу Стефановића и целокупан његов тим због изузетно високе социјалне одговорности према свим полицијским службеницима који су по ко зна који пут доказали, предлагањем одредби којима се образује Фонд за солидарну помоћ која ће пружати социјалну подршку не само запосленим полицијским службеницима већ и члановима њихових породица, као и за пројекат решавања стамбеног питања по изузетно повољним условима, које је започела Влада Републике Србије.

Последњи предлог закона на који ћу се у својој дискусији осврнути јесте предлог којим треба да се успостави национални ДНК регистар и то пре свега за потребе вођења кривичног поступка и расветљавања кривичних дела, утврђивања идентитета несталих или непознатих лица, лешева, делова тела, као и обрада података добијених форензичко-генетичким анализама.

Увођење биолошког вештачења методом ДНК анализа у полицијску, тужилачку и судску праксу пружа неограничену могућност за откривање непознатих извршилаца кривичних дела, уз истовремену могућност елиминисања појединих осумњичених као извршилаца кривичних дела. Према подацима Интерпола, 26 земаља у Европи има оперативне ДНК базе података. Стога сматрам да је неопходно да и наша земља створи законске услове за вођење ДНК регистра.

На крају бих још једном поновио да ће наша посланичка група у дану за гласање подржати све предложене законе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Торбица.

Реч има народна посланица Марија Обрадовић.

Изволите.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Министре Стефановићу са сарадницима, драге колеге народни посланици, ми смо готово седам и по сати у врло ефектној дискусији и оно што јесте резиме данашњег дана после оволико сати је да нико није рекао да су ови предлози закона лоши.

Пажљиво сам слушала сва излагања и, без обзира на примедбе да један део закона није у складу са очекивањима опозиционих посланика, можемо бити поносни, као и у претходном периоду, на законе који долазе из надлежности МУП-а, јер сви ти предлози закона, без обзира на то да ли се ради о новим законима или о предлозима, о изменама и допунама већ постојећих закона, увек су изгласани са огромном, великом већином и често, то може да се провери и у статистици, и опозициони посланици гласају за ово.

Зашто? Зато што се овакви предлози закона не праве ад хок. Праве се често дуже од једне године, па ту буду и две и три године. То је озбиљан

тимски рад, то су радне групе које су састављене не само од експерата који раде и људи од великог и дугогодишњег искуства који раде у МУП-у, посебно у Секретаријату за законодавство, заправо у том сектору Министарства унутрашњих послова, већ оно што је значајно од када је министар Небојша Стефановић на челу Министарства унутрашњих послова, јесте то да се значајно уважава глас невладиног сектора, дакле институција које раде на терену и које се дуго година баве најразличитијим проблематикама које су у оквиру и које су сличне и у надлежности Министарства унутрашњих послова. Дакле, ови предлози су плод рада на терену, плод дугогодишње сарадње и уважавања многих примедби.

Ми смо данас чули и да је Заштитник грађана, у оном тренутку када су предати ови предлози закона, од октобра до децембра 2017. године, имао одређене замерке. Ја бих волела да грађани у наредном периоду, а ја сам сигурна за наше посланике да ће они то пратити детаљно, виде да ћемо и у наредним данима, кроз различите амандмане, а ево да обавестим и јавност, не знам колико људи то зна, око 1.600 амандмана је поднето на ових 18 тачака дневног реда колико се налази у овој обједињеној тачки, што значи да нас очекује заиста озбиљан, озбиљан рад.

Све замерке које смо чули, да су посланици Српске напредне странке поднели велики број амандмана на ове законе, спомињете неких 300 амандмана, шта је то у односу на ових 1.300 који су преостали на ове предлоге закона? О чему нам то говори? То нам говори о начину функционисања нашег парламента. Често сте чули у данашњој расправи, али и у претходном периоду, да у Скупштини не функционише све онако како је опозиција замислила, да нема довољно демократије, да се не поштују процедуре, да на првом месту напредњаци и владајућа већина узурпирају начин на који се ради у Парламенту, али чини се да вас реалност негира.

Дакле, могућност да поднесете оволики број амандмана, могућност да ви нисте размислили о томе колико су реални, колико су озбиљни ти амандмани, колико ће они заиста да поправе квалитет живота грађана, за које кажете да се борите, али то је за неке друге анализе у наредном периоду.

Пре него што наставим да говорим о овим законима и да резимирам данашњу расправу, ја бих се у овом тренутку обратила министру Стефановићу, који иначе има још једну функцију, улогу, позицију, како год да то назовете. Небојша Стефановић је и председник Градског одбора Српске напредне странке. И пре него што наставим да говорим о овим законима, желим да овако јавно и господину Небојши Стефановићу

честитам на изузетном резултату од пре три дана – 44,99% преведено у мандатима, то је 64 мандата од 110 у Скупштини града Београда.

Могуће је да је ово једно измештање из дискусије и да се не тиче дневног реда, али тиче се и те како, јер говори о озбиљности и посвећености људи, говори о капацитету наших људи, говори о томе колико смо ми један озбиљан и сложен тим који истовремено може да се бави и страначким активностима, да се брине о бољем животу грађана са страначке стране, оно што јесте наш посао, али истовремено може да обавља и важне државне функције. Место министра унутрашњих послова је заиста једно од кључних позиција у држави и све оно што је господин Стефановић урадио у претходном периоду је заиста високо подигнута лествица, један ниво и у политичком и у државничком раду и мислим да ће много нас следити у наредном периоду управо тај смер.

Српска напредна странка је у многим областима подигла критеријуме. Мислим да оно што ми, посланици Српске напредне странке, трпимо у овом парламенту, ону врсту понижавања, све оно што нас на сваком кораку ниподаштавате и што не дозвољавате да подигнемо главу и да се похвалимо резултатима које смо постигли, све ће то време показати да је добро што смо овако трпељиви.

Ја сам очекивала да после овако лоших постигнутих резултата опозиције заиста будете мало другачији, мало озбиљнији, посвећенији, да почнете да размишљате о потребама грађана, али чини ми се да сте још бахатији, да вас нису занимале бројке и да се, ево, и у овим последњим данима бавите сами собом и неким међустраничким сукобима. Ми смо заиста, и то сам хтела да поновим, у недељу честитали, у понедељак се још бавили страначким резултатима, а након тога смо се већ окренули парламентарном раду и због тога сам хтела да нагласим шта је то што је господин Стефановић урадио као председник Градског одбора Београда, али одмах након тога наставили смо озбиљним државним радом да се бавимо, са овако озбиљних 18 предлога закона.

Нећу конкретно да говорим о овим законима, не зато што немам времена, има довољно времена и многи опозициони посланици су говорили одмах, на самом почетку, и изгубе три-четири минута од предвиђених 20, где говоре да нема времена да се о томе говори, а заправо ви реално можете видети да у 20 минута можете са нешто више од минута говорити о сваком од закона. Не заборавите, ово је начелна расправа, за минут ви и те како можете рећи о суштини и о томе шта је то што замерате тој врсти закона.

Важна је једна ствар – да бисте могли у тако кратком времену да говорите о тим законима, потребно је да их прочитате, потребно је да пратите шта су експерти, невладине организације, независне институције

говорице о тим предлозима закона, а то све захтева много више времена и труда него што сте, чини се, ви уложили. Али грађани су све показали у недељу, 4. марта, и оценили чију озбиљност, посвећеност и рад желе и у наредном периоду и коме желе да поклоне поверење и одговорност.

Ми ћемо и у наредним данима, посебно кроз рад у појединостима, говорити о овим законима. Оно што је добро, поред тога што нико није рекао да су ово лоши предлози закона, и опозициони и позициони посланици, ја сам, дакле, петнаеста данас овлашћена у овом парламенту, врло је важно да подвучемо једну ствар. Сви закони о којима ћемо говорити у наредним данима су заправо један озбиљан нормативни оквир, али заиста само оквир, који даје могућност да поштујемо и заштитимо људска права, да појачамо правну сигурност и грађана и странаца и оних који пролазе преко територије наше земље.

Оно што је још важније, ми кроз овај нормативни оквир добијамо транспарентније и јасније процедуре. То су биле замерке у оквиру преговора за европске интеграције и у складу са свим оним обавезама које смо ми преузели у погледу европских интеграција и уопште хармонизације нашег националног законодавства са обавезујућим европским директивама, све се то огледа у овим предлозима закона. Само онај који је заиста крајње злонамеран може да каже да овакви предлози закона не поправљају живот грађана у Србији, да иза овога не стоји озбиљан дугогодишњи експертски рад, прожет мишљењима људи са терена, невладиним сектором, независним институцијама које озбиљно прате предлоге закона.

Оно што је госпођа Чомић у свом излагању говорила, то је наш став према мигрантима, а тиме ћу завршити, то је врло важна ствар. Ја бих волела, апелујем заиста на све колеге у овом парламенту да размишљају о томе колико ваше излагање може да пробуди акцију на терену било ког грађанина, да буде негативан и да формира негативан став и однос према мигрантима, азилантима, људима који пролазе у тешком периоду свог живота преко територије наше земље. Дајте да не само владајућа већина покаже позитиван однос, не само да наши законски оквири буду такви да се одлучимо за хуманост и поштовање људских права, дајте да свако од нас подстиче позитиван однос према овој изузетно угроженој групацији, која пролази кроз тежак период у животу. Ми смо овде и да утичемо на формирање јавног мњења. На нама је да шаљемо позитивне поруке, обликујемо државну политику, али позивамо грађане да нас следе у нашим потезима.

Још једном бих се захвалила и министру и сарадницима на уложеном труду и надам се да ћемо по завршетку детаљније анализе и по раду у

појединостима заиста заједно изгласати ове предлоге закона, који ће знатно унапредити, поједноставити живот грађана у Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Обрадовић.

За данас смо завршили са радом.

Хвала министру, хвала свим народним посланицима.

Сутра наставак у 10.00 часова. Хвала.

(Седница је прекинута у 17.40 часова.)